

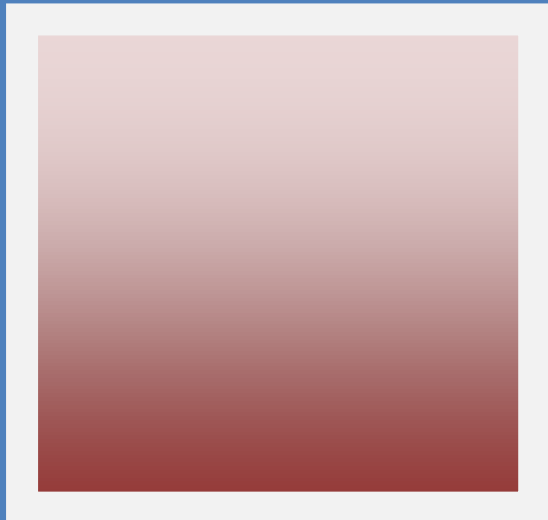
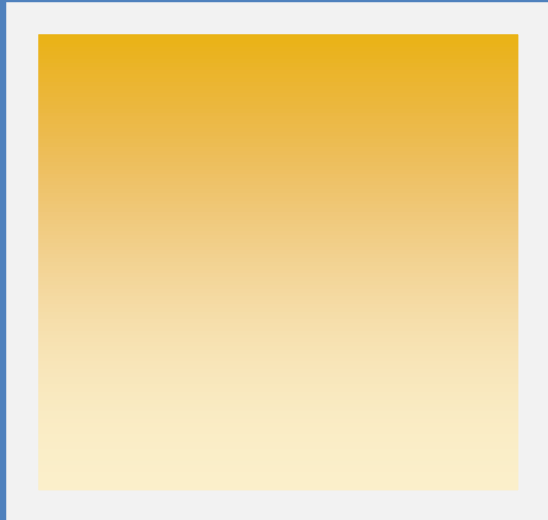

SANT'EGIDIO

Jaarverslag 2011

Vereniging Voor Solidariteit vzw

Inhoudstafel

Woord van de voorzitter	5
Kinder- en jongerenwerking	7
Land van de Regenboog	7
School van Vrede	7
Friends	12
Jongeren voor Vrede	15
Aandachtswijken met een aanbod van VVS voor kinderen en jongeren	19
Eenmalige activiteiten, acties en projecten in 2011	20
Samenwerkingen en overleg	24
Ouderenwerking	27
Leve de Ouderen!	27
Wijkwerkingen	28
WZC "Simeon en Hanna", huis voor ouderen	32
Intergenerationeel project en ontmoeting met migranten	34
Vergrijzing: van probleem naar potentieel	36
Specifieke activiteiten in 2011	37
Samenwerkingen en overleg	40
Ouderenwerking in Home Pacheco – Brussel	41
Kamiano	43
Een restaurant voor thuislozen	43
Profiel van de doelgroep	44
Aanpak	45
Kamianocentrum	47
Werking 2011	47
Vorming van de vrijwilligers in VVS	62
Acties door vrijwilligers	65
Specifieke activiteiten in 2011	66
Kamiano Brussel	69
Samenwerking met andere organisaties	70

Interculturaliteit, nieuwkomers en samenleven in diversiteit	73
Taalschool Yaguine en Fodé	78
Volkeren van Vrede	80
Specifieke activiteiten in 2011	84
Samenwerking en overleg	88
'De Amici'	90
'De Amici': vrienden met een verstandelijke en sociale beperking	90
Voorstelling van de Amici	91
Samenwerking met Primavera	93
Financiële situatie	95
Verdeling van de inkomsten	95
Verdeling van de uitgaven	96

Woord van de voorzitter

Beste sympathisanten,

Voor de vele vrijwilligers van Sant'Egidio-Vereniging voor Solidariteit (VVS) was 2011 een intensief jaar. De verschillende werkingen groeiden in omvang, maar ook in diepgang en capaciteit tot overleg.

De crisis deed zich afgelopen jaar sterker voelen. De armste en zwakste groepen van de samenleving zijn er het eerste slachtoffer van. In Kamiano, restaurant en centrum voor thuislozen, kwamen meer mensen over de vloer, vaak in uitzichtloze situaties. De schaarste van betaalbare huurwoningen en de stijging van de prijzen maakt het alleen maar moeilijker voor wie zijn leven weer op orde wil krijgen. De samenwerking tussen de diensten van de Stad Antwerpen en VVS over de nachtopvang in de wintermaanden toonde aan hoe efficiënt overleg kan zijn tussen de professionelen van het beleid en de vrijwilligers van het terrein. De crisis bracht paradoxaal misschien ook meer vrijwilligers aan: als de verharding en het motto 'ieder voor zich' sterker klinkt, blijken er ook meer mensen op te staan die vinden dat ze zelf de handen uit de mouwen moeten steken en die zelf het verschil willen maken. Dat bleek bij uitstek bij de kerstfeesten. Door het grote aanbod aan vrijwilligers kon VVS met Kerstmis verschillende nieuwe feesten in kansarme wijken organiseren, en voor het eerst ook in enkele gevangenissen.

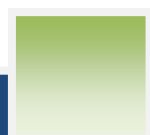
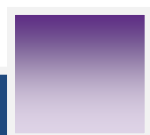
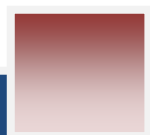
In de ouderenwerking vierde VVS afgelopen jaar de vijfde verjaardag van 'Simeon en Hanna', het huis dat al vele ouderen een mooie laatste levensfase bezorgde en dat een ware school in menselijkheid is geworden voor vele jongeren die er helpen. In een maatschappij die opgejaagd leeft, krijgt het rustige samenleven in vriendschap een speciale betekenis. Waar de familie vaak een gegeerd goed is dat ontbreekt, bouwt VVS een nieuwe familie op tussen oud en jong, over alle verschillen heen.

De grootste groei tekende zich het afgelopen jaar af in de jongerenwerking. Steeds meer jongeren vinden via stages op school of internet de weg naar het vrijwilligerswerk van VVS. Meer scholen vroegen om een getuigenis van geëngageerde jongeren of om samenwerking rond projecten van armoedebestrijding, integratie van nieuwkomers of mondiale ontwikkeling. De multiculturele achtergrond van die stadsjongeren wordt door VVS als een verrijking en stimulans voor de hele werking begrepen. De ouderen en oudere vrijwilligers van VVS komen zo op een positieve manier in aanraking met het veranderde uitzicht van de stad door de inbreng van nieuwkomers. Ze krijgen elementen aangereikt om de maatschappij die snel verandert met een hoopvolle blik te bekijken en om aan de essentie van solidariteit en menselijke verbondenheid te werken.

In Italië nam inmiddels de stichter van Sant'Egidio, Andrea Riccardi, ministriële verantwoordelijkheid op in de regering van Mario Monti, met onder meer de bevoegdheid van Integratie van Nieuwkomers. Dat betekent een hart onder de riem voor vele migranten in Europa, maar ook voor de vrijwilligers die geloven in de noodzaak en de mogelijkheid van integratie in een cultuur van openheid en menselijkheid.

Hilde Kieboom
Voorzitter VVS

Kinder- en jongerenwerking

Land van de Regenboog

Het Land van de Regenboog richt zich tot kinderen en jongeren tussen 5 en 25 jaar. Door regelmatige samenkomsten en activiteiten groeien ze in het beleven van waarden zoals respect voor iedereen (maakt niet uit van welke leeftijd, huidskleur of overtuiging), eerbied voor de natuur, vriendschappelijke omgang over alle grenzen heen en bijzondere aandacht voor de armen dichtbij (eigen buurt of stad) en veraf (kinderen in Afrika, Aids-zieken etc.).

School van Vrede

Voorstelling van de werking. Doelstelling

De School van Vrede organiseert huiswerkbegeleiding voor kansarme kinderen met schoolse problemen. De meeste van de door de werking van VVS begeleide kinderen hebben te maken met een grote achterstand op verschillende gebieden. Meestal op het taalvlak omdat thuis een andere taal wordt gesproken dan Nederlands maar ook op andere vlakken omwille van ontoereikende begeleiding en aandacht. Problemen op school kunnen dus niet los worden gezien van de sociale, materiële en emotionele achtergrond van het kind. Om deze kinderen meer kansen te geven in onze maatschappij, willen de Scholen van Vrede op dit vlak heel concrete hulp bieden. Als tegemoetkoming aan deze noden gebeurden er het afgelopen jaar meer regelmatige huisbezoeken dan voordien. Maar de School van Vrede is meer dan een huiswerkschool. In een familiaal klimaat wordt samen gediscussieerd, gespeeld, gefeest en gereisd. Er wordt ook regelmatig gewerkt rond bepaalde projecten die gericht zijn op wat in de wereld gebeurt. Belangrijke thema's van dit werkjaar waren oorlog en vrede, verdraagzaamheid, dialoog tussen de godsdiensten, de situatie van de kinderen in Afrika, kindsoldaten, de doodstraf en, dichterbij huis, de vereenzaming in onze maatschappij. Behalve de huiswerkbegeleiding heeft dus de School van Vrede ten doel om via ontspannende activiteiten de kinderen een ruimere

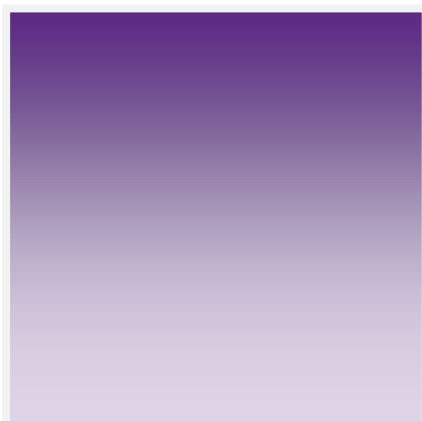
culturele bagage mee te geven. De werking in verschillende buurten verloopt telkens volgens een gelijkaardig stramien: half uur onthaal of afhalen kinderen thuis door vrijwilligers, 1 uur studie en huiswerkbegeleiding, 1 uur combinatie van spel, animatie en vredesopvoeding.

Werking 2011

Algemeen blijft de continuïteit van de werking van de Scholen van Vrede gehandhaafd. 2011 is een sterk jaar geworden waarin de vereniging vooral inhoudelijk en op projectmatig gebied sterk gegroeid is. Hierdoor zien we ook een duidelijke groei in aantallen en diversiteit. Veel meer jongeren namen een engagement op waardoor wij ook meer kinderen van de doelwijken konden bereiken. Coaching en ondersteuning van deze vrijwilligers blijft essentieel en daarvoor werden speciale bijscholingsmomenten voorzien.

8 In 2011 werd de actieradius vergroot en kon de werking verder groeien. In 2009 ontstond er een eerste School van Vrede buiten Antwerpen – in Gent. De School van Vrede Kiel wist nog meer kinderen van het zigeunerkamp in de buurt te bereiken (ongeveer 15) en er worden ook op regelmatige basis bezoeken gebracht aan het kamp door de vrijwilligers. Ze worden er heel goed ontvangen en de relaties verlopen zeer positief. Het vertrouwen en de vriendschap tussen de School van Vrede van Kiel en het zigeunerkamp groeien.

Ondertussen werken alle Scholen van Vrede met stagairs. Door het jaar komen er ongeveer 35. Ze zijn in het algemeen zeer tevreden over hun stage, wat te lezen staat in hun evaluatieverslagen. Ze onderstrepen dat ze via de werking van School van Vrede veel over kansarmoede leren. Sommigen van hen maken de overstap van stagiair naar vrijwilliger en blijven ook na afloop van hun stage in de School van Vrede helpen.

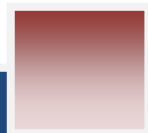

Tijdens de schoolvakanties staan er daguitstappen op het programma met kleinere groepen. Er worden 4 uitstappen georganiseerd met maximum van 30 deelnemers per uitstap. Met de groei van het aantal kinderen in verschillende Scholen van Vrede dringt zich een splitsing op voor de vakantie in 2011. Anders wordt de groep te groot. In de zomervakantie werden daarom drie kinderkampen georganiseerd (meer daarover in de rubriek eenmalige activiteiten). De groepen worden zo overzichtelijker en ook kunnen meer kinderen deelnemen aan deze vakantie, waar vriendschap, inzet voor anderen, ontspanning en persoonlijke aandacht centraal staan.

Een nieuw initiatief binnen de kinderwerking van VVS vormde dit jaar de Zomerschool van Vrede. Gedurende 4 weekends in augustus worden kinderen opgevangen in de lokalen van School van Vrede van 11 tot 16 uur. Er werd samen gespeeld, gewerkt, gepraat en geknutseld. 's Middags werd er samen gekookt en gegeten. Dit initiatief werd bedoeld voor de meest kwetsbare kinderen van Scholen van Vrede, die normaal gezien tijdens twee maanden vakantie zodanig veel taalachterstand oplopen (thuis wordt een andere taal dan het Nederlands gesproken) dat ze aan het begin van het schooljaar een slechte start maken. Sommige kinderen werden ook in die tijd geholpen bij het studeren voor hun herexamens eind augustus. De organisatie heeft positieve feedback van dit initiatief gekregen zowel van de kant van de kinderen en hun ouders als van de kant van de leerkrachten.

Dit jaar werd er hard gewerkt aan de culturele armoede. De kinderen van de School van Vrede wandelen mee voor vrede (in januari) en ter herdenking van de slachtoffers van de 2de W.O. (in november). Er werden talrijke bezoeken georganiseerd. De School van Vrede van Stuivenberg en van Kiel kreeg bezoek van Tamara Chikunova – een vrouw uit Oezbekistan wiens zoon onschuldig ter dood werd veroordeeld en geëxecuteerd zonder haar weten en die in de laatste jaren activiste is geworden tegen de doodstraf. Andere Scholen van Vrede kregen bezoek van vrijwilligers uit Afrika, die in hun landen een gelijkaardige werking met kinderen organiseren, en van een groep uit Suriname. Het werden gelegenheden bij uitstek om de culturele blik van de kinderen te verruimen en hen te sensibiliseren voor de armoede in de wereld. Er werden ook geregeld theaterbezoeken georganiseerd voor de kinderen (o.a. voorstellingen in het Paleis), verschillende groepen van School van

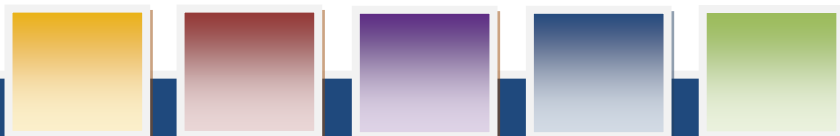
Vrede brachten ook een avondbezoek aan de Antwerpse Zoo. De School van Vrede van het Kiel kreeg een bezoek van de bisschop van Antwerpen, Mgr. Johan Bonny. Mgr. Bonny zat met kinderen aan tafel, hielp hen met hun huiswerk, speelde en zong mee. Hij maakte persoonlijk kennis met elk kind van de School van Vrede. Aansluitend ging hij samen met de vrijwilligers op bezoek bij het zigeunerkamp in de beurt waar sommige van de kinderen van de School van Vrede van het Kiel wonen. Het bezoek werd door beide kanten sterk gewaardeerd.

Om de brug tussen school en familie te optimaliseren worden er meer huisbezoeken gedaan. Ook de band met de familie wordt versterkt. Tijdens deze bezoeken wordt er onder andere gesproken over het belang van het regelmatig schoolbezoek, over hoe het mogelijk is het kind bij zijn schoolwerk te helpen en over het belang van een geweldloze opvoeding. Waar nodig werden er wekelijkse contacten (in acute situaties zelfs meermals per week) gelegd met scholen, CLB's en andere organisaties op wijkniveau om op deze manier de hulp te optimaliseren.

10

Bijna 200 kinderen van Antwerpen en andere gemeentes zijn ingeschreven en worden op regelmatige basis gevolgd. Deze duidelijke groei ten opzichte van vorig jaar werd zichtbaar bij de kerstfeesten die voor al deze kinderen en hun families werden georganiseerd. In plaats van één groot kerstfeest voor de kinderen van alle wijken werden er dit jaar 5 verschillende wijkfeesten georganiseerd waarbij voor de eerste keer ook de families van de kinderen, de Friends en de bejaarden van de wijk werden uitgenodigd. Om de feesten vlot te laten verlopen en huiselijke sfeer te kunnen bewaren, werden ze opengesteld voor vrijwilligers van buitenaf die voor het transport en bediening tijdens de feesten zorgden.

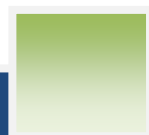
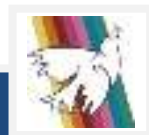
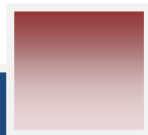
Er vonden ook enkele veranderingen plaats in de werkuren van Scholen van Vrede. De School van Vrede Linkeroever is verhuisd naar zaterdag omwille van de beschikbaarheid van de studenten, die de meerderheid van de vrijwilligers vormen. De School van Vrede Stuivenberg is verhuisd naar woensdagnamiddag want dit moment is geschikter voor de middelbare scholieren die daar dikwijls hun stage lopen. De School van Vrede Gent is verhuisd naar maandagnamiddag.

Infrastructuur scholen van vrede

- *Antwerpen-Stuivenberg / Borgerhout* heeft de werking kunnen voortzetten in dezelfde lokalen in de Kerkstraat. Het aantal huisbezoeken stijgt en er werden meer vrijwilligers en stagairs begeleid. Er worden meer kinderen ingeschreven en gevolgd – bijna 40
- *Antwerpen-Kiel / Hoboken* heeft sinds 2007 een nieuw en vast lokaal met 6 ruimtes waar er per leeftijdsgroep kan gewerkt worden. Het aantal zigeunerkinderen is duidelijk gestegen, nu ongeveer 15 zigeunerkinderen die regelmatig naar de School van Vrede komen. De werking van de vorige jaren werd gehandhaafd. De School van Vrede van Kiel bereikt bijna 50 kansarme kinderen.
- *Antwerpen-Linkeroever* heeft de werking kunnen voortzetten in de lokalen in de Willem Elschotstraat 3/1A. Het is een appartement met 4 grote ruimtes die alleen maar voor die werking dienen. De School van Vrede van Linkeroever bereikt meer dan 35 kinderen.
- *Antwerpen-Luchtbal* heeft eindelijk een vast lokaal kunnen vinden. Voorlopig werd de werking voortgezet onder de kerk in de buurt of in het OCMW dienstencentrum maar de lokalen waren te klein door het stijgende aantal kinderen. Sinds december 2011 heeft de werking de lokalen ter beschikking in de gebouwen van het DSKO in de Noorderlaan. De School van Vrede van Luchtbal bereikt ongeveer 35 kinderen.
- *Nieuw-Gent* kan nog steeds rekenen op een lokaal in het college van de Broeders van Liefde. Ze zijn op zoek naar een betere en eigen locatie. De School van Vrede van Gent bereikt ongeveer 20 kinderen.

Friends

Voorstelling van de werking. Doelstelling

Net zoals de School van Vrede bereikt ook 'Friends' jongeren (12-15 jarigen) van verschillende nationaliteiten. Ze hebben de nodige moeilijkheden op sociaal en familiaal vlak, en meestal verloopt ook hun schoolcarrière niet helemaal vlekkeloos. Voor de jongeren die deelnemen aan de activiteiten van de Friends, vormt de werking een belangrijk alternatief voor "de straat". Groepen van Friends hebben als doel een plaats te zijn waar waarden als respect voor anderen, voor de eigen leefomgeving, voor de natuur enz. centraal staan. Naast individuele studieondersteuning wil de werking hen via vormende en recreatieve activiteiten kansen bieden om uit hun situatie van sociale achterstand te geraken, hun leefwereld te verruimen en vriendschap en solidariteit te leren kennen als alternatieve waarden voor het recht van de sterkste. Er wordt ook individuele hulp aangeboden bij de keuze van de juiste middelbare school zodat de talenten van de jonge mens verder worden ontwikkeld. Alle activiteiten gebeuren met als voertaal het Nederlands. Foto- en videomateriaal, visualisaties, computer en internet worden veelvuldig gebruikt om bepaalde thema's aanschouwelijker te maken.

Het *intergenerationeel* project is het voorbije jaar nog sterker geworden en kende ook een langzame maar duidelijk zichtbare groei. Enerzijds zijn er steeds meer jongeren die het moeilijk hebben op school, en hiervoor niet de nodige ondersteuning krijgen. Anderzijds zijn er vele senioren die alleen thuis zijn en niet veel meer om handen hebben, terwijl ze nog perfect in staat zijn om veel te doen. Sinds september 2000 gaan verschillende "Friends" wekelijks op bezoek bij een oudere, die ze meestal leerden kennen via de ouderenwerking van Sant'Egidio. Ze maken er hun huiswerk en krijgen de gelegenheid om het Nederlands, wat in vele gevallen niet hun moedertaal is, te oefenen. Bovendien maken ze kennis met de leefwereld van ouderen. De bejaarde wordt de "taalopa" of "-oma" die om uiteenlopende redenen (migranten- of vluchtelingenkinderen, moeilijke relaties binnen families) in het leven van de jongeren ontbrak. Vaak worden de ouderen geconfronteerd met een gelijkaardige situatie, namelijk dat ze hun kleinkinderen niet of nauwelijks zien. Voor de ouderen is deze vriendschap dan ook even belangrijk: ze kunnen zich nuttig maken, en vinden weer een nieuwe zin in het leven. Ze leren zich

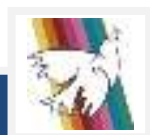
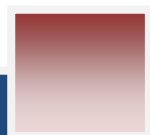
ook thuis te voelen in de veranderde maatschappij, temidden van nieuwkomers. Op deze manier wordt er een brug geslagen tussen de verschillende generaties, wat geen evidentie is in wijken waar het wantrouwen tussen jong en oud het samenleven vaak bemoeilijkt. Aangezien het hierbij dikwijls om allochtone jongeren gaat, bevordert dit project ook de goede verstandhouding tussen de verschillende culturen in de wijk.

De vereniging hecht veel belang aan het vriendschappelijke klimaat waarin de werking verloopt. Tussen de vrijwilligers en kinderen/jongeren bestaat geen assistentiële maar wel een vriendschappelijke relatie. De kinderen/jongeren moeten uiteraard geholpen worden, maar er wordt daarbij niet vergeten dat ze ook in staat zijn om zelf, samen met hun leeftijdsgenoten, heel wat te realiseren. De werking van "Friends" wil hen daartoe stimuleren door hen steeds meer verantwoordelijkheid binnen de vereniging te geven. De Friends worden aangemoedigd om de wijde wereld met zijn grote en kleine problemen te ontdekken. Ze worden uitgedaagd om eigentijdse initiatieven te nemen om hun droom te realiseren. Gezamenlijke initiatieven zoals maandelijkse feesten in bejaardenhuizen, petitieacties, inzamelacties etc. waarin ze de hoofdrol spelen (organisatie, logistiek, presentatie, samenwerking, ...) brengen diverse thema's dichterbij en wijzen hen op hun persoonlijke verantwoordelijkheid bij de uitbouw van een humanere samenleving. Hierbij wordt de continuïteit van deze activiteiten centraal gesteld. De individuele begeleiding van de vrijwilligers binnen het intergenerationeel project (begeleiding van jongeren die ouderen bezoeken) vraagt veel coördinatie. Ze is essentieel om deze activiteit tot een goed einde te laten komen. Bij sommige jongeren wordt het na verloop van tijd duidelijk dat de begeleiding kan afgebouwd worden, bij anderen is een blijvende ondersteuning noodzakelijk.

Werking 2011

Zoals vorige jaren blijft ook dit jaar continuïteit in de Friends-werking gehandhaafd. Decentralisatie van de werking is gelukt. Na de oprichting in 2008 van Friends-Kiel, Friends-Linkeroever en Friends-Stuivenberg en in 2010 – Friends-Luchtbal – zijn er in 2011 drie nieuwe groepen van start gegaan: Friends Brasschaat, Friends Ekeren en Friends Westmalle. De vorming van de nieuwe vrijwilligers die deze groepen begeleiden, krijgt extra aandacht.

De band "The Rainbow" is van naam veranderd en heet nu "Generation A". De jongeren die er deel van uitmaken zijn ondertussen al boven 16 en worden geteld bij de groep van de Jongeren voor Vrede. De jongeren schrijven zelf hun nummers. Er zijn nieuwe leden gekomen, onder andere nieuwe zangeressen, backing vocals en een dansgroepje. Een eerste CD werd opgenomen. De oudste jongeren van de bandleden nemen de organisatie op zich van een nieuw muziekgroepje binnen de Friends werking. Er worden verschillende stijlen uitgeprobeerd. De bands repeteren op regelmatige tijdstippen en worden steeds meer gevraagd om bij verschillende evenementen op te treden.

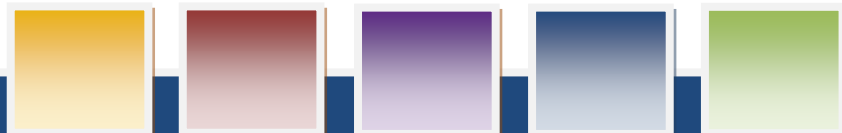

Naarmate de splitsing van de groepen en hun werkingen duidelijker is geworden, groeide ook de nood om toch samen met iedereen op vakantie te gaan. Om die reden werd ook in 2011 voor alle groepen van Friends één reis naar Bonheiden georganiseerd. Het kamp werd gekenmerkt door de werking rond het thema van II Wereldoorlog. De jongeren konden de Dossin Kazerne en de kamp van Breendonk bezichtigen. Ze hebben ook een dag in Boortmeerbeek doorgebracht waar ze de uitleg kregen over de geschiedenis van het beroemde XX-ste treinkonvooi en naar het getuigenis konden luisteren van een overlevende van dit transport. Er heerste onderlinge vriendschap en openheid in dit gesprek. De jongeren waren ontroerd bij het luisteren naar zijn verhaal. Bovendien brachten de Friends in deze dagen bezoek aan Technopolis en aan het provinciale domein De Nekker. Cultuur, toerisme, vriendschap, vrede en verdraagzaamheid waren de ingrediënten van deze geslaagde vakantie.

14

De groepen groeien sterk aan. 2011 bereiken Friends meer dan 90 jongeren. In september gaan de oudsten over naar de Jongeren voor Vrede. De jongsten nemen de fakkel over en zoeken nieuwe jongeren om hen te helpen. De jongeren organiseren reeds voor het achtste jaar twee keer per maand volledig zelf een feest voor bejaarden in het OCMW-WZC De Gulden Lelie in Antwerpen Centrum, OCMW-WZC Bilzenhof in Antwerpen Noord, Home St.-Jozef in Antwerpen Kiel, WZC De Regenboog in Zwijndrecht en in het OCMW-WZC Melgeshof. De Friends in Brasschaat, Ekeren en Westmalle bevinden zich nog in de startfase maar ze gaan ook binnenkort van start met feesten voor de bejaarden. Dit jaar werden al contacten gelegd met verschillende rusthuizen in de beurt. Het gebeurt in het kader van de toenadering tussen verschillende generaties. Het worden prachtige feestmiddagen zowel voor de jongeren als voor de bejaarden. Daarnaast gaan de bezoeken aan ouderen thuis, in ziekenhuizen of instellingen nog steeds door. Per activiteit zijn er ongeveer 40 deelnemers van de Friends.

Tweemaandelijks wordt een "Friendsday" georganiseerd, waarop de 8 groepen worden uitgenodigd. Vorming, ontmoeting en uitwisseling van ervaringen staan hier centraal.

Jongeren voor Vrede

Voorstelling van de werking. Doelstelling

Naarmate de Friends opgroeiden, groeide ook de oproep om dicht bij deze jongeren te blijven staan. Jongeren voor Vrede kent na haar start in 2003 nu een volwaardig bestaan en groeit ook aan. Alle jongeren van de verschillende wijken ontmoeten elkaar in een centrale werking in het centrum van de stad. Continuïteit en doorstroming blijven hier de belangrijkste doelstellingen. Jongeren vragen meer en meer hulp en steun in andere aspecten van het dagelijkse leven, zoals studiekeuze, omgang met drugs, relaties, familiale zorg etc. Het belang groeide dan ook om hen goed door te verwijzen naar de juiste diensten en organisaties. Contacten met andere partners uit de sector namen toe.

Met deze jongeren wil de vereniging nog een stap verder gaan. Naast de onderlinge vriendschap en het onmiddellijk inspelen op gebeurtenissen in de samenleving, nemen ze allen een concreet engagement op om actief mee te werken aan een vreedevolle samenleving. Sommige jongeren gaan op huisbezoek bij eenzame bejaarden, anderen worden begeleider of zelfs eindverantwoordelijke van een School van Vrede – ieder naar eigen vermogen en interesses.

Werking 2011

De opsplitsing van de groep van Jongeren voor Vrede in 2 groepen in 2009 bleek niet genoeg te zijn. Het aantal jongeren steeg zeer snel en de verschillen in leeftijd waren nog steeds te groot. In 2010 werden de Jongeren voor Vrede in 3 groepen opgesplitst. En in 2011 kennen alle drie groepen een groei en worden zelfstandiger. De eerste groep zijn jongeren van 16 jaar tot 18 jaar uit het middelbaar onderwijs. Een tweede groep wordt gevormd met jongeren van 18 jaar tot 21 jaar die voor de belangrijke levenskeuzes staan – werken of verder studeren, studiekeuze. Een derde groep vormen jongeren van 21 tot 25 jaar die al studeren of werken. De jongeren uit de eerste twee groepen nemen een engagement op zich door vooral in de Scholen van Vrede mee te helpen. Andere jongeren bezoeken ouderen in de wijken waar ze zelf wonen. Na de opening van de samenwoning voor ouderen "Simeon en Hanna" van Sant'Egidio zijn er ook jongeren die meehelpen en wekelijks een engagement in het huis op zich nemen. Ze gaan winkelen met de ouderen, wandelen en organiseren uitstappen en feesten of komen voor een gewoon gezellig gesprekje bij een tasje koffie. In 2011 helpen al meer dan 10 jongeren op wekelijkse basis in het huis en het aantal stagiaires is verdubbeld ter vergelijking met het jaar daarvoor.

2011 is een sterk jaar geworden omwille van de toevloed van de nieuwe jongeren die een regelmatig engagement op zich wilden nemen. Daarom werd in april een nieuwe werking opgestart met deze jongeren. Ze brengen wekelijks bezoek aan bejaarden in WZC-Sint-Anna. 15 jongeren gaan op bezoek in kleine groepjes bij bejaarden op de kamer. Op deze manier worden wekelijks 40 bejaarden bezocht. De jongeren hebben op 25 december een kerstfeest in dit rusthuis georganiseerd.

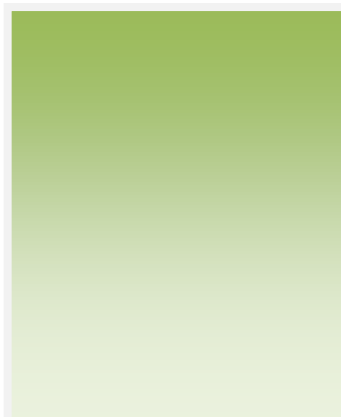
Een paar jongeren werd ook gevraagd om mee te helpen bij de snel groeiende groep van de Amici (mentaal gehandicapten). Ze zijn heel enthousiast op dat voorstel ingegaan en sindsdien helpen ze bij de tweewekelijkse bijeenkomsten van deze groep, ze bezoeken de Amici thuis en volgen hen nauw op. De vriendschap tussen deze jongeren en de mentaal gehandicapten is snel heel sterk geworden. De jongeren organiseerden mee het kerstfeest voor deze groep.

De oudste jongeren, die al veel ervaring bij de vereniging hebben opgedaan, worden eindverantwoordelijken voor verschillende Scholen van Vrede of groepen van Friends. Ze brengen bezoeken aan de families van de kinderen van School van Vrede. Ze helpen ook op regelmatige basis in Kamiano (restaurant voor dak- en thuislozen) waar ze hun talenten en hun opleiding ter beschikking van de kansarmen kunnen stellen. De studenten geneeskunde of verpleging krijgen de kans om bij de dokterspraktijk mee te helpen en jongeren die rechten studeren kunnen mensen van juridisch advies dienen of hen met moeilijke papieren helpen.

16

Elke groep houdt haar wekelijkse bijeenkomsten die in het teken staan van de vorming omtrent het engagement dat deze jongeren op zich nemen. Aan de hand van de concrete ervaringen worden tips gegeven over hoe om te gaan met de doelgroep. Een keer per maand wordt er een bijeenkomst georganiseerd voor alle leeftijdsgroepen die afgerond wordt met een gemeenschappelijk feest dat de jongeren volledig zelf voorbereiden.

Daarnaast worden verschillende thema's meer in de diepte uitgewerkt. Een greep uit de thema's in 2011: racisme en antisemitisme, dakloosheid, vluchtelingenproblematiek, eenzaamheid, kinderen in de wereld, kansarmoede in onze stad, etc.

Bovendien wordt er tijdens de vergaderingen gediscussieerd over hoe de jongeren gestalte kunnen geven aan een het samenleven in diversiteit. Elk thema wordt concreet uitgewerkt en kan eventueel gepaard gaan met gepaste acties. De jongeren onderzoeken hoe ze het best mensen kunnen sensibiliseren en hoe ze bv. een petitie kunnen opstarten. Er worden ook de meest recente thema's besproken op basis van krantenartikels of internetbronnen. De jongeren worden aangemoedigd om elke dag de krant te lezen en/of naar het nieuws kijken.

De oudste jongeren organiseren infosessies voor scholen en groepen rond kansarmoede in de stad en wereldwijd en kunnen concrete tips geven hoe een klas, school of groep iets voor de armen in hun eigen buurt kan doen. De toelichting van de werking van VVS voor groepen nam erg toe, wekelijks waren dat 2 tot 4 groepen.

Op vraag van jongeren werden er in 2011 vormingsessies georganiseerd. De jongeren voelden aan dat het werken met verschillende godsdiensten en culturen een goed onderbouwde vorming vraagt. Gastprofessoren kwamen spreken over Jodendom, Islam, 2^e Vaticaanse Concilie, Christendom ezv. Deze lezingen waren open voor alle jongeren boven 16 en er waren elke keer meer dan 20 aanwezigen.

De jongeren zien duidelijk dat overtuigingen, religies en culturen na 9/11 vaak tegen mekaar worden uitgespeeld door vooral op de verschillen en problemen te wijzen. Het gevolg hiervan is dat onbegrip, wantrouwen, en zelfs haat toenemen die kunnen leiden tot geweld. In de overtuiging dat meer ontmoeting en dialoog, ook aan de basis, noodzakelijk zijn om het samenleven te verbeteren, organiseerde VVS, samen met jeugdbewegingen, scholen, Hogescholen en Universiteiten regelmatig initiatieven rond "Dialoog en vrede". Vorige jaren organiseerde VVS reeds enkele initiatieven. "Fietsen voor vrede" (2009) werd een jongerenfietstocht voor vrede, waarbij tweehonderd jongeren en vriendschapsverklaring overhandigden in een moskee, een vrijzinnig centrum, een synagoge en een kerk. Deze vriendschapsverklaring werd in de voorafgaande weken door meer dan vijfduizend studenten ondertekend en kreeg ruime media-aandacht. Een jaar later, 2010 organiseerden de jongeren "Dialogue on wheels", een gocartwedstrijd op de Groenplaats waar zo'n tweehonderd jongeren (bestaande uit minstens drie verschillende godsdiensten en overtuigingen) het tegen mekaar opnamen. Enkel goede samenwerking en dialoog leidden naar de overwinning.

In 2011 besloten de jongeren om een gelijkaardig evenement te organiseren. "Varen Voor Vrede" werd een bootwedstrijd op het Bonapartedok, voor het MAS op

woensdag 4 mei. Voor deze wedstrijd namen opnieuw telkens 2 ploegen van 6 jongeren (bestaande uit minstens drie verschillende godsdiensten of overtuigingen) het tegen mekaar op in een kano die een bepaald parcours moesten roeien. Enkel goede samenwerking en dialoog deed vooruit roeien en niet in een rondje. Het eerste parcours van de wedstrijd werd geroeid door aan de ene kant religieuze leiders (een bisschop, een rabbijn, een imam en een vrijzinnige) en aan de andere kant door bekende Belgen van verschillende culturele achtergronden. Het was een prachtige namiddag zowel voor de jongeren die aan de wedstrijd deelnamen als voor de talrijke toeschouwers.

De jongeren werden sterk gestimuleerd om een website van hun werking te ontwikkelen en om mee te werken aan de bestaande site. Het resultaat is een meer uitgewerkte kinder- en jongerenwebsite waar heel wat informatie te vinden is. De webmaster is een jongen van de organisatie geworden die daarvoor een opleiding heeft gevolgd. De aanwezigheid van de jeugdwerking op andere internetfora was 2011 ook erg toegenomen. Facebook en Twitter werden tot belangrijke middelen binnen de organisatie om informatie te verspreiden waardoor nieuwe jongeren bereikt konden worden.

Tijdens de schoolvakantie gingen de Jongeren voor Vrede als begeleiders samen op kamp met de kansarme kinderen van School van Vrede, andere jongeren gingen mee op vakantie met de bejaarden. Daarnaast mochten de jongeren die ouder dan 18 zijn in drie groepen mee op vakantie naar Albanië in het kader van een internationaal proefproject voor de opvang van straatkinderen. Voor deze jongeren is dit een ontzettend verrijkende ervaring om te werken met straatkinderen, samen te werken met andere Europese jongeren en Albanië te leren kennen.

De oudste Jongeren voor Vrede die 2010 naar Malawi zijn geweest, volgden het project op. Er zijn talrijke pakketten naar het voedingscentrum in Blantyre vertrokken. Daarnaast hebben de jongeren een Malawi - benefietavond georganiseerd voor studenten, waar ze over hun ervaringen getuigden en de op deze manier verzamelde middelen naar het voedingscentrum stuurden.

In september zijn 50 jongeren voor 4 dagen vertrokken naar een internationale ontmoeting over vrede in de wereld die in München plaatsvond. Ze konden daar aan verschillende conferenties deelnemen en er werden talrijke contacten gelegd met de jongeren uit andere landen.

Aandachtswijken met een aanbod van VVS voor kinderen en jongeren

Antwerpen – Linkeroever: Willem Elschotstraat 3 /1A

Stuivenberg – Borgerhout: Kerkstraat

Luchtbal: Norderlaan

Antwerpen – Zuidrand (Kiel – Hoboken): Waarlooshofstraat

Antwerpen – Centrum: Lombardenstraat

Aanbod 2011

Dag	Voormiddag	Namiddag	Avond
Ma	Secretariaat	School van Vrede Gent (meisjes en jongens van 5-12 j. van alle nationaliteiten)	
Di	Secretariaat	Secretariaat	
Woe	Secretariaat	School van Vrede Stuivenberg: (meisjes en jongens van 5-12 j. van alle nationaliteiten)	
Do	Secretariaat	Secretariaat	
Vr	Secretariaat	Secretariaat	Jongeren voor Vrede 2: (jongeren, meisjes en jongens van 18-21 j.) Werkvergadering vrijwilligers
Za	School van Vrede Linkeroever: (meisjes en jongens van 5-12 j. van alle nationaliteiten) School van Vrede Kiel: (meisjes en jongens van 5-12 j. van alle nationaliteiten)	School van Vrede Luchtbal: (meisjes en jongens van 5-12 j. van alle nationaliteiten) Friends Kiel, Linkeroever, Luchtbal, Stuivenberg, Centrum, Brasschaat, Ekeren en Westmalle: (meisjes en jongens van 5-12 j. van alle nationaliteiten) Werkvergadering vrijwilligers en stagairs	Generation A en andere bands (jongeren, meisjes en jongens van 15-18 j.) Jongeren voor Vrede 3 (jongeren, jongens en meisjes van 15-18 j.) Werkvergadering vrijwilligers
Zo		Jongeren voor Vrede 1 (jongeren, meisjes en jongens van 22-26 j.)	

Enmalige activiteiten, acties en projecten in 2011

Vredeswandeling en vredesfeest (1 januari 2011)

Kinderen, tieners en jongeren nemen deel aan de jaarlijkse vredeswandeling door Antwerpen. De jongerenband "Generation A" treedt op. Er zijn veel meer kinderen dan vorige jaren.

Jongerenweekend (april 2011)

Een welverdiend weekend voor Friends en Jongeren voor Vrede dat in het teken staat van vriendschap en ervaringsuitwisseling. Er wordt nagedacht over de toekomst en uitbreiding van de jongerengroepen. Aansluitend wordt er een rondleiding in het kamp Breendonk georganiseerd.

Varen Voor Vrede (4 mei 2011)

Voor deze wedstrijd nemen opnieuw telkens 2 ploegen van 6 jongeren (bestaande uit minstens drie verschillende godsdiensten of overtuigingen) het tegen mekaar op in een kano die een bepaald parcours moeten roeien. Enkel goede samenwerking en dialoog doet vooruit roeien en niet in een rondje. Het eerste parcours van de wedstrijd werd geroeid door aan de ene kant religieuze leiders (een bisschop, een rabbijn, een imam en een vrijzinnige) en aan de andere kant door bekende Belgen van verschillende culturele achtergronden. 200 jongeren namen deel aan deze wedstrijd.

JOODSE LEERLINGEN WINNEN 'VAREN VOOR VREDE' WEDSTRIJD

Twee jongens van de Tachkemoni school waren op 4 mei bij de winnaars van de jaarlijkse wedstrijd Varen voor Vrede. Het project was een initiatief van de Stad Antwerpen, de Sint Egidiusgemeenschap, Jongeren voor Vrede, Provant en een resem andere organisaties.

Er werd met olympische kano's in het Bonapartedok, nabij het nieuwe MAS-gebouw gevaren. Het project betreft een samenwerking tussen leerlingen van verschillende scholen en religies die samen in een kano plaatsnemen. Het evenement trok dit jaar meer dan driehonderd jongeren uit vijftien scholen.

Vertegenwoordigers van verschillende religies, onder anderen bisschop van Antwerpen Bonny, Aaron Malinsky voor de Joodse gemeenschap, de voorzitters van de Pakistaanse moskeeën van Antwerpen en directrice Karin Heremans van het Atheneum aan de Rooseveltplaats namens de vrijzinnigen, hebben het parcours eerst ingeroeid na het start-

schot van burgemeester Patrick Janssens.

Er was randanimatie, muziek en tentjes met eten uit verschillende culturen, de Tachkemoni school en Benny Falafel hadden uiteraard een drukbezochte koosjere falafel stand.

De wedstrijd werd professioneel begeleid, met officiële timing en uiteraard beveiliging van de havenpolitie. In de finale werd het een nek-aan-nek race tussen twee kano's met een foto-finish. In het winnend team zaten ook de Joodse leerlingen Eli Haimson en Mikki Matayev. Aaron Malinsky verklaarde bij de officiële uitreiking van de beker terecht fier te zijn op de Joodse leerlingen. Tegen Joods Actueel zei Malinsky: "Dit was een zeer mooi bewijs van samenleven tussen jongeren van verschillende achtergronden en religies en voorwaar voor herhaling vatbaar".

Foto's: John Moussaïx

Aaron Malinsky bij het winnend team

Prominenten van verschillende geloofsovertuigingen openden de race

Vuur in 't stad: jongerenevenement

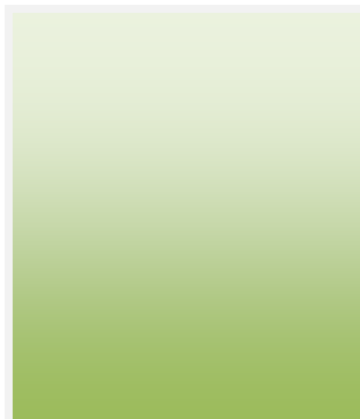
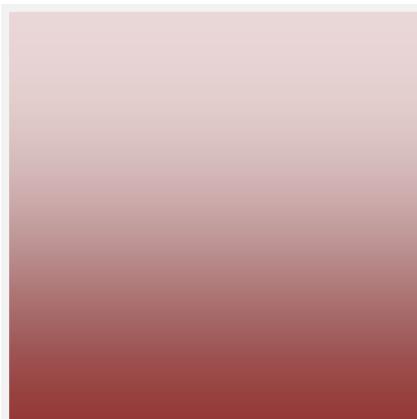
In samenwerking met verschillende jongerenorganisaties, scholen en jeugdbewegingen organiseert de jongerenwerking van VVS mee het Pinksterevenement "Vuur in 't stad" in en rond de kathedraal. 80 jongeren tussen 16 – 25 jaar van de vereniging nemen deel aan dit evenement. In de kathedraal waren 400 jongeren aanwezig en meer dan 500 nadien op het feest voor de kathedraal op de Handschoenmarkt.

Jaarlijkse vakanties van kinderen, Friends en jongeren

In samenwerking met de vzw VZG (Vriendschap Zonder Grenzen) genieten in totaal meer dan 240 kinderen en jongeren van een welverdiende vakantie. Centraal staan hier samenwerking, vriendschap en solidariteit. De aandacht van VVS gaat uit naar goede accommodatie, gezonde voeding en aandacht voor hygiëne, een natuurvriendelijke omgeving, mogelijkheid tot sportieve en culturele activiteiten en naar een breed gamma van ontspanningsmogelijkheden. Vakanties zijn een topmoment om veel tijd samen door te brengen en een familiaal klimaat van vriendschap te creëren, weg van de thuissituatie en de thuisproblemen. In 2011 stonden de vakantie in het teken van talenten en vrede. Er werd getracht de verborgen talenten van de kansarme kinderen en jongeren naar boven te brengen en hen te laten zien dat ze deze talenten kunnen gebruiken om een goede en vreedevolle boodschap naar de anderen over te brengen. Door samen een tijdje te verblijven groeien de kinderen en jongeren van alle mogelijke culturele achtergronden in het beleven van waarden zoals respect voor iedereen (maakt niet uit van welke leeftijd, huidskleur of overtuiging), eerbied voor de natuur, vriendschappelijke omgang over alle grenzen heel en bijzondere aandacht voor vrede dichtbij (eigen buurt of stad) en veraf (Afrika, Midden-Oosten, etc.)

Zomervakantie Friends: Bonheiden (1 – 5 juli 2011)

De jongeren tussen 12 en 16 vertrokken op jaarlijkse vakantiecamp naar Bonheiden. Ze verbleven in de prachtige domain van Foyer de Charité. Het kamp werd gekenmerkt door de werking rond het thema van II Wereldoorlog. De jongeren konden de Dossin Kazerne en de kamp van Breendonk bezichtigen. Ze hebben ook een dag in Boortmeerbeek doorgebracht waar ze de uitleg kregen over de geschiedenis van het bekende XX-ste treinkonvooi en naar het getuigenis konden luisteren van een overlevende van dit transport. Bovendien brachten de Friends in deze dagen bezoek aan Technopolis en aan het provinciale domein De Nekker. Cultuur, toerisme, vriendschap, vrede en verdraagzaamheid waren de ingrediënten van deze geslaagde vakantie. Aan deze vakantie namen 40 Friends en 10 begeleiders deel.

Zomervakantie SVV Stuivenberg en Gent: Wijkmaal (1 – 5 juli 2011)

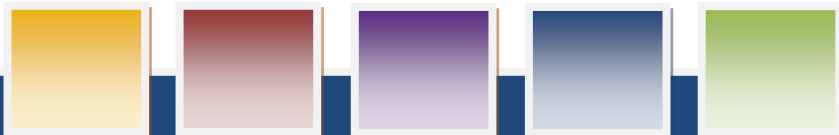
De kinderen van de School van Vrede Stuivenberg en Gent vertrokken samen met hun begeleiders op vakantie naar Wijkmaal. Naar jaarlijkse gewoonte ging de vakantie door in een rustig gelegen domein t'Kasteeltje. Het thema van de vakantie was "Op zoek naar talenten". De kinderen kregen kans om muziek te maken, te knutselen en te schilderen. Ze verkochten zelfgemaakte potjes en sleutelhangers in de beurt van hun verblijfplaats waarbij ze ook aan de voorbijgangers vertelden over de situatie van kinderen in Afrika. De opbrengst van deze actie ging naar een voedingscentrum voor kinderen in Malawi. Als daguitstap gingen de kinderen naar het domein van Kessel-Lo. Aan deze vakantie namen 40 kinderen en 10 jonge begeleiders deel

Zomervakantie SVV Linkeroever: Wijkmaal (6 – 10 juli 2011)

De kinderen van de School van Vrede Linkeroever vertrokken samen met hun begeleiders op vakantie naar Wijkmaal. Naar jaarlijkse gewoonte ging de vakantie door in een rustig gelegen domein t'Kasteeltje. Het thema van de vakantie was "Op zoek naar talenten". De kinderen kregen kans om muziek te maken, te knutselen en te schilderen. Ze verkochten zelfgemaakte potjes en sleutelhangers in de beurt van hun verblijfplaats waarbij ze ook aan de voorbijgangers vertelden over de situatie van kinderen in Afrika. De opbrengst van deze actie ging naar een voedingscentrum voor kinderen in Malawi. Als daguitstap gingen de kinderen naar de domein van Kessel-Lo. Aan deze vakantie namen 30 kinderen en 8 jonge begeleiders deel.

Zomervakantie SVV Kiel en Luchtbal: Rotselaar (8 – 12 juli 2011)

De kinderen van de School van Vrede Kiel en Luchtbal vertrokken samen met hun begeleiders op vakantie naar Rotselaar. Voor de eerste keer ging de vakantie door in een rustig gelegen internaat Monfort College. Het thema van de vakantie was "Op zoek naar talenten". De kinderen kregen kans om muziek te maken, te knutselen en te schilderen. Ze verkochten zelfgemaakte potjes en sleutelhangers in de beurt van hun verblijfplaats waarbij ze ook aan de voorbijgangers vertelden over de situatie van kinderen in Afrika. De opbrengst van deze actie ging naar een voedingscentrum voor kinderen in Malawi. Als daguitstap gingen de kinderen naar de domein van Kessel-Lo. Aan deze vakantie namen 50 kinderen en 20 jonge begeleiders deel.

Zomer in Solidariteit: Albanië (16 – 23 juli 2011, 23 – 30 juli 2011 en 30 juli – 6 augustus 2011)

Voor de vijfde keer nemen de Jongeren voor Vrede deel aan een internationaal project "Zomer in Solidariteit". Drie groepen van telkens 10 jongeren zetten zich gedurende een week in voor straatkinderen in Tirana (Albanië) samen met een internationale ploeg vrijwilligers. Hun voornaamste taken bestonden uit het creatief begeleiden van de straatkinderen en hen spelenderwijs bepaalde aspecten meegeven bv. hygiëne. De confrontatie met de schrijnende armoede in Albanië, de kennismaking met dit internationale project, het samenwerken met andere jongeren uit verschillende Europese landen waren belangrijke en interessante ervaringen voor deze jongeren die grotendeels voor de eerste keer aan zo'n internationaal project deelnamen.

Zomervakantie Jongeren Voor Vrede: Madrid (15 – 22 augustus 2011)

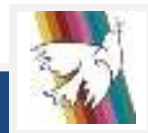
Een twintigtal Jongeren Voor Vrede vertrokken in augustus naar Madrid om er aan een international jeugdcongres deel te nemen. Deze tijd stond in het teken van vriendschap en ervaringsuitwisseling. De jongeren hebben de talrijke musea in Madrid bezocht en verschillende conferenties gevolgd.

Vredescongres in München (10 – 14 september 2011)

Vijftig Jongeren voor Vrede gingen mee voor vier dagen naar een internationale ontmoeting over vrede in de wereld. De jongeren volgden de conferenties over de situatie in Afrika en Midden Oosten. Daarnaast kregen ze een gelegenheid om bezoek te brengen aan de concentratiekamp Dachau en om de prachtige stad München met een gids te bezichtigen.

Herdenkingswandeling van de Shoah (13 november 2011)

Een fakkeltocht voor de slachtoffers van de 2de W.O. onder het motto: "Wie vergeet, is gedoemd te herhalen". Bijzonder indrukwekkend was een deelname van ongeveer 100 kinderen en 50 jongeren die onder andere borden met de namen van verschillende nazi-kampen droegen. Voor de Friends was deze wandeling bedoeld als vervolg op de vorming die ze in juli tijdens het bezoek aan Breendonk en de Dossin Kazerne en in augustus tijdens het bezoek in Dachau hebben gekregen. Voorafgaand

ging een conferentie door in de zetel van de organisatie met rabbijn Brodman, een overlevende van de Shoah. Veel jongeren namen deel aan deze ontmoeting. Onder de sprekers was een vertegenwoordiger van de jongerenwerking van VVS.

Conferentie tegen de doodstraf (28 november 2011)

Ter gelegenheid van de internationale dag van steden voor het leven – steden tegen de doodstraf (30 november) organiseerde VVS een conferentie voor jongeren met het aangrijpende getuigenis van Tamara Chikunova van Oezbekistan (een vrouw, wiens zoon onschuldig ter dood werd veroordeeld en geëxecuteerd). Deze conferentie kwam wederom tot stand na een unieke samenwerking tussen de Karel De Grote Hogeschool, de Lessius Hogeschool, de pastorale dienst van de Universiteit Antwerpen en onze vereniging. Meer dan 500 jongeren van verschillende scholen en groeperingen kwamen luisteren in Antwerpen, Brussel en Luik. 1435 steden verlichtten op 30 november een monument tegen de doodstraf. In Antwerpen was dat in 2011 Brabo en het stadhuis.

Kerstinzamelingsactie (november – december 2011)

De Jongeren Voor Vrede zetten zich gedurende twee maanden in voor inzameling van de kerstcadeaus voor kansarme kinderen van Scholen van Vrede. Ze schreven bedrijven aan en voerden een grote actie op Facebook en Twitter. Op deze manier verzamelden ze genoeg cadeaus voor kinderen voor alle wijkkerstfeesten.

Familiewijkkerstfeest SVV Gent (19 december 2011)

De jongeren die kinderen in School van Vrede Gent begeleiden, organiseerden voor hen en hun families voor de eerste keer een kerstfeest. Er werd samen gegeten en gespeeld en voor iedereen was een persoonlijk cadeau voorzien. Een 35tal kinderen en hun familieleden waren aanwezig.

Familiewijkkerstfeest SVV en Friends Linkeroever (24 december 2011)

De jongeren die kinderen in de School van Vrede Linkeroever en Friends LO begeleiden organiseerden voor hen en hun families een prachtig kerstfeest. Er werd samen gegeten, gezongen, gespeeld en gevierd. Voor iedereen lag een persoonlijk geschenk klaar. Een delegatie van de bejaarden van de wijkwerking zat mee aan de tafel. Een 70tal kinderen en jongeren met hun families namen deel aan dit feest.

Familiewijkkerstfeest SVV en Friends Stuivenberg (24 december 2011)

De jongeren die de kinderen in de School van Vrede Stuivenberg en Friends Stuivenberg begeleiden, organiseerden voor hen en hun families een prachtig kerstfeest. Er werd samen gegeten, gezongen, gespeeld en gevierd. Voor iedereen lag een persoonlijk geschenk klaar. Een grote delegatie van de bejaarden van de wijkwerking zat mee aan de tafel. Een 80tal kinderen en jongeren met hun families namen deel aan dit feest.

Familiewijkkerstfeest SVV en Friends Luchtbal (24 december 2011)

De jongeren die de kinderen in de School van Vrede Stuivenberg en Friends Stuivenberg begeleiden, organiseerden voor hen en hun families een prachtig kerstfeest. Er werd samen gegeten, gezongen, gespeeld en gevierd. Voor iedereen lag een persoonlijk geschenk klaar. Een grote delegatie van de bejaarden van de

wijkwerking zat mee aan de tafel. 80tal kinderen en jongeren met hun families namen deel aan dit feest.

Familiewijkkerstfeest SVV, Friends, Leve de Ouderen! Kiel (24 december 2011)

De jongeren die kinderen in School van Vrede en Friends Kiel begeleiden en vrijwilligers die in deze wijk eenzame bejaarden wekelijks bezoeken organiseerden samen een groot kerstfeest. De kinderen van de School van Vrede en Friends met hun families en bejaarden van de instellingen in de wijk waren talrijk aanwezig. Er werd samen gegeten, gezongen, gespeeld en gevierd. Voor dit feest werd de hulp van de vrijwilligers van buitenaf ingeroepen (ze zorgden vooral voor het opbouw, de bediening en het transport van de bejaarden) zodat ook de jongeren aan de tafel konden zitten en voor een familiale sfeer van het feest zorgen. 150 genodigden zaten aan tafel en voor iedereen was een persoonlijk geschenk voorzien.

Kerstfeest Kamiano in Carolus Boromeuskerk (24 december 2011)

De jongeren die wekelijks in Kamiano (daklozenrestaurant van VVS) helpen zaten mee aan de tafel met de genodigden en werkten mee aan de organisatie van dit prachtig kerstfeest. 450 gasten zaten aan tafel en 150 vrijwilligers zorgden voor het goed verloop van het feest.

Kerstfeest Simeon en Hanna, Leve de Ouderen! Centum en de Amici (24 december 2011)

De jongeren die wekelijks in de bejaardensamenwoning Simeon & Hanna en bij de groep van de Amici (mentaal gehandicapten) helpen, vierden met hun vrienden kerstmis mee. Ze zaten mee aan tafel en zorgden vooral voor de animatie. Ze hebben ook alle cadeaus voorbereid.

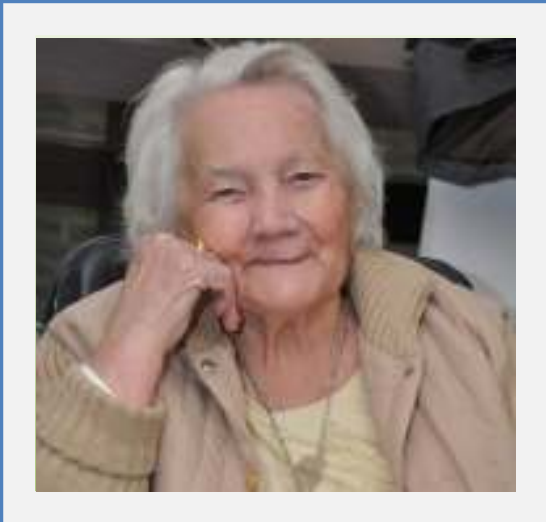
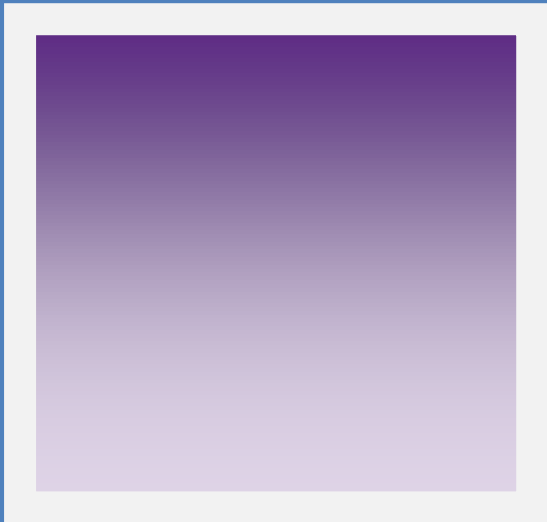
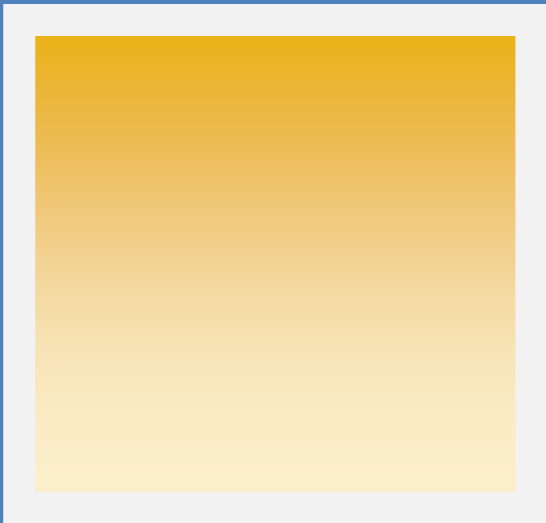
Kerstfeest in WZC Sint-Anna (24 december 2011)

De Jongeren voor Vrede die wekelijks op bezoek gaan bij de eenzame bejaarden in WZC Sint-Anna organiseerden samen met de kinderen van het Land van het Regenboog voor de eerste keer een prachtig kerstfeest voor de ouderen. Een rijk programma van liedjes en speelactiviteiten werd door deze twee groepen voorbereid. Voor iedereen was een cadeau voorzien. De bejaarden hadden tranen in hun ogen.

Samenwerkingen en overleg

Er wordt intensief samengewerkt met volgende organisaties en instanties:

Kamiano – Volkeren Van Vrede (VVS) – Taalschool “Yaguine en Fodé” – Vriendschap Zonder Grenzen vzw – Leve de Ouderen (VVS) – Plusserswerkingen - Stad Antwerpen, Jeugdendienst – Kids – verschillende jeugdbewegingen (Chiro, scouts en gidsen Vlaanderen, Europascouts, KSA, KLJ, Don Bosco-jeugd, ...) - Afrikaans Platform – De Grijze Kat – Verschillende moskeeën en Arabische groeperingen – Parochies van de Rooms-katholieke Kerk – Bisdom Antwerpen - Zusters der Armen (Kiel) – Netwerk voor jeugdpastoraal – Kerk onder Stroom – Werkgroep kansarme jongeren - Joodse scouts Hanoor Hatzioni – Tachkemoni school – Stichting Louise-Marie – Verschillende lagere scholen – CLB’s – Verschillende middelbare scholen – Elegast – Justitie, Strafbemiddeling – JAC – Vormselcatechese Stadskern Antwerpen – Comité bijzondere Jeugdzorg – BOWA-pleegzorg – Karel de Grote Hogeschool – Universiteit Antwerpen – Lessius Hogeschool – IJD – Rouach – Senegalese jongeren van Dahira Touba – Opvoedingswinkel Kerkstraat - ...

Ouderenwerking

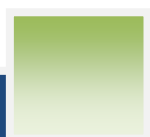
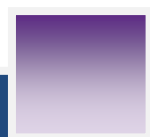
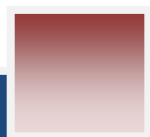
Leve de Ouderen!

De essentie van de ouderenwerking ligt in de menselijke nabijheid in het dagelijks leven: door de vriendschap tussen jongeren en ouderen wordt een antwoord gegeven op de noden die het ouder worden met zich meebrengt. In verschillende kansarme stadswijken is de werking uitgebouwd door ouderen aan huis te ondersteunen (Kiel, Linkeroever, Luchtbal, Stuivenberg en het stadscentrum) en door ouderen te bezoeken in rusthuizen (OCMW-WZC Melgeshof in Merksem, Huizeke van Nazareth in Antwerpen-Centrum, Home Sint-Jozef in Antwerpen-Kiel en OCMW-WZC Bilzenhof in Antwerpen-Stuivenberg en OCMW-WZC Sint-Anna in Berchem). De bezoeken in WZC Sint-Anna zijn gestart in april 2011 en worden volledig verzorgd door jongeren.

Een belangrijke evolutie doorheen de jaren is de groeiende betrokkenheid van de ouderen zelf bij de dagelijkse werking. Regelmatig dienen fitte senioren zich aan die zich in de werking willen engageren. Ze gaan op hun beurt, net zoals de jongere vrijwilligers, andere ouderen bezoeken, zowel thuis als in instellingen. Dit aspect van de werking groeide in 1999 uit tot de beweging "Leve de Ouderen!", een solidariteitsbeweging voor 60-plussers.

Centraal in de aanpak van de ouderenwerking van Sant'Egidio staat de vriendschap. De vrijwilligers gaan op bezoek bij mensen thuis of in rusthuizen en worden met hen bevriend. De frequentie van de bezoeken wordt bepaald door de nood van de bejaarden. In de rusthuizen proberen de vrijwilligers de eenzaamheid van de mensen te verlichten, de bewoners met elkaar in contact te brengen en zo het samenlevingsklimaat in de instelling te verbeteren. Bij thuiswonende ouderen stellen zich andere problemen. Daar gaan de vrijwilligers in op een aantal praktische noden: zorgen dat de bejaarde geholpen wordt bij de huishoudelijke taken, een bejaardenhelpster of verpleegster laten komen, ... Maar ook hier blijft de vriendschap essentieel. De bejaarde weet dat hij of zij iets betekent voor iemand anders wat hun leven zoveel zinvoller maakt.

In elke wijk komen de bejaarden en de medewerkers ook geregeld samen: op wekelijkse bijeenkomsten worden de onderlinge vriendschappen aangehaald, er wordt ingegaan op de lokale en internationale actualiteit, en er worden bijvoorbeeld plannen gemaakt om bepaalde acties te ondernemen of een feest te organiseren. Op deze manier is elke wijkwerking ook een familie waarin iedereen zijn plaats en zijn taak heeft.

De meeste mensen hebben een grote wens als ze oud worden: thuis kunnen blijven wonen. "Leve de Ouderen!" neemt deze wens van de bejaarden ernstig, en helpt hen om in hun eigen omgeving te blijven wonen. De vrijwilligers zorgen ervoor dat de bestaande professionele diensten worden ingeschakeld. Ze organiseren bijkomende mantelzorg waar nodig en coördineren het geheel. Op die manier zien heel wat ouderen hun laatste wens in vervulling gaan, omringd door vrienden van verschillende generaties en culturen.

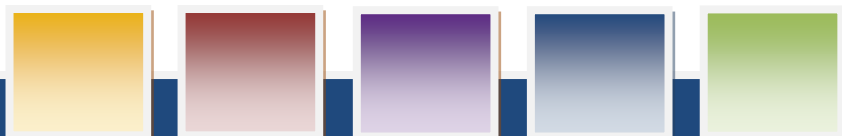
Wijkwerkingen

Merksem

Na de uitbreiding van de wijkwerking Luchtbal in de regio Antwerpen Noord in 2009 en het verhuizen naar de nieuwe locatie (kerk van de H. Franciscus, Bredabaan, Merksem) kent de werking een zekere stabilisatie.

28

Elke vrijdagmiddag komen de vrijwilligers samen om in het WZC Melgeshof de bejaarden te gaan bezoeken. Ook op zaterdagvoormiddag van 10 uur tot 12 uur gebeurt dit met de andere groep vrijwilligers. Bezoek wordt gebracht aan de meest eenzame ouderen of diegenen die daar uitdrukkelijk om vragen. Ook de bejaarden aan huis worden bezocht, maar dit gebeurt niet op vaste tijdstippen. Er wordt hier rekening gehouden met de specifieke noden van de bejaarden. Het kan zijn dat sommige ouderen een paar keer per week worden bezocht en anderen twee of drie keer per maand – alles naargelang van de nood en de vraag ernaar. Op vrijdag om 16 uur vindt een bijeenkomst plaats voor zowel ouderen als vrijwilligers in de St. Franciscuskerk. Na een moment van bezinning volgt ontmoeting bij koffie en versnapering. Dit is een belangrijk moment van familiale ontmoeting voor de bejaarden. Zulke momenten helpen hen vaak uit hun isolement en daarom werd er afgelopen jaar een speciale inspanning gedaan om dit moment van samenzijn zo gezellig en familiaal mogelijk te maken. Er werd geïnvesteerd in aankoop van verschillende huiselijke voorwerpen om de bijeenkomstruimte gezellig te maken voor iedereen.

Het aantal medewerkers is licht gestegen en elk trimester vindt een bijeenkomst plaats voor hen met als doel de persoonlijke ondersteuning in hun engagement bij de bejaarden en het samen nadenken over hoe de wijkwerking verder kan uitgebouwd en geoptimaliseerd worden.

Enkele bewoners van de instelling en enkele bejaarden uit de wijk gingen mee op vakantie in de zomer naar Westmalle.

Op Kerstdag werd in WZC Melgeshof een aperitiefconcert gehouden met ongeveer 160 ouderen die tijdens de feestdagen geen bezoek hadden. Er werd champagne gedronken. De traditionele kerstliederen kwamen ook aan bod. Het was een prachtig moment zowel voor de bejaarden als voor de vrijwilligers die dit feest voorbereidden. Een delegatie van de bejaarden van de wijk nam deel aan een mooi intergenerationeel Kerstfeest (met kinderen van School van Vrede en Friends) op Luchtbaal.

29

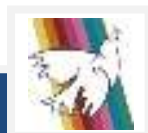
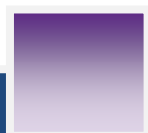
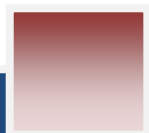
Aantal medewerkers: 45

Aantal gevolgde bejaarden in de wijk: 30

Aantal gevolgde bejaarden in WZC Melgeshof: 200

Stuivenberg

De wijkwerking Stuivenberg concentreert zich rond de wekelijkse bijeenkomsten in de Lange Beeldekensstraat. In het begin van het jaar vonden deze bijeenkomsten steeds op vrijdagmiddag plaats, nadien werd er overgeschakeld naar de zaterdagvoormiddag, omdat dit voor verschillende bejaarden en medewerkers een beter moment was. Enkele ouderen van Stuivenberg gaan een of twee keer per week op bezoek in WZC Bilzenhof, een OCMW-rusthuis in de wijk. Verschillende bewoners van deze instelling gingen in de zomer mee op vakantie naar Westmalle.

Jaarlijks zijn er een aantal grote feesten van Leve de Ouderen! waar veel vrienden van Stuivenberg ook aan deelnemen: het herfstconcert, het pannenkoekenfeest met Lichtmis, het Paasfeest. De medewerkers uit de wijk zorgen dan ook voor het vervoer naar een plaats in het centrum van de stad waar het feest doorgaat, waar steeds rolwagenvervoer voor ingeschakeld dient te worden.

Met kerstdag organiseerde de wijkwerking Stuivenberg voor de 5^e keer op rij een kerstfeest in WZC Bilzenhof, met de medewerkers die heel het jaar door bewoners van het huis bezoeken, aangevuld met vrijwilligers van buitenaf die zich speciaal voor Kerstmis hebben aangeboden. Een schitterend feest waar heel veel bejaarden weken op voorhand naar uitkijken: een aperitiefconcert met klarinetmuziek van een beroepsmuzikant, gecombineerd met een koortje dat kerstliederen zong, aangevuld met lekkere aperitiefhapjes en drankjes. Dit feest werd gedragen door een 15-tal vrijwilligers, en 80 bejaarden zijn naar het feest gekomen (bijna heel de instelling).

Aantal medewerkers: 7

Aantal gevolgde bejaarden in de wijk: 15

Aantal gevolgde bejaarden in WZC Bilzenhof: 30

Centrum

De werking in het Centrum concentreert zich op de opvolging van meer dan 65 bejaarden in de wijk. Enerzijds zijn dit daadwerkelijk bewoners uit de binnenstad, maar ook bejaarden uit groot Antwerpen sluiten aan bij de activiteiten van de wijk Centrum. Voor de medewerkers is een nieuw vormingsmoment ontstaan wanneer ze een keer per maand samenkomen en hun ervaringen kunnen uitwisselen.

Het tijdstip van de wekelijkse bijeenkomsten voor de bejaarden is verschoven van donderdag 17 uur naar zaterdag 14.30 uur. Hierdoor kan een groter aantal bejaarden worden bereikt, met name in de wintermaanden wanneer de avond vroeg invalt. Het verplaatsen van de bijeenkomst vormt een gelegenheid voor publiciteitsacties zoals strooifolders en aankondigingen in lokale media. De bijeenkomsten gaan door aan de Schoenmarkt, met ongeveer 30 aanwezigen.

Bejaarden uit de wijk Centrum deden verder mee aan diverse groteren activiteiten door de vzw georganiseerd. Ze gingen mee op vakantie naar Westmalle, namen actief deel aan "Zomer van Simeon & Hanna" en hebben zich ingezet voor de inzamelingen ten voordele van de kerstfeesten voor kansarmen. Een tiental van hen heeft zelf ook aangezet aan een feestmaal met Kerst of daadwerkelijk meegeholpen tijdens de feestmalen voor kansarmen.

De vriendschap tussen de bejaarden uit de wijk en de bewoners van "Simeon & Hanna" wordt verder op verschillende manieren bevorderd.

Aantal medewerkers: 10

Aantal gevolgde bejaarden in de wijk: 65

Kiel

De wijkwerking Kiel werkt met steeds meer vrijwilligers. De maandelijkse bijeenkomsten gingen door met als doel de persoonlijke ondersteuning in hun engagement bij de bejaarden en het samen nadenken over hoe de wijkwerking verder kan uitgebouwd worden. Wekelijkse bijeenkomsten voor bejaarden vinden plaats op maandag in de St. Bernardusparochie (Abdijstraat 128, Antwerpen-Kiel) met telkens een veertigtal aanwezigen. Wekelijks bezoeken de medewerkers bejaarden in Home Sint-Jozef in de Waarlooshofstraat. Enkele bejaarden van dit rusthuis komen ook naar de wekelijkse bijeenkomsten in de Bernardusparochie. Reeds vele jaren gaan verschillende bewoners van de instelling mee op vakantie in de zomer.

In de kerstperiode heeft de werking Kiel een geschenkeninzamelingsactie georganiseerd. Gedurende 4 werken gingen de bejaarden naar Tir shoppingcenter op het Kiel, ze spraken daar mensen aan, vertelden over hun engagement en verzamelde kerstcadeaus voor de daklozen van Kamiano en voor arme gezinnen van de wijk. De actie werd een groot succes, niet alleen maar in het aantal van gekregen pakjes, maar ook door nieuwe contacten die in de wijk werden gelegd.

Op kerstavond werd dit jaar een feestmaal georganiseerd voor 150 gasten. Onder de deelnemers was een grote diversiteit. De genodigden waren kansarme gezinnen, alleenstaande volwassenen en eenzame ouderen van de wijk Kiel. Een warme maaltijd in goed gezelschap en een sympathieke sfeer groeide uit tot een waar familiefeest. Het werk werd verdeeld over de vele helpende handen, jongeren en volwassenen die zich hadden aangeboden om deze avond tot een festijn te maken. De 40 vrijwilligers zorgden voor een vlotte bediening en een vriendelijk woord voor iedereen.

Aantal medewerkers: 30

Aantal gevolgde bejaarden in de wijk: 60

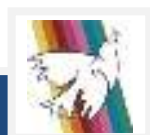
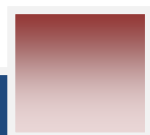
Aantal gevolgde bejaarden in 'Home Sint-Jozef': 100

Linkeroever

Op de Antwerpse Linkeroever concentreert zich de ouderenwerking voornamelijk op opvolging van de bejaarden aan huis. Daarnaast nemen de bejaarden deel aan algemene activiteiten van Leve de Ouderen! in het centrum. Ze namen deel aan het kerstfeest van Simeon & Hanna en een aantal van hen ging mee op vakantie naar Westmalle.

Aantal medewerkers: 5

Aantal gevolgde bejaarden in de wijk:10

WZC "Simeon en Hanna", huis voor ouderen

WZC "Simeon en Hanna" is een huis voor ouderen dat in april 2008 de erkenning kreeg van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werd officieel in gebruik genomen op 24 april 2006. In het huis voor ouderen kunnen 8 hulpbehoevende en/of dementerende bejaarden terecht die niet meer zelfstandig kunnen wonen. In dit project zijn een aantal krachten bezoldigd: een VT directeur-animator, een VT verpleegster, een HT verzorgster en een HT hygiënische assistente. Zij worden bijgestaan door een veertigtal vrijwilligers van onze vereniging die met een beurtrol komen helpen.

Het huis voor ouderen wil duidelijk maken dat oud en afhankelijk worden van anderen geen vloek is, integendeel: het huis straalt schoonheid en levensvreugde uit. Het wil een voortrekkersrol vervullen in een andere, meer respectvolle manier van omgaan met onze hoogbejaarde medeburgers, door hun verlangen naar familiale geborgenheid tegemoet te treden. In het huis worden antwoorden gezocht op de persoonlijke noden van elke bewoner, rekening houdend met hun verleden. Het menu wordt vastgelegd in overleg met alle bewoners en de vrijwilligers bereiden het eten voor – de bejaarden, als ze het willen, kunnen meehelpen bij de voorbereiding. Er zijn in het huis altijd minstens twee vrijwilligers die een helpende hand bieden bij de dagelijkse zorgen en die helpen bij de animatie. Elke dag wordt er een krant voorgelezen en er wordt gediscussieerd over de gebeurtenissen in de wereld. Er is ook altijd een vrijwilliger bereid om de oudere naar de stad te vergezellen voor een leuke wandeling of om te gaan winkelen. De bewoners worden in contact gebracht met jongeren en kinderen die ook voor animatie en regelmatige feestmomenten zorgen.

In 2011 zijn verschillende scholieren op regelmatige basis sociale stage komen lopen in WZC "Simeon en Hanna". Velen van hen waren heel enthousiast over het project van deze samenwoning voor ouderen, hetgeen te lezen staat in hun evaluatieverslagen. Omdat vele bezoekers het huis zien, kan VVS in ruime kringen een meer hoopvolle visie op de ouderdom en de omgang met ouderen verspreiden.

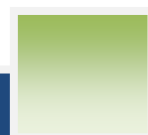
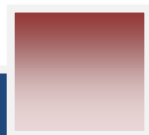
De jongeren zijn in het algemeen heel tevreden over hun stage wat te lezen staat in hun stageverslagen. Hier enkele passages van deze verslagen:

"De tijd is werkelijk voorbij gevlogen. De huiselijke sfeer, het rustige tempo, de gezellige babbels,... het was mijn tijd meer dan waard!"

"Toen de pannenkoeken klaar waren, moest iedereen aan tafel geïnstalleerd worden. Stoelen werden bijgeschoven, pannenkoeken werden voorgesneden en de koffie werd geschonken. Er heerste een warme, huiselijke en vooral liefdevolle sfeer. Iedereen hielp elkaar, stelde geïnteresseerd vragen over andermans leven en voelde zich thuis in de fijne groep. Het overdonderde me zelfs, dat allesomvattende gevoel dat je eindelijk ergens bent waar je, voor even, volkomen gelukkig kan zijn."

"Bij Simeon & Hanna heerst werkelijk vrede. Iedereen is vriendelijk en verwelkomend naar anderen, waardoor het huis regelmatig bezoekers over de vloer krijgt. Het rustige tempo is ook een fijne afwisseling met de drukte van het dagelijkse leven. Opvallend is de diversiteit onder de mensen. Elizabeth verwoorde het de voorbije woensdag als volgt: "Bij Simeon & Hanna houdt jong en oud elkaar bij de hand." Maar niet alleen verschillende generaties, ook verschillende nationaliteiten vinden elkaar. Dat zorgt voor nog meer gespreksonderwerpen en wederzijdse interesse." "Hoewel Simeon & Hanna ondertussen een veilige haven is geworden, verrast het me elke keer weer hoe goed ik me er voel. Het is net als thuiskomen. Wie had dat gedacht?"

"Maar het waren net die kleine dingen die het voor mij zo bijzonder maakten. Het gevoel dat iemand het fijn vond dat ik er was en me misschien zelfs nodig had, was een unieke beleving. En dat niet alleen. Sommige momenten gaven me het gevoel dat ik was waar ik moest zijn. Deze combinatie heeft ervoor gezorgd dat ik me al snel thuis voelde. Alles bij elkaar heb ik me welkom, nuttig, aanvaard, nodig en goed gevoeld bij Simeon & Hanna."

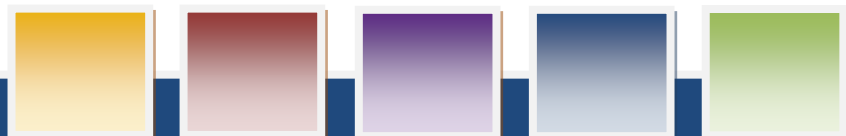
Intergenerationeel project en ontmoeting met migranten

Het intergenerationeel project, een samenwerking tussen "Leve de Ouderen!" en de "Friends", de werking voor 11 tot 15-jarigen van VVS, werd na een positieve evaluatie ook in 2011 verder gezet. Allochtone jongeren gaan op bezoek bij Belgische ouderen, die deze jongeren helpen om onze taal te oefenen. Ook gaan groepjes jongeren op bezoek in rusthuizen, waar ze feesten organiseren voor de bewoners. Deze jongeren maken ook de deelname mogelijk van de rusthuisbewoners aan enkele gemeenschappelijke activiteiten van "Leve de Ouderen!" door hen naar die activiteiten te brengen en achteraf terug naar huis te vergezellen.

34

Voor de ouderen betekent zo'n ontmoeting met jongeren dat ze beginnen te geloven dat het leven ook als bejaarde nog mooi kan zijn, dat de bejaarden een belangrijke rol te spelen hebben in de samenleving en dat niemand te oud of te zwak is om iets te doen voor iemand anders. Sommige ouderen zijn 'taaloma' of '-opa' geworden van een allochtone jongere: ze helpen met huiswerk maken en spreken Nederlands met de jongeren. Zowel de jongeren als de ouderen beleven veel deugd aan deze vriendschap. Voor vele bejaarden zijn de contacten met hun kleinkinderen immers erg schaars, wat als een groot gemis wordt ervaren. Bovendien wordt het langs deze weg gewerkt aan de verzoening tussen verschillende generaties.

Op dezelfde manier ontstonden ook vriendschappen tussen bejaarden en volwassen nieuwkomers, leden van de beweging "Volkeren van Vrede". Ze gaan samen wandelen met de bejaarden, doen boodschappen voor hen of met hen, en hebben tegelijk de kans om onze taal te oefenen. Ook hier wordt weer op het niveau van de wijk gewerkt. Door bewoners van verschillende generaties en culturen samen te brengen, groeit het onderlinge vertrouwen en wordt het meestal zwaar beschadigde sociale weefsel van de wijk hersteld.

Quelle est votre action auprès des personnes âgées ?

Aujourd'hui, la société éloigne les personnes âgées. Nous essayons, pour notre part, de favoriser le maintien chez elles, en construisant un réseau de proches, de membres de leur famille, de bénévoles. Nous voulons vivre à leur côtés, être une famille avec des personnes qui n'en ont plus. Sans être une instance sociale, nous pouvons améliorer la vie. Nous avons eu le rêve de créer une maison de famille pour huit personnes âgées, ici à Sant'Egidio. Ce lieu est un témoignage pour les jeunes qui viennent y donner un coup de main. Souvent avec beaucoup de plaisir. C'est une occasion magnifique de redonner du goût à la vie aux uns comme aux autres. Les « vieux » ont du temps, de la patience, des valeurs que l'on ne rencontre plus guère dans la vie de tous les jours. Il y a un potentiel chez eux, une joie de vivre à garder vivante, à susci-

ter à nouveau. Ils libèrent les jeunes de leurs complexes. On serait surpris, mais beaucoup d'entre eux n'ont pas une belle image d'eux-mêmes. Ils se trouvent trop gros, trop grands, trop petits... Au contact des aînés, ils apprennent à aimer la vie. Ce projet ne coûte rien et prend en compte deux problèmes : celui des vieux et celui des jeunes. À une époque où certains prônent l'euthanasie, ce qui se vit dans cette maison est un témoignage. Une personne de nonante ans qui avait demandé l'euthanasie a changé d'avis. Elle avait retrouvé le goût de vivre.

Beaucoup de personnes âgées ont peur du changement. Elles ont peur des émigrés.

Parce qu'elles ne les connaissent pas. Nous leur donnons cette occasion. Parmi ceux qui rendent visite aux aînés, il y a eu, par exemple, un Albanais, un Congolais... Les personnes âgées découvrent que les migrants sont plus volontaires que ce que l'on croit générale-

ment... Leur apport n'est pas nul ! Ils veulent donner de leur temps et pas seulement être assistés. Une personne âgée a donné des cours de langue à un primo arrivant. Le résultat, c'est que les aînés se sont mis à aimer ce changement de la société. Ils ne pensent plus qu'avant c'était mieux ! La peur recule. La migration, pour nous, est un signe. Le Seigneur ne nous abandonne pas.

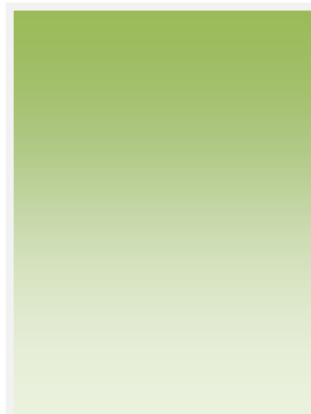
Revue n° 7 • septembre-octobre 2011

Vergrijzing: van probleem naar potentieel

Vrijwilligers van VVS worden vaak uitgenodigd om een lezing te verzorgen op colloquia over de omgang met ouderen. Centraal daarin staat steeds de noodzaak aan een andere visie op en omgang met één van de grote uitdagingen van onze tijd: de vergrijzing. In ons Europese continent – maar dit wordt meer en meer ook een realiteit van de andere continenten – wordt men steeds ouder en het aantal ouderen op de bevolking neemt toe, door de medische en technologische vooruitgang. We stellen echter een groot cultureel en spiritueel deficit vast in onze cultuur om deze extra levensduur ook positief in te vullen en naar waarde te schatten. Te vaak wordt over vergrijzing gesproken als een probleem (de hoge kost, de last voor de familie) en te weinig als een kans: zoveel ouderen in onze samenleving hebben waar iedereen gebrek aan heeft: tijd, en dus ook sociale tijd om in te zetten voor anderen. De ouderen vormen in die zin een potentieel van mogelijkheden om andere mensen te bezoeken, om tijd te hebben voor zieken enz... in een hectische maatschappij waarin – vanuit een sterk materialistische visie - de zwakken en zieken steeds meer in een isolement geraken. Hierover is Sant'Egidio een gewaardeerde gesprekspartner op Universiteiten van de Derde Leeftijd, op de KUL in het kader van de college's "spiritualiteit in zorg", bij pastorale diensten van ziekenhuizen, rusthuizen en verzorgingstehuizen. In deze context komen ook wekelijks groepen van jonge senioren in de lokalen van de Kammenstraat over de vloer, om een getuigenis te horen over en de werking te bekijken van een andere visie op ouderdom. Dit gaat om groepen Zilveren en Koperen Passers, Markant-groepen, KAV-groepen.

36

Het huis van Simeon en Hanna fungeert hier als pilootproject: mensen kunnen van hieruit begrijpen dat zelfs zwakkere ouderen die hulp nodig hebben, van grote betekenis zijn voor onze samenleving. Zo'n 65 middelbare scholieren kwamen in 2011 in het huis op sociale stage, en een tiental studenten maakte er een eindwerk over voor de universiteit of hogeschool.

Specifieke activiteiten in 2011

Lichtmis (2 februari 2011)

Een grote feest voor bejaarden van alle wijkwerkingen. Het begon met de mis in de prachtige Carolus Borromeuskerk en vervolgens werd een pannenkoekenfeest voorzien in de zaal van LBC. Tientallen vrijwilligers zorgden voor verplaatsing en begeleiding van de bejaarden. De jongeren van Friends en de kinderen van Land van het Regenboog zorgden voor animatie. Er waren 180 aanwezigen.

Kruisweg (20 april 2011)

Kruisweg voor alle leden van Leve de Ouderen! in de grote zaal van het huis voor ouderen 'Simeon en Hanna' met 70 aanwezigen.

Paasviering (25 april 2011)

Paasviering met 170 aanwezigen in de Carolus Borromeuskerk en aansluitend ontmoeting bij koffie, broodjes en paasgebak.

Feest met de Amici (27 maart 2011)

De groep van de Amici (mentaal gehandicapten) komt naar de samenwoonst Simeon en Hanna om samen feest te vieren naar aanleiding van 95ste verjaardag van een van de bewoners van het huis. Vriendschap staat hier centraal. Een dertigtal aanwezigen zorgen voor goede sfeer van het feest.

Daguitstap naar Brussel (3 april 2011)

Een 100-tal bejaarden van alle wijkwerkingen gaan op een daguitstap naar Brussel. Ze worden begeleid door 70tal vrijwilligers.

Zomervakanties (1 - 10 juli 2011)

Zomervakanties voor 150 deelnemers in Westmalle, in samenwerking met Vriendschap zonder Grenzen, de vzw die door Sant'Egidio werd opgericht om vakanties te organiseren voor kansarmen. Bejaarden van de wijken en van de instellingen gaan in twee groepen samen op vakantie met vrijwilligers (allochtoon en autochtoon). Er ontstaan nieuwe contacten en vriendschappen. Rust, spelen op maat, gesprekken en interessante uitstappen staan hier centraal. Feestmomenten en quiz organiseren de jongeren.

'De zomer van Simeon en Hanna' (juli en augustus 2011)

Tijdens deze periode werd er wekelijks een culturele activiteit georganiseerd waaraan de leden van Leve de Ouderen! van alle wijken konden deelnemen. Dit jaar waren het onder andere: een barbecue, vertoning van een film, ijssaloon, pannenkoekennamiddag en een klassiek concert. Per keer waren er een veertigtal ouderen aanwezig.

Vredescongres in München (10 – 14 september 2011)

Een delegatie van Leve de Ouderen! van verschillende wijken gaat voor vier dagen naar München om er aan een internationaal vredescongres deel te nemen. De bejaarden volgden verschillende conferenties en na hun terugkomst leverden ze daarvan verslag voor hun wijkgroepen.

Herfstconcert: "Oude en nieuwe Antwerpenaren ontmoeten elkaar"(16 oktober 2011)

Concert in zaal Elzenveld. De beweging "Volkeren van Vrede" verzorgde een muzikale namiddag voor 200 personen van Leve de Ouderen! en nodigde uit voor een ontmoeting tussen de ouderen en mensen van verschillende landen en culturen bij koffie en het proeven van lekkernijen van over de hele wereld.

Herdenkingswandeling van de Shoah (13 november 2011)

Herdenkingswandeling voor de slachtoffers van de Holocaust onder joden en zigeuners. De herdenking wordt afgesloten met korte toespraken aan het monument van de gedeporteerden aan de Belgiëlei en met een symbolische plechtigheid. Een 50-tal ouderen wandelden mee en legden bloemen aan het monument. Daarvoor vond een conferentie plaats met rabbijn Brodman van Israel waaraan de ouderen deelgenomen hebben.

Geschenkeninzameling voor de daklozen (3, 10, 16 en 17 december 2011)

Enkele bejaarden van de wijkwerkingen verzamelden cadeaus voor het kerstfeest voor de daklozen van Kamiano. De actie ging door in de Shopping Centre Tir op het Anwerpse Kiel, voor de Carrefour in Merksem, aan de kathedraal en bracht een winst van een 100tal geschenken voor de thuislozen van Kamiano.

Feestelijk kerstmaal van Simeon en Hanna, de Amici en eenzame bejaarden van het Centrum (24 december 2011)

Op kerstavond was er een feestelijk kerstmaal in de grote zaal van Kamiano voor ouderen van 'Simeon en Hanna', de Amici, enkele vereenzaamde ouderen en vrijwilligers die op regelmatige basis in het huis of in de wijk helpen. Voor de eerste keer werd de hulp ingeroepen van de vrijwilligers van buitenaf die voor het transport en bediening zorgden. Voor iedereen was er een persoonlijk kerstgeschenk voorbereid door de jongeren. Er waren een 60-tal aanwezigen.

Familiewijkkerstfeest SVV, Fiends en Leve de Ouderen! Kiel (24 december 2011)

De jongeren die kinderen in School van Vrede en Friends Kiel begeleiden en vrijwilligers die in deze wijk eenzame bejaarden wekelijks bezoeken organiseerden samen een groot kerstfeest. Kinderen van School van Vrede en Friends met hun families en bejaarden van de wijk en van de instelling Home Sint-Jozef waren talrijk aanwezig. Er werd samen gegeten, gezongen, gespeeld en gevierd. Voor dit feest werd de hulp van de vrijwilligers van buitenaf ingeroepen (ze zorgden vooral voor het opbouw, de bediening en het transport van de bejaarden) zodat alle vrijwilligers die wekelijks de bejaarden bezoeken aan de tafel konden zitten en voor een familiale sfeer van het feest zorgen. 150 genodigden zaten aan de tafel en voor iedereen was een persoonlijk geschenk voorzien.

Kerstfeest Kamiano in Carolus Borromeuskerk (24 december 2011)

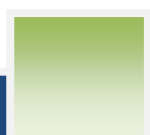
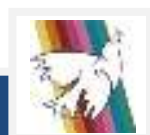
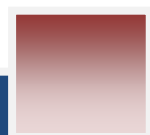
Enkele fitte bejaarden van verschillende wijkwerkingen dienden zich aan om met de daklozen van Kamiano aan tafel te zitten. Een tiental bejaarden van Leve de Ouderen! was aanwezig.

Kerstfeest in WZC Sint-Anna (24 december 2011)

De Jongeren voor Vrede die wekelijks op bezoek gaan bij de eenzame bejaarden in WZC Sint-Anna organiseerden samen met de kinderen van het Land van het Regenboog voor de eerste keer een prachtig kerstfeest voor de ouderen. Een rijke programma van liedjes en speelactiviteiten werd door deze twee groepen voorbereid. Voor iedereen was een cadeau voorzien. De bejaarden hadden tranen in hun ogen.

Kerstfeest in WZC Melgeshof (25 december 2011)

Op Kerstdag werd in WZC Melgeshof een aperitiefconcert gehouden met ongeveer 160 ouderen die tijdens de feestdagen geen bezoek hadden. Er werd champagne gedronken en lekker gegeten. De traditionele kerstliederen kwamen ook aan bod. Het was een prachtig moment zowel voor de bejaarden als voor de vrijwilligers die dit feest voorbereidden.

Kerstfeest in WZC Bilzenhof (25 december 2011)

De wijkwerking Stuivenberg organiseerde voor de 5^e keer op rij een kerstfeest in WZC Bilzenhof, met de medewerkers die heel het jaar door bewoners van het huis bezoeken, aangevuld met vrijwilligers van buitenaf. Er was een aperitiefconcert met klarinetmuziek van een beroepsmuzikant, gecombineerd met een koortje dat kerstliederen zong, aangevuld met lekkere aperitiefhapjes en drankjes. Dit feest werd gedragen door een 15-tal vrijwilligers, en 80 bejaarden zijn naar het feest gekomen (bijna heel de instelling).

Samenwerkingen en overleg

Thuiszorg

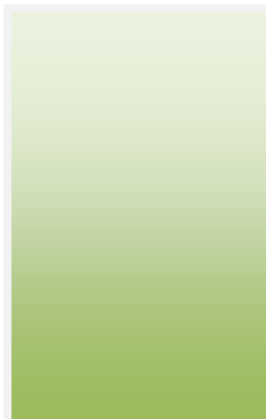
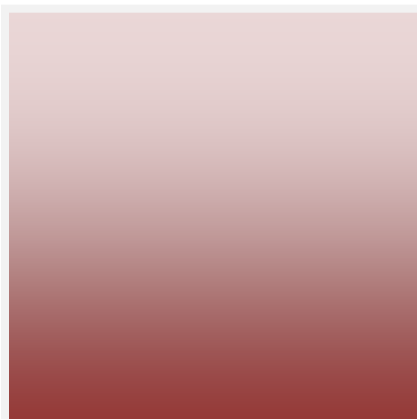
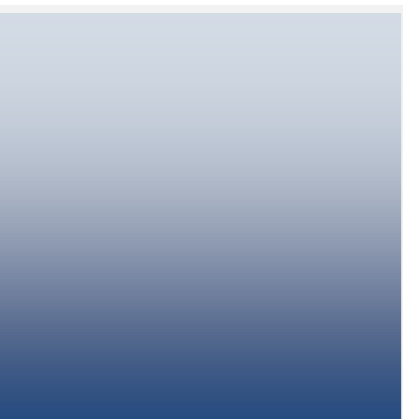
Vanuit de bekommernis om bejaarden zo lang mogelijk thuis te laten wonen hechten de medewerkers veel belang aan de samenwerking met de familie van de bejaarden en met de thuiszorgdiensten, zoals gezinszorg Villers, bejaardenhulp en thuisverpleging van de verschillende mutualiteiten, zelfstandige thuisverpleging, Familiehulp, ... Er wordt ook samengewerkt met andere verenigingen en dagcentra die eveneens als doel hebben bejaarden thuis te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld Ziekenzorg en de plaatselijke dienstencentra.

Huisartsen

Wanneer de gezondheidstoestand van een bejaarde het vereist, nemen de medewerkers contact op met de huisarts en wordt er nauw samengewerkt. Als dit gewenst is, wordt de bejaarde begeleid bij een bezoek aan de huisarts en wordt de gezondheid mee opgevolgd.

Rusthuizen

In de verschillende rusthuizen waar 'Leve de Ouderen!' aanwezig is, is er een samenwerking met het verplegend en verzorgend personeel van de afdelingen, en zeker ook met de directie van de instelling; het gaat hier zowel om OCMW-rusthuizen als rusthuizen van Caritas. Verder zijn er verschillende overlegmomenten geweest met directie van rusthuizen en RVT's, o.a. Huize Perrekes, De Bijster, Joodse Centrale, Nottebohm, aangaande de humanisering van de bejaardenzorg.

Ouderenwerking in Home Pacheco – Brussel

Home Pacheco is een instelling van het OCMW (Brussel) waar ongeveer 350 bejaarden verblijven. Er is een afdeling RVT alsook een afdeling voor revalidatie. Met een groep van een 30tal vrijwilligers heeft VVS in Brussel elke zaterdagmiddag een 100-tal bejaarden bezocht. In het jaar 2011 hebben de vrijwilligers hun regelmatige bezoeken aan de meest verwarde bejaarden die op de eerste verdieping wonen verder uitgebouwd. Voor hen waren ook feesten georganiseerd. Sinds 2010 ging ook een klein groep van jongeren tussen 15 en 25 van start. Zij bezoeken ook een aantal ouderen.

Samen met enkele bejaarden van Home Pacheco hebben de vrijwilligers van VVS een mooi project opgestart. Een groep van Pacheco schrijft regelmatig brieven met bejaarden uit een rusthuis in Kiev in Oekraïne en door verschillende acties worden deze bejaarden ook vanuit Brussel financieel gesteund.

Begin juli namen een 20-tal ouderen van Pacheco, voornamelijk zorgbehoevende mensen, ook deel aan de 4-dagse vakantie in de Oostkantons.

Tevens namen 25 bejaarden van home Pacheco deel aan het kerstfeest van 25 december 2011 in de Rijke Klarenkerk in Brussel. Het ging daarbij vooral om zwakke en eenzame bejaarden, waarvan meer dan de helft rolstoelgebruikers.

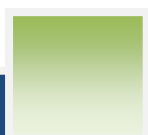
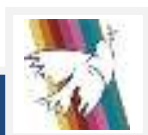
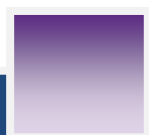
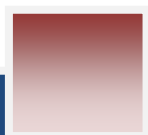

Kamiano

Een restaurant voor thuislozen

Binnen VVS werd in 1994 het dak- en thuislozenrestaurant Kamiano opgericht. Dit als antwoord op de nood van een aangroeiende groep daklozen die zich vooral ophield in het stadscentrum. Door sluiting van de landloperkolonies werden deze mannen en vrouwen aangespoord hun leven uit te bouwen binnen een stedelijke realiteit. Deze grote aanpassing leidde bij hen dikwijls tot vereenzaming en verwaarlozing. Kamiano, het restaurant genoemd naar pater Damiaan en gelegen in het centrum van de stad, wilde een antwoord bieden op deze grote menselijke nood. Van bij aanvang werden er gratis warme maaltijden aangeboden. In het jaar 2011 spreken wij over meer dan 300 dak- en thuislozen, die tweemaal per week van deze warme maaltijd genieten. Kamiano is in de loop van de jaren een gekende plek voor daklozen geworden, ook voor mannen en vrouwen met een psychische, drugs- of alcoholgerelateerde problematiek, voor ouderen met een laag inkomen, ex-gevangenen en eenzame mensen. Zij richten zich tot Kamiano, al dan niet via doorverwijzing. Ook gezinnen met kinderen, en mensen met een instellingsverleden kunnen er terecht. De reden om naar Kamiano te komen is meestal een combinatie van verschillende factoren. Dit betekent dat ook de problematiek van de mensen die komen eten in Kamiano zeer gevarieerd en complex is.

Uit deze kennis over het leven van de armen in de Vereniging voor Solidariteit doorheen 17 jaar kwamen er nog andere noden aan het licht die onvoldoende beantwoord werden binnen het professionele hulpaanbod. Hierop kwam sinds 2005 een eerste antwoord in de oprichting van het 'Kamianocentrum'. Douches, een consultatieruimte voor de arts en tevens ruimte voor pedicure, een kapsalon en een sociaal kantoor werden gebouwd. Daar is er ook gelegenheid en plaats voor persoonlijke gesprekken om de verschillende problematieken aan te kaarten en te zoeken naar mogelijke oplossingen. Te denken valt hierbij aan het organiseren van noodopvang voor de nacht, toeleiding naar afkickcentra, mensen helpen met het in orde brengen van hun ziekteverzekering etc.

In Antwerpen is Kamiano nu gekend als een het sociaal restaurant van Sant'Egidio, als een open deur voor de armen met het aanbod van warme maaltijden en van zorg voor gezondheid en lichamelijke hygiëne. Ook als plaats waar menselijke nabijheid, luisterbereidheid en respect centraal staan.

Profiel van de doelgroep

De doelgroep van Kamiano is tamelijk gevarieerd: zowel dak- als thuislozen, mensen met verslavingsproblematiek (alcohol en/of drugs), bejaarden die met hun pensioen niet rondkomen, mensen met psychische aandoeningen, tot families met kleine kinderen en baby's. Veel gasten schommelen heen en weer tussen af en toe een interimjob en een werkloosheidsuitkering. Ook zijn er veel die wel een inkomen hebben (wedde of vorm van uitkering), maar worstelen met een hoge schuldenlast. Er komen ook mensen zonder regulier inkomen. Deze categorie omvat onder andere: schorsing van de werkloosheidsuitkering, ambtelijk geschraapt, in beroep tegen schorsing van de invaliditeitsuitkering, wachtend op OCMW-uitkering, of mensen die geen enkele vorm van inkomsten hebben.

44

Van de gasten die van een invaliditeitsuitkering leven, wordt een aantal mensen geconfronteerd met hoge rekeningen voor medicatie en gezondheidszorg. Sinds enige tijd komen er ook regelmatig mensen in rolstoel naar Kamiano, hetzij zelfstandig, hetzij met hun familie.

De gepensioneerden die in Kamiano komen eten, genieten over het algemeen van een laag pensioen (zelfstandig geweest, pensioenbreuk...) en hebben regelmatig een hoge huur.

Een vrij nieuwe groep in Kamiano vormen 'nieuwe' daklozen die afkomstig zijn van andere Europese landen. Over het algemeen komen ze naar België op zoek naar werk, ze werken enige tijd legaal of in het zwart, vervolgens verliezen ze hun werk en wat daarmee gepaard gaat – het appartement en belanden op straat. Het gaat hier om zowel vrouwen als mannen die dan trachten te overleven in de buurt van het Centraal Station, bij de fietsenstalling onder het Astridplein of aan de kaaien. Dikwijls hebben ze geen recht op sociale hulp (werkloosheidsuitkering, medische verzorging) omdat ze – dikwijls jarenlang – illegaal gewerkt hebben.

Opvallend is een lichte toename in het aantal families en vooral samengestelde families en eenoudergezinnen.

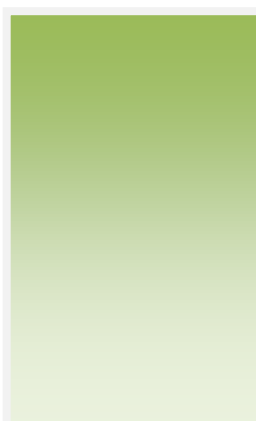
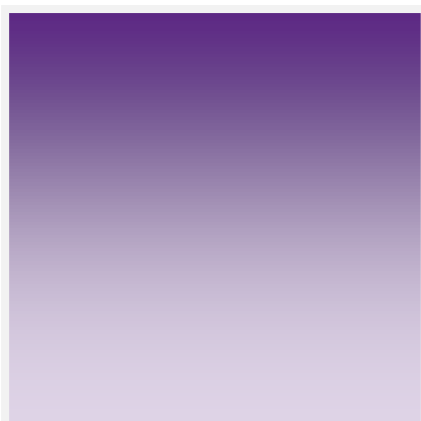
Ten slotte begint de invloed van de economische crisis voelbaarder te worden. Stilaan komen er mensen voor het eerst naar Kamiano die enkele maanden geleden hun job hebben verloren en nu door hun spaargeld heen zijn. Ook enkele mensen die een goede job hadden, maar een faillissement hebben moeten aanvragen.

Om die reden zijn er ook steeds meer niet-Belgen op straat. Het afgelopen jaar manifesteerde de crisis zich niet alleen in de significant toenemende aantallen mensen die bij Kamiano aanklopten voor een gratis warme maaltijd, maar ook door de invloed op Europees vlak. De effecten van de crisis waren eerst vooral in het Zuiden van Europa merkbaar. Een aantal mensen die, vooral in Spanje, een reguliere verblijfstatus hadden (verblijfsvergunning of verkregen Spaanse nationaliteit), zocht hun heil in het Noorden van Europa. Een wisselende groep mensen klopte, meestal voor enkele keren, bij het restaurant aan voor een gratis warme maaltijd en/of een douchebeurt. Het verloop onder hen is zeer groot; de indruk bestaat dat ze na een kort verblijf in Antwerpen, verder reizen om elders hun heil te zoeken.

Aanpak

Typerend voor Kamiano is dat de mensen er door vrijwilligers aan tafel bediend worden waardoor er een klimaat van respect heerst. Een strikt reglement gecombineerd met een aanpak waar vriendschap en luisterbereidheid centraal staan, maken dat een erg moeilijke en vaak gewelddadige doelgroep toch in een sereen klimaat zijn maaltijd kan gebruiken. Dit is belangrijk, niet alleen voor de houdbaarheid van het project, maar ook voor de eigenwaarde van deze mensen. De omkadering van minstens 30 vrijwilligers per avond is een belangrijke rustgevende factor.

De werking van Kamiano werd mogelijk door de gratis inzet van een uitgebreide groep van een 200-tal vrijwilligers met diverse professionele achtergronden, leeftijden en levensovertuigingen. Hun regelmatige aanwezigheid is een houvast voor de thuislozen wiens bestaan dikwijls chaotisch en onvoorspelbaar is, gericht op overleven. De trouwe aanwezigheid van de vrijwilligers maakt vertrouwensbanden

mogelijk. Dit vertrouwen is noodzakelijk om het verhaal van de kansarmen te begrijpen en om stappen vooruit te zetten. De houding van de vrijwilligers is er één van luisterbereidheid, zij dienen zich onbevooroordeeld op te stellen tegenover het verhaal van deze getekende mensen. Geduldig aanwezig zijn voor deze gekwetste mannen en vrouwen is de sleutel van de aanpak in Kamiano. De herhaaldelijke interesse voor hun verhaal is van groot belang. Deze attitude ondersteunt het verlangen van vele armen naar een beter en stabielere leven. Hierbij wordt zijn ritme gerespecteerd. Met veel geduld, met vallen en opstaan, wordt het beste van elke mens naar boven gehaald. Een goede doorverwijzing of therapie en blijvende ondersteuning zijn daarbij uiteraard van groot belang.

In Kamiano is de arme op de eerste plaats een mens, weliswaar een mens met problemen. Een mens is immers meer dan de som van zijn problemen. Elke bezoeker van ons centrum is met naam gekend, en zijn verjaardag wordt er gevierd. Naast de noodlijdende blijven op de meest kwetsbare en anderzijds de waardevolle momenten van het leven, is typerend voor de persoonlijke benadering in Kamiano. Het respect dat ze missen in de maatschappij omwille van ziekte of handicap, wekloosheid, dakloosheid, gevangenisverleden, vereenzaming hervinden ze in Kamiano. In Kamiano staan een mooi en verzorgd interieur en een vriendelijke bediening op het menu. Het herstellen en in vele gevallen volledig opbouwen van een sociaal netwerk is een voortdurende uitdaging en zorg. Het geloof van de vrijwilligers in een nieuwe toekomst voor de thuislozen, dat zich uit in hun trouw, helpt uiteindelijk ook de meest vereenzaamde en vernederde mannen en vrouwen er zelf in te geloven. Over het nieuwe leven dat mensen die in een diepe put zaten in Kamiano vinden, zijn er vele getuigenissen. Het gaat hier om de genezing van een lichamelijke of psychische ziekte, ontwenning van alcohol- en/of drugsverslaafdheid, het vinden van een werk of zinvolle daginvulling, het ontstaan van nieuwe vriendschappen. Maar telkens gaat het om een hervonden zin in het leven. Door de gratis gegeven tijd en trouwe inzet van de vrijwilligers gaat een kracht uit die de mens aan de rand van de samenleving uitnodigt tot een nieuw leven.

Kamianocentrum

In het jaar 2011 maakten zo'n 400 thuislozen gebruik van een of ander aanbod van het Kamianocentrum.

Kamianocentrum is de enige plek die open is tijdens het weekend met het aanbod van gratis douches en medisch advies (uitgezonderd enkele maanden in de winter). De inloophuizen zijn dan allen gesloten.

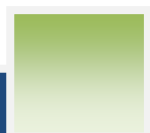
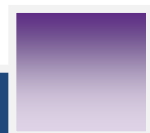
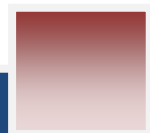
Het aantal douchebeurten in 2011 bedroeg bijna 1900. Mensen die ervan gebruik maakten waren dakloze illegalen, Europeanen en Belgen (op enkelen na allen mannen). Voor enkele behoeftige bejaarden en daklozen wassen we ook hun kledij. In noodgevallen geven wij ook kleren. Naast de bestaande 4 douches kunnen de gasten ook gebruik maken van een aparte scheerruimte zodat mannen ook hun baard kunnen verzorgen. Het aanbod kapper werd in het loop van het jaar stilaan afgeschaft. Kamiano kan de mensen doorverwijzen naar een kapperschool waar armen gratis hun haar kunnen laten verzorgen. De op die manier vrij gekomen ruimte werd omgebouwd tot een tweede gespreksruimte wat al lang dringend nodig was want het aantal mensen die een persoonlijk gesprek nodig hebben is duidelijk gestegen.

Werking 2011

In 2011 heeft Kamiano meer dan 26.000 gratis warme maaltijden verstrekt. Dit aantal maaltijden is verstrekt aan in totaal ongeveer 3000 dak- en thuislozen, waarvan de overgrote meerderheid met naam en toenaam bij de vrijwilligers bekend is. Dat betekent een stijging van bijna 2000 maaltijden ten opzichte van 2010, dat wil zeggen een stijging van 8%.

Bovendien werd er twee keer per week met 'Kamiano mobiel' warme soep gebracht aan telkens ongeveer 30 daklozen, daar waar zij op straat verblijven. In 2011 ging dat om ongeveer 1.600 maaltijden. Opgeteld bij de in het restaurant verstrekte aantal maaltijden, wordt het totaal van meer dan 27.600 maaltijden bereikt, hetgeen in vergelijking met het totaal aantal verstrekte maaltijden in 2010 een stijging van ruim 14% is.

De openingstijden blijven in 2011 ongewijzigd. De armen mogen voor een warme maaltijd, een persoonlijk gesprek, consultatie met de dokter of een douchebeurt komen op woensdag en zaterdag tussen 16.30 en 19.00 uur. Kamiano mobiel gaat de straat op elke maandagavond en zondagnamiddag.

Het sociaal kantoor

In het sociaal kantoor leggen de vrijwilligers zich toe op problemen allerlei: huisvesting, scholing van kinderen van achtergestelde gezinnen, gesprekken met familie en vrienden van gevangenen. Deze gesprekken gaan door in een aparte gespreksruimte om de privacy te respecteren. In 2011 werd er nog een tweede ruimte daarvoor vrijgemaakt. Voor enkele kinderen kunnen wij vrijwilligers engageren die op regelmatige basis bijscholing geven in Kamiano. Weer anderen bezoeken ouderen met wie een jarenlange band bestaat en die nu leven in een rusthuis of tijdelijk in het ziekenhuis verblijven of op sterven liggen. De niet-Belgen onder de thuislozen hebben dikwijls vragen over documenten en verblijfspapieren. Enkele vrijwilligers hebben zich doorheen het jaar en vooral in de periode van de regularisatie toegelegd op hun ondersteuning. Sinds kort hebben wij twee nieuwe vrijwilligers die juristen zijn en die ook op dat vlak advies kunnen geven.

De dokterspraktijk

De gezondheidspost in Kamiano is vooral een plaats waar armen rustig met een arts kunnen spreken. De bedoeling is vooral te luisteren en advies te geven. Technische onderzoeken zijn niet mogelijk. Het is nooit de bedoeling de huisarts te vervangen, maar nog laagdrempeliger dan de eerste lijn mensen te woord te staan en proberen hen binnen de reguliere gezondheidszorg te krijgen. Mensen met ernstige problemen worden indien mogelijk doorverwezen naar een specialist of specifieke hulpverlening.

In principe is er telkens wanneer Kamiano open is ook één vaste arts aanwezig. Bij afwezigheid wordt er beroep gedaan op enkele andere artsen om te vervangen.

48

De vragen die aan de arts gesteld worden, kunnen worden opgedeeld in verschillende groepen.

Er is veel nood aan aandacht en luisteren naar mensen met psychische moeilijkheden en/of verslavingsproblematiek. Hier wordt veel tijd in gestoken, en het heeft positieve resultaten (mensen worden rustiger en er valt beter met hen te communiceren en te werken, zie hoofdstuk psychische hulpverlening).

Mensen zonder papieren hebben moeilijk toegang tot gezondheidszorg, en komen met allerlei problemen. Als ze nood hebben aan onderzoeken of bepaalde interventie sturen we hen door naar Dokters van de Wereld. Vaak voorkomende vragen zijn: wondverzorging, nood aan tandverzorging, oog- of zichtproblemen, hygiënische en dermatologische problemen, pijnstilling en anti-griep middeltjes. Eenvoudige medicatie (veelal vrij verkrijgbaar) wordt in kleine hoeveelheid meegegeven. Soms wordt een voorschrift gegeven voor een bepaalde behandeling (antibiotica, anti-epileptica,...). Soms wordt er doorverwezen naar een tandarts, oogarts of andere. Er wordt veel samengewerkt met de verpleegkundigen van De Steenhouwer, die chronische wondverzorging doen enz. (zij kunnen de mensen elke werkdag zien, bij ons komen ze dan op zaterdag).

Enkele mensen met diverse problemen worden intensiever begeleid. Sommige verslaafden (alcohol, drugs en/of pillen) wensen hulp bij het vinden van een geschikte plaats/hulpverlening om af te kicken. We onderzoeken de mogelijkheden in functie van de persoon en proberen voor hem een plaats te vinden. Indien noodzakelijk maakt de dokter dossiers op voor Vreemdelingenzaken (art 9.3) of voor een attest Dringende Medische Hulp van het OCMW. We bouwen ook een netwerk uit met verschillende specialisten om mensen (zonder papieren of zonder geld) af en toe gratis te laten behandelen.

Ondersteuning van gevangenen en zieken

Zoals eerder al vermeld is de gezondheidstoestand van wie op straat of in armoede leeft dikwijls erg problematisch. In vele gevallen leidt dit tot opname in een algemeen of psychiatrisch ziekenhuis of ontwenningencentrum. De vrijwilligers zoeken hen daar op of onderhouden regelmatig contact via telefoon of briefwisseling.

Ook wie een tijd in de gevangenis verblijft, kan uitkijken naar een bezoek of brief van een vrijwilliger. Zo wordt de band met de buitenwereld vastgehouden, dat zal een terugkeer in de maatschappij enigszins vergemakkelijken. De vrijwilligers gaan wekelijks op bezoek in de gevangenis te Antwerpen en in andere gevangenissen waar door Kamiano gekende mensen hun straf uitzitten. Door de trouwe aanwezigheid en persoonlijke gesprekken wordt er gewerkt aan herstellbemiddeling voor reïntegratie in de maatschappij. Bij langere straffen (meestal in de gevangenissen buiten Antwerpen) volgen de vrijwilligers gevangenen op via brieven en regelmatig (een paar keer per jaar) bezoek.

Dit jaar mochten wij voor de eerste keer een kerstfeest in de gevangenis van Merksplas organiseren. Vrijwilligers van VVS gingen ook op kerstdag op bezoek naar de gevangenis te Antwerpen om er twee eucharistievieringen op te luisteren.

Afscheidsmomenten van overledenen

Het afgelopen werkjaar werden we opnieuw geconfronteerd met het overlijden van een 10tal armen. Om het afscheid vorm te geven was er vooral een intensieve samenwerking met 't VLOT (straatpastoraat) voor een aantal overledenen. Het afscheid in oa de H.Hartkerk in de Lange Beeldekensstraat, en de kapel van de Kathedraal werd telkens bijgewoond door familieleden en een grote groep vrienden. De overlijdensaankondigingen werden verspreid over verschillende organisaties voor daklozen in heel de stad.

Kamiano wil de armen blijven herinneren en zo hun waardigheid onderstrepen als mens, ook na hun leven. Hun geschiedenis wordt opgetekend in herdenkingsboeken die door familie en vrienden kunnen ingekeken worden.

Voor het graf van enkele armen die een OCMW begrafenis kregen ontwierp een vrijwilliger een mooi houten kruis met vermelding van de naam van de overledene.

AFSCHEID VAN TROUBADOUR CRIS

Net zoals geboren worden, behoort sterven tot de essentie van het leven. De zorg voor het levenseinde is een van de speerpunten van ons beleid en van oudsher een van de grootste zorgen van de Gasthuiszusters. Hier sterft immers niemand alleen. Onlangs mochten we ook de mensen van daklozenrestaurant Kamiano op campus Sint-Vincentius ontvangen. Zij kwamen er hun vriend en troubadour Cris steunen tijdens zijn laatste uren. Aan ZorGZAam vertellen zij hun verhaal.

"De glunderende ogen van Cris koken je van kantaf van lipje naar zijn glimlach. Daarop staat het afgebeeld terwijl hij zijn gitaar bespeelt. Met deze gitaar begeleidde hij orkesten waarmee hij als freelance muzikant door binnen en buitensland

Wekend van zijn sterfbed in de stude van de nacht maandek ik zijn levensweg, die bekend door een moeilijke jeugd begon. Cris een leven als zwerver. Daarnaast zwierf hij rond in een auto met zijn hond Grietke als trouwgezell. De auto was legende hun woonst. In de jaren 1980 ging hij in verschillende Vlaamse scholen bekende shows en bedrijven die zichzelf compromette. Cris wilde met zijn gezang jong en vrolijk maken. Hij was een zeer enthousiast man die op zijn 40 in de laatste weken voor zijn dood, "vroegde mensen had misschien even in Europa. En er zijn er meer dan je denkt"

woopde hij vaak kon. Een ander moment die met Cris bevriend werd na diens aankomst in deze stad. "en nu niet denken dat het een net was deze talentvolle man hier te kunnen ontvangen. In enkele weken van het Michellawein kon je het sproeien van Cris beluisteren bij in de vroege uren. Cris die van 1980 nu nog had voor zijn broodwinning werd in 2007 getroffen door hersen en ook het die kan werd Maand. In het daklozenrestaurant Kamiano van de Sint Egidiegemeenschap ontmoette hij een arts. Door haar bemiddeling kon Cris die niet in orde bleek te zijn met identiteitsbewijs en ziekteverzekering toch alle nodige zorgen krijgen. Na het vaststellen van besmetting werd de behandeling onmiddellijk opgestart. Na 2 jaar bleek het resultaat spectaculair. De kanker was tegen alle verwachtingen in volledig verdwenen. Maar de chemotherapie had zijn stem

banden erg weggeest. Althoewel hield nog als vroeger was, bleef Cris voor de extra tijd die hem gegund was. Dit jaar vielde hij zich verwikken en werd er bij controle momenten vastgesteld. Cris zei: "Wat mij nog rest is de vriendschap en de echte vriendschap". Hij mocht dan al erg verzwakt zijn, hij wilde zo graag nog een sigarette roken buiten in die warme november. Zijn vriend gaf hem twee sigaretten aan een sigaret, was goed waard. Cris was dankbaar voor elk bezoek en voor de attente verpleegsters die op zijn vraag rustigjes aandachtig luisterde. In zijn kamer op de 1^e verdieping draaiden zijn vrienden van Kamiano de laatste nacht nog chansons van Brel. Met het wegtoeren van de muziek, vertruk ook Cris zijn laatste ogen naar stilte. Het was ons nutten, in hem verliesen we een geweldige mens, een goede vriend en een troubadour in hart en buid.

Aanwezigheid op straat – 'Kamiano Mobiel'

Kamiano mobiel is de verwezenlijking van de droom om met vrijwilligers de daklozen op te zoeken op de straten en pleinen. De leefomstandigheden van daklozen op straat zijn zeer confronterend en dienen zich op een directe en rauwe manier aan. Het gaat hier om het eenvoudige concept om soep en broodjes uit te delen, en dit sinds november 2010. Met een bakfiets wordt er minstens eenmaal per week een traject afgelegd om de daklozen en armen die op straat zijn te ontmoeten. Soep en brood is een voedzaam aanbod, zeker voor mannen en vrouwen die frequent lijden aan alcoholisme of drugsverslaving. Maar bovenal is het een middel om door een concreet gebaar tot een gesprek te komen. Door maandenlang een zelfde parcours te volgen hebben we de armen goed leren kennen die zich bevinden ten hoogte van de as Groenplaats, Meir, Keyserlei, Centraal Station en Kievitplein. In totaal hebben we sinds half november 2010 een 235 verschillende volwassenen ontmoet en 1 familie met 8 kinderen zonder woonst uit Montenegro. Een 25tal Poolse mannen en een 12tal Afrikanen ontmoetten we regelmatig op straat, naast een 20tal Roma uit onder andere Roemenie en Hongarije. Zowel de zigeuners als de Afrikanen verdwenen in de loop van de tijd, zeker samenhangend met het strikte bedelverbod op het gekozen traject. Rond de helft van het jaar kwamen er ook een hele groep Marokkaanse mannen bij op straat die voorheen in Spanje werkten. Omwille van de hoge werkloosheid aldaar zakte ze af naar onze contreien. Een aantal van hen verhuisde snel naar Brussel omwille van het voordeel van de taal. Het kwam meermaals tot een botsing tussen Polen en Marokkanen, vermits de Polen het Centraal Station en het Astridplein als hun territorium beschouwden.

Volgens het jaarverslag van territoriaal straathoekwerk CAW Metropool gaat het bij de mensen die ze op straat in verschillende buurten van de stad ontmoeten bij 70% om mannen, meestal van middelbare leeftijd. Ongeveer 24% van hen zou letterlijk dakloos zijn.

De mannen en vrouwen van Belgische origine die de vrijwilligers met de Kamiano mobiel ontmoetten op hun tocht zijn of letterlijk dakloos of ontworteld. Zo zagen we nogal eens psychisch zieken die een namiddag vrij kregen van het ziekenhuis en dan die tijd doorbrachten in het station, bij gebrek aan familie of vrienden waar ze terecht konden. Daar vonden ze vrij vlot aansluiting bij de daklozen wiens territorium het station of Kievitplein is. Er is het verhaal van M., dame van 80 jaar die 2 jaar doorbracht op straat en zich begon te ontfermen over een man uit een psychiatrisch ziekenhuis. Zij duwde hem in zijn rolstoel naar de bushalte zodat hij zeker op tijd terug in de instelling kwam.

De dame in kwestie was aanvankelijk erg terughoudend. Dat beterde naargelang de maanden vorderden. Een bos bloemen op haar verjaardag bleek wonderen te doen. Een ziekenhuisopname in de winter van 2010 brak haar leven op straat voorgoed af. Na een verblijf van ongeveer 1 jaar in een revalidatiecentrum, kreeg ze een kamer in een rusthuis. Enkele vrijwilligers bleven haar trouw wekelijks opzoeken, nu kijkt ze uit naar hun komst want elk samenzijn is een feest. De teruggetrokken dame blijkt een vlotte, onderhoudende dame te zijn geworden. Het is wetenschappelijk bewezen dat een nachtrust die frequent onderbroken wordt lijdt tot depressie en wantrouwen na enkele weken.

We zagen ook psychisch zieken die eten in de vuilbakken zochten en zeer moeilijk aanspreekbaar waren. Hier helpen enkel een glimlach, geduld en een trouwe groet, keer op keer. Uiteindelijk komt er een moment van erkenning en wordt ons aanbod van soep en brood geapprecieerd. Spijtig genoeg zijn er totnogtoe geen professionelen met psychiatrische vorming die de straat optrekken. Men gaat er nog steeds vanuit dat de mens in nood zelf hulp moet zoeken.

De oudere daklozen ontmoetten we vooral binnen in het station. Daar zijn veel anonieme hoeken en plekken om niet op te vallen bij het publiek dat een trein neemt. Er zijn ook banken om te rusten en er is beschutting tegen koude en regen.

Ook wie gedurende de nacht een bed krijgt van de nachtopvang kiest overdag dikwijls het station om er te verblijven. We ontmoetten er zo X, een man van middelbare leeftijd gezeten in een rolstoel met een geamputeerd been. Hij roept tot andere daklozen op een gebiedende toon en vraagt om vooruit geduwd te worden. Nadat hij geschorst werd in de opvang had hij zich al weken niet meer kunnen wassen. Een straathoekwerker schrijft in het 'jaarverslag 2011 van territoriaal straathoekwerk CAW Metropool':

'Lichaamshygiene is moeilijk te onderhouden als je op straat leeft, zeker als je in een rolstoel zit. Op vraag van Kamiano en samen met een van de vrijwilligers rijd ik X mee tot hun gebouw, waar hij de douche kan gebruiken'. De man in kwestie was voorheen op geen enkel ander voorstel van de straathoekwerker ingegaan, maar door het vertrouwen dat we in de loop van de weken opbouwden, lukte dit. Het werd een opstap tot een nieuwe opname.

Herstel van de waardigheid, inclusief de zorg voor het lichaam, is zoals in Kamiano onze drijfveer en uit zich in heel concrete zorg voor de meest kwetsbare mannen en vrouwen in deze stad.

Op pad gaan met de equipe van de mobiel is een mooi avontuur. Het vraagt een opmerkelijke blik om mensen te herkennen die al gekend zijn in het restaurant. Soms mankeren ze daar al een hele tijd en vinden we ze verzwakt terug op straat. Door het opgebouwde vertrouwen lukt het dikwijls ze terug op weg te zetten. Nieuwe daklozen worden uitgenodigd voor Kamiano: voor de maaltijden, een douchebeurt of een bezoek aan de dokter. Deze directe uitnodiging, met een flyer, bleek in vele gevallen zijn vruchten af te werpen, de weg naar Kamiano werd gevonden.

In het fotoboek van Stef Renodeyn 'de mens die ik ben' Roularta Books 2007 schreef Dirk Van der Goten, zelf actief als vrijwilliger in Kamiano:

'Lopen gaat mijn kracht te boven.

Maar ik sta.

Je trok me recht.

Met een blik, met een woord, met een foto.'

Dat drukt duidelijk het bijzondere van deze inzet uit: dat mannen en vrouwen die alle hoop verloren zijn, die geen vooruitzichten meer hebben, terug kunnen opstaan omdat ze aangesproken worden bij hun naam, omdat ze zich opnieuw mens voelen.

Bij de inspanningen in de zorg voor daklozen hoort ook de samenwerking met professionals. In het bijzonder gaat het hier om straathoekwerkers en het outreachteam van de nachtsnelshelter 68. Deze samenwerking verliep vlot en continu. Ook frequente contacten met de nachtopvang de Biekorf, de inloophuizen de Vaart en de Steenhouwer werden onderhouden.

Die samenwerking kreeg ook structureel vorm door deelname van vrijwilligers van Kamiano aan het maandelijkse 'Straatoverleg': een overleg van talrijke professionals die zich toelagen op de zorg voor daklozen. Daar worden beleidsvoorstellen geformuleerd en doorgespeeld naar de stad en OCMW. Hoofdthema is elk jaar opnieuw de organisatie van extra winteropvangplaatsen. Dit moet elk jaar herbekeken worden binnen stadsbestuur en OCMW. Kamiano verdedigt hier de daklozen in een maatschappij die steeds hardere standpunten inneemt tegen wie uit de boot valt. Meer en meer circuleert de gedachte dat ieder verantwoordelijk is voor zijn eigen leven en dat ieder bijgevolg ook schuldig is als hij niet slaagt.

Naast de vaste afspraken van de Kamiano mobiel gingen de vrijwilligers ook op zoek in andere delen van de stad. Zo ontdekten ze enkele daklozen, wonend onder een trap aan de Cruiseterminal aan de kaaien. Ze werden op de koudste momenten van een warme maaltijd voorzien, uit angst voor bevroering werd er dagelijks een bezoekje gebracht. Ook een man levende in een container op het Eilandje werd bezocht, alsook een man op een bedrijfsboot in de dokken. Gelukkig overleefden ze allen.

Winteropvang

De winteropvang voor daklozen werd dit jaar georganiseerd op verschillende locaties in de stad:

'Shelter 68' met een 80tal bedden door de stad gefinancierd en gelegen aan de Slachthuislaan. Die plek was voorzien voor EU burgers en mensen in een asielprocedure of mensen zonder papieren. De begeleiding werd in handen genomen door CAW de Terp. Zij voorzagen een team outreachers die zelf elke avond op zoek gingen naar daklozen, eventueel namen ze die mee met een busje. Kamiano was een van de organisaties die daklozen naar die opvang kon doorverwijzen. De daklozen kunnen zich daar zelf niet aanbieden om een bed te krijgen, ze moeten altijd al ergens gekend zijn en vandaar doorverwezen worden.

Tijdens de koudste periode, wanneer de temperaturen 's nachts tot min 10 graden daalden, heeft Kamiano gepleit voor het verzachten van de schorsingpraktijken zodat alle daklozen binnen konden slapen. Dat is bijna altijd gelukt, dankzij de nauwe samenwerking door de vrijwilligers van de Kamiano mobiel met de outreachers. Op die koude momenten zijn de vrijwilligers van Kamiano frequenter de straat opgegaan.

Het OCMW heeft een 35-tal bedden 'vrijgehouden' voor Belgen in de Boomerang, een jeugdherberg in de Lange Leemstraat. Daar kunnen daklozen zonder verslavingsproblematiek gratis overnachten, voor een periode die hen wordt toegekend door een begeleider.

Verder heeft de nachtopvang 'de Biekorf' ook dit jaar zijn capaciteit verhoogd met een 20-tal bedden. Hier kunnen Belgen terecht met verslavingsproblematiek (drugs/alcohol).

Einde maart eindigt de winteropvang en is de vraag natuurlijk waar al deze mensen daarna de nacht zullen doorbrengen. De vraag naar meer nachtopvang heel het jaar door blijft onbeantwoord en een punt van discussie met het beleid.

Woonproblematiek

Wanneer de dak- en thuislozen van Kamiano het enigszins beter stellen en hun leven weer in handen willen nemen, stoten ze telkens weer tegen de vrijwel onoverkomelijke barrière van de hoge huurkosten voor woningen. Op de sociale huurmarkt is het aanbod zoals gekend onvoldoende, op de privémarkt vliegen de prijzen vaak de pan uit: het is een uitzondering een preciaire studio te vinden onder de 400€, terwijl men vanaf 600€ wel een degelijke gezinswoning of appartement kan vinden. De degelijke woningen zijn in Antwerpen – in vergelijking met andere Europese grootsteden – dus redelijk betaalbaar, echt goedkope zijn niet meer te vinden, de goedkoopste zijn vaak in slechte staat.

Vanuit deze problematiek heeft VVS afgelopen jaar een samenwerking opgestart met de vzw. "Vrienden van Bethlehem" die woningen opkoopt of huurt, opknapt en ze voor een beperkte periode tegen lage prijs verhuurt aan mensen in nood. Sinds mei 2010 werkte de klusjesman van VVS één dag per week voor het opknappen van de woningen van bovengenoemde vzw, in 2011 gebeurde dat minder regelmatig. VVS heeft al enkele mensen van Kamiano die geen speciale begeleiding nodig hebben via deze weg aan een betaalbare woning kunnen helpen, maar hoopt het aanbod te kunnen uitbreiden.

Een hiaat in de hulpverlening: de multigebruikers

In Kamiano komen wij steeds meer mensen tegen die buiten de reguliere hulpverlening vallen maar toch bij ons aankloppen met een hulpvraag. Het gaat hier om mensen die vaak geen hulp vinden binnen de bestaande therapeutische programma's: alcoholverslaafden, drugsverslaafden, psychisch zieken of sociaal gehandicapten. VVS heeft de indruk dat de hulpverlening aan de meest hulpbehoevenden in onze samenleving aan vernieuwing en actualisering toe is. Er gaan nog steeds relatief veel aandacht en middelen naar oude vormen van armoede zoals de generatiearmoede, maar nieuwere vormen – vaak gerelateerd aan de excessen van onze consumptiemaatschappij, zoals de makkelijke toegang tot allerlei genoots- en kalmeringsmiddelen – krijgen niet voldoende aandacht. De multigebruikers zijn een typische nieuwe, maar erg complexe vorm van armoede in een nochtans goed uitgebouwde sociale welvaartstaat. Heel wat mensen hebben te kampen met een combinatie van een middelenverslaving en een psychische problematiek, al dan niet gepaard gaande met een agressieprobleem. Zij vinden slecht moeilijk een plaats binnen de reguliere hulpverlening, soms wel ambulante, meestal niet residentiële. De meeste instellingen en/of therapeutische centra behandelen slechts een deel van de onderliggende problematiek. Daarnaast speelt ook de leeftijd van de persoon in kwestie een grote rol: de therapeutische centra gaan ervan uit dat jongeren makkelijker te helpen zijn dan ouderen. Succes boeken is in deze gevallen veel moeilijker dan bij jongeren. Maar toch willen deze mensen geholpen worden. In Kamiano hebben wij steeds getracht om aan deze nood te voldoen, vooral door te luisteren en ons rekenschap te geven van de leefwereld en

de achterliggende problemen waarmee mensen te maken kunnen hebben. Anderzijds ook door te zoeken naar aangepaste oplossingen. In Kamiano gaan wij ervan uit dat de persoonlijke aanpak en begeleiding van cruciaal belang zijn. Dat wil zeggen de mens die voor ons staat in heel zijn complexiteit aanvaarden en niet in de steek laten. Door de vriendschappen die onze vrijwilligers doorheen de jaren hebben opgebouwd met de gasten van Kamiano, lukt het om hun vertrouwen te winnen en hen steeds opnieuw moed te geven. De therapeutische kracht die daarin schuilt is dat ze nooit worden opgegeven. Naarmate de problematiek van multi(drug)gebruik voor ons duidelijker werd, begonnen wij aan de ene kant het probleem aan te kaarten bij verschillende instanties en aan de andere kant naar al bestaande oplossingen te zoeken.

Maatschappelijk zwakken kunnen de complexe administratie niet aan

Wanneer dak- en thuislozen het enigszins beter stellen en hun leven weer in handen willen nemen, stoten ze telkens weer op dezelfde moeilijkheden bij het in orde brengen van hun administratie. Dikwijls gaat het om mensen die wettelijk met niets meer in orde zijn omwille van hun leefsituatie en door het jarenlang niet nakomen van verschillende verplichtingen. Voor deze mannen en vrouwen die nog steeds heel labiel zijn en bij wie dus de kans op terugval hoog is, vormt de gecompliceerde administratie een obstakel dat ze niet aankunnen. Het in orde brengen van identiteitspapieren of mutualiteit, een ambtelijke schrapping aanpakken, inschrijving als werkzoekende bij de RVA zonder diploma en werkervaring (al dan niet met een strafblad), langsgaan bij de VDAB, OCMW zijn zware opdrachten. Voor hen vraagt een woonst zoeken, een rekening openen, zo nodig collectieve schuldbemiddeling opstarten etc. een enorme inspanning, heel veel tijd, zelfdiscipline, communicatievaardigheden en doorzetting.

Bij vele instanties mankeert nu net tijd voor hun ingewikkeld dossier en ontbreken dikwijls de vaardigheden bij de sociaal assistenten om een opbouwend gesprek te doen met wie arm is en weinig taalvaardig om zijn precaire situatie toe te lichten. Ze hebben al nood aan begeleiding om een overzicht te hebben van wat allemaal in orde dient gebracht te worden. Net zulke begeleiding op maat bestaat nog steeds onvoldoende. In 2011 hebben vrijwilligers zich sterk geëngageerd om enkele

gecompliceerde dossiers in orde te krijgen. Met veel geduld en doorzettingsvermogen, stap voor stap en met de nodige begeleiding is er kans op slagen. Het vraagt een dagelijkse opvolging met de nodige aanmoedigingen. Afspraken maken, gesprekken voeren, documenten opvragen vormen soms onoverkomelijke obstakels bij deze zoektocht naar meer stabiliteit. Een ruimer aanbod van casemanagers zou een oplossing kunnen bieden. Zo zouden ook minder energieën van de verschillende organisaties verloren gaan in het steeds opnieuw wachten op documenten die maar niet verschijnen. Zo kan er op een constructievere manier gewerkt worden, zo kunnen zwakke mannen en vrouwen opnieuw de draad opnemen om in de maatschappij meer kans op slagen te kennen.

COZA-overleg

Vanuit Kamiano wordt ook geïnvesteerd in de aanwezigheid op het COZA. (Cliëntenoverleg Zorgcircuit Antwerpen) Dat cliëntenoverleg tussen hulpverlenende organisaties van het Antwerpse werkveld bestaat reeds enkele jaren. Onze deelname daarin kadert in de overtuiging dat een aantal van de personen die Kamiano bezoekt, baat heeft bij een nauwere professionele opvolging waar ook Kamiano deel van uit maakt.

Binnen COZA komen 'casussen', al dan niet anoniem, aan bod die buiten de standaard hulpverleningsstrategieën lijken te vallen, en waar hulpverleners elkaars expertise, tijd en aanbod ter beschikking stellen in het gemeenschappelijk zoeken naar oplossingen. Veelal kunnen we vanuit Kamiano constructieve voorstellen doen rond follow up en omkadering die net vanuit het vrijwillig engagement heel wat resultaten genereren. Als gesprekspartner binnen dit overleg blijven we zo ook op de hoogte van het hulpverleningsaanbod en de evolutie hierin.

Deze bijeenkomsten gaan maandelijks door op wisselende locaties. De lokalen van Kamiano vormden ook al de locatie voor COZA. Voor de leden van COZA worden ook vanuit de stad Antwerpen bijscholingen georganiseerd die kaderen binnen de specifieke hulpverleningsvorm/specifieke doelgroep. Deze bijscholingen zijn gereserveerd voor deelnemers aan COZA om een zo groot mogelijk rendement te garanderen. Hieraan namen ook vrijwilligers van Kamiano deel.

Kamiano en daklozen met dieren – de dierendag

Sinds enige tijd stelden wij in Kamiano vast dat het aantal daklozen met honden en armen die in hun appartementen huisdieren houden, toeneemt. Dikwijls worden de huisdieren de beste vrienden van deze mensen, die hen onvoorwaardelijke liefde en trouw schenken en die een remedie tegen eenzaamheid worden. We ontmoeten daklozen met honden tijdens onze straattoer met Kamiano Mobiel en ze komen ook eten halen tijdens de openingsuren van Kamiano. Al sinds lang wilden wij iets meer doen voor deze particuliere groep; daarom zijn we graag op het voorstel ingegaan om een dierendag in Kamiano te organiseren. Dit initiatief werd gedragen door verschillende partners: Het "Platform Nello & Patrasche" (vzw Carlos Aertsens en vzw Kammenstraat United), De Prins Laurent Stichting, 't Stadsbeest en beroepsantwerpernaar Tanguy Ottomer. Via deze samenwerking werd gedurende een dag een dienst aangeboden, waar armen en daklozen terecht konden voor medische en andere zorgen voor hun huisdieren. De Prins Laurent Stichting heeft ter plaatse een dierenarts ter beschikking gesteld, die een eerste evaluatie van het dier maakte. Eventuele medische ingrepen gebeurden verder in hun dispensarium van Hoboken. Zij schakelden eveneens de hulp in van hun dierenambulance alsook van "Het Stadsbeest" om advies te geven over gedrag van honden. Er bestond ook een mogelijkheid tot dierenwijding. Voor mensen die in armoede leven is de stap zetten naar een specifieke hulpverlening voor dieren niet makkelijk, daarboven is het financieel niet haalbaar. Met de dierendag wilden wij aan deze noden tegemoetkomen. Het vond plaats op de grote parking van Kamiano. Tientallen armen en daklozen met verschillende huisdieren zijn gekomen en het initiatief werd een groot succes. Achteraf kregen wij er een positieve feedback over van de daklozen zelf.

Een andere probleem van de daklozen met honden is de winteropvang. Er bestaat geen enkele mogelijkheid voor opvang met dieren. Deze mensen zijn zodanig gehecht aan hun diervrienden dat ze hen niet willen op straat achterlaten en zelf in een warm gebouw te gaan slapen. Kamiano heeft dit probleem aangekaart op verschillende fora en waarschijnlijk komt er in 2012 een nieuwe winteropvang speciaal voor daklozen met honden.

Nieuw welzijnsproject biedt daklozen gratis dierenzorg

Het nieuwe welzijnsproject 'Nello en Patrasche' is zaterdag gestart. Het biedt daklozen gratis verzorging aan voor hun huisdieren.

MATTHIAS ADRIAENSEN

ANTWERPEN In hun vertrouwde centrum Kamiano konden daklozen zaterdagvoormiddag terecht voor een informatiesessie over 'Nello en Patrasche'. Dat nieuwe initiatief van de vzw's Carlos Aertsens en Kammenstraat United geeft de honden, katten, konijnen enz. van de daklozen de nodige zorgen.

WIM BOSMAN, dakloze

Voor ons zijn huisdieren dikwijls het enige wat we hebben

Nadat de daklozen hadden ontbeten, ging er op deze eerste bijeenkomst meteen veel aandacht naar hun trouwe viervoeters. Naar aanleiding van Werelddierendag op dinsdag 4 oktober konden ze hun dier eerst en vooral laten zegen door een diaken. Dankzij de Prins Laurent Stichting konden ze daarna een beroep doen op een dierenarts. Ook gedragsorganisatie Stadsbeest tekende present.

Tussen de bedrijven door sprak schepen voor Dierenwelzijn en peter van dit project

'Nello & Patrasche' stelt dierenarts ter beschikking

Luc Bungeneers (Open VLD) een woordje en vertelde beroepsantwerpenaar Tanguy Ottomer nog het 19de eeuwse Antwerpse verhaal *Nello & Patrasche, a dog of flanders*, waaraan de organisatie haar naam ontleent.

Onder de vele aanwezigen toonden Wim Bosman en zijn border collie zich erg enthousiast. 'Een hond of kat is voor ons als vriend erg belangrijk', vertelt hij. Volgens Bosman krijgt een huisdier van minder gegoede baasjes zeker geen slechtere zorg. 'Gewone mensen zien huisdieren dikwijls als een tijdelijk modeverschijnsel. Voor ons zijn ze daarentegen het enige wat we hebben.'

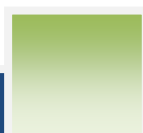
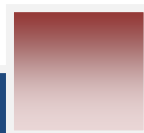
Dat de dieren van de daklozen voldoende zorg krijgen, bevestigt ook dierenarts John Smets. 'De gevallen die ik vandaag gezien heb, zijn heel vergelijkbaar met wat je in een privépraktijk tegenkomt', getuigt hij. Toch merkte Smets een verschil op. 'Het valt op hoe deze dieren gewend zijn aan veel volk.'

Sociaal contact

De bedoeling van 'Nello en Patrasche' is om vanaf nu zo vaak mogelijk een dierenarts te laten langskomen bij Kamiano. Het project behelst evenwel meer dan dat. 'Het is een taalgebeuren', bevestigt Linda Cloots van vzw Fonds Carlos Aertsens, die ook wijst op het menselijk sociaal contact. 'Door voor de dieren te zorgen, zorgen we tegelijk voor de mensen', besluit ze.

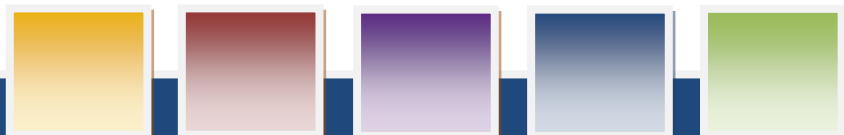
Dakloze Kevin Mauwelaers krijgt in het centrum Kamiano, waarvoor Koen Van Cleempoel werkt, gratis verzorging van zijn hond. Foto: mac

Hulp aan Poolse daklozen

De laatste jaren stellen wij in Kamiano een grote toename van aantal Poolse daklozen vast. Sommigen van hen kennen wij al lang, ze komen naar Kamiano sinds jaren, af en toe in een betere toestand (als ze een job hebben), anders in een slechtere – als het geld op is en ze terug op straat belanden. Het merendeel zijn echter 'nieuwe' daklozen die in de laatste drie jaar naar België zijn gekomen op zoek naar werk en door allerlei omstandigheden op straat belandden. Het gaat hier om vrouwen en mannen van verschillende leeftijd, van jonge volwassenen tot bejaarden. Ze komen met allerlei problemen naar Kamiano, want dit is de enige organisatie in Antwerpen die hen volledig kan verstaan. Dit door de trouwe aanwezigheid van een van onze vrijwilligers die Pools spreekt. Deze mannen en vrouwen spreken meestal geen Nederlands of Engels. Kenmerkend voor deze groep is, dat ze letterlijk op straat leven en in het algemeen alcoholverslaafd zijn. Ze vragen voornamelijk om te mogen douchen en de dokter zien. Door het leven op straat gaat hun gezondheid achteruit en de enige plaats waar ze gratis behandeling kunnen krijgen van een dokter die hen verstaat via een tolk, is in Kamiano. De meest voorkomende problemen zijn huidziektes en wonden die niet genezen (te wijten aan de precare levensomstandigheden), krampen (te wijten aan gebrek aan vitamines en alcoholverslaafdheid), epilepsie en gevechtswonden (daklozen worden dikwijls slachtoffers van geweld). In samenwerking met de verpleegkundigen van De Steenhouwer proberen wij aan deze noden tegemoet te komen. Als een gespecialiseerd onderzoek noodzakelijk is, probeert de dokter door te verwijzen naar de specialist, maar dat is niet evident want ziekenhuizen kunnen geen mensen aannemen die niet verzekerd zijn en die niet direct levensgevaar lopen. De dokter verwijst ook naar Dokters van de Wereld voor onderzoek. In het geval van langdurige ziekte die regelmatig opgevolgd moet worden, wordt een poging genomen om een attest voor Dringende Medische Hulp van het OCMW te verkrijgen. De dokter stelt een dossier van de patiënt op en stuurt het naar het OCMW. Twee Poolse daklozen krijgen nu dit soort hulp (gratis basis medische behandeling en medicatie), een bejaarde man die suiker- en hartziek is en een andere die terminaal ziek is. Bij alle andere dossiers die de dokter heeft verstuurd, was het antwoord negatief. De Poolssprekende vrijwilliger van Kamiano gaat vaak met die mensen naar het OCMW en andere sociale instanties om als tolk te helpen.

Vanuit deze noden hebben wij naar contacten gezocht met de Poolse organisaties in België. De goede relaties met het Poolse consulaat te Brussel werden ook 2011 voortgezet. Op vraag van Kamiano kan het consulaat in uitzonderlijke gevallen gratis documenten geven aan Poolse daklozen, die dikwijls hun papieren ten gevolge van diefstal of dergelijke verloren hebben en geen inkomsten hebben om volledige prijs van het document te betalen. Het gaat hier vooral om de zwakste daklozen die niet in staat zijn om zelfs kleine obstakels op te lossen, zoals treinreis naar Brussel, aankoop van een treinkaartje, vinden van de juiste metro in een onbekende stad, etc. Vandaar proberen wij voor deze mensen vervoer te regelen naar het consulaat. Er zijn vrijwilligers die onbezoldigd hun auto en hun tijd ter beschikking stellen om deze daklozen naar Brussel te vervoeren. De andere daklozen, die in een beetje betere situatie verkeren, worden aangemoedigd om deze stap zelf te zetten, alleen met een kleine ondersteuning zoals een afspraak maken, een kaart van Brussel geven met aanwijzingen over hoe het consulaat te bereiken is. Onze inzet voor deze mensen wordt in het consulaat heel sterk gewaardeerd. In 2011 kreeg Kamiano meerdere bezoeken van de Poolse consuls.

Ook met de Poolse AA-groep zijn er goede contacten ontstaan. Zodanig dat een zwaar alcoholverslaafde Poolse man, die sinds 15 jaren in België verbleef (waaronder 9 op straat), naar Warschau terugkeerde om daar te ontwennen in een kliniek. Dit met de hulp van de vertegenwoordiger van deze AA-groep. De man stelt het heel goed, heeft zijn therapie succesvol afgesloten en werkt terug in zijn beroep. Hij krijgt bezoek van de jongeren van de plaatselijke vrijwilligers van Sant'Egidio. Wij verwijzen ook andere alcoholverslaafde Polen naar deze groep waar ze aangepaste hulp in hun eigen taal kunnen krijgen. In 2011 werden twee andere Poolse dakloze mannen die een therapie wilden volgen, naar Warschau gestuurd. Er worden veel gesprekken gevoerd met het doel om daklozen aan te moedigen om hun probleem aan te pakken en aangepaste therapie te volgen. Om dat te bereiken, worden de contacten met de Poolse AA-groep uitgebreid en de medewerkers van Kamiano worden uitgenodigd voor de bijscholingsmomenten van deze groep.

Een aparte groep van Poolse daklozen vormen mensen met psychische problematiek of een handicap ontwikkeld door overmatig alcoholgebruik (ziekte van Korsakov). Deze mensen zouden een aangepaste behandeling moeten krijgen, of bij de psychiatrie of in een instelling want ze zijn niet (meer) in staat om zelfstandig te functioneren. Vanuit Kamiano zijn we op zoek naar bestaande mogelijkheden van behandeling van deze daklozen in Polen. Het gebeurt in de nauwe samenwerking met de verantwoordelijke dienst van het consulaat. Voorlopig wil geen enkele instelling in Polen deze mensen aannemen. Het gaat hier om mannen die meer dan 20 jaar in België verblijven, altijd illegaal hebben gewerkt, ze hebben dus geen sociale rechten in België opgebouwd maar hebben ook geen familie meer in Polen en zijn daar niet in orde met hun papieren.

Zoals al vroeger vermeld, heeft Kamiano tijdens verschillende overlegmomenten met de stad en met andere organisaties geijverd voor de uitbreiding van de bedden voor de winteropvang. De precaire situatie van de Poolse daklozen werd bij deze gelegenheden in het bijzonder onderstreept. Als resultaat daarvan werd er ook in 2011 opvang voorzien voor dakloze Europeanen en mensen met papieren in een

speciaal daarvoor opgericht huis dat volledig door de stad gefinancierd is en gelegen is in het centrum van de stad. Vanuit Kamiano wordt er nauw samengewerkt met dit huis bij de begeleiding bij deze daklozen. Het huis ging open op 01 december 2011 en blijft open tot 31 maart 2012.

Vorming van de vrijwilligers in VVS

Bij een eerste kennismaking krijgt elke vrijwilliger een uitgebreide rondleiding en toelichting. Vanaf dan wordt een taak toegewezen volgens aanleg of eigen keuze. Het kan gaan om een onthaalfunctie, een taak binnen de keukenploeg, het opdienen van de maaltijden aan tafel. Verder zijn er specifieke taken in Kamianocentrum: b.v. het assisteren bij de douchebeurten. Tijdens het verloop van Kamiano en Kamianocentrum is er steeds een verantwoordelijke die ter plekke ondersteunt en raad geeft. Zo kunnen inzichten en opgedane kennis van de meest ervaren vrijwilligers doorgegeven worden, tot verrijking van iedereen.

Enkele keren per jaar is er een vormingsmoment voorzien voor alle vrijwilligers rond een welbepaald thema. Enkele thema's die aan bod kwamen: betekenis en voorbereiding van het kerstmaal, belang van zich herinneren (aan de namen van mensen en hun verhalen) en de herinnering van de overledenen, coördinatievergadering over de noden en leefwereld van de daklozen. In die vergaderingen werden steeds de persoonlijke vriendschap en het respect voor elke arme benadrukt. Op die manier werd elke vrijwilliger aangemoedigd zelf gesprekken met de armen te beginnen, op te bouwen en te onderhouden waar mogelijk.

62

In het kader van bijscholing hebben de vrijwilligers van Kamiano enkele studiedagen bijgewoond. In mei vond een studienamiddag plaats naar aanleiding van het verschijnen van de Antwerpse drugs- en alcoholmonitor. Er werd een gelegenheid bij uitstek om nieuwe contacten te leggen met de professionelen uit de sector. In december gingen enkele vrijwilligers naar de conferentie "Uitdagingen voor het vrijwilligerswerk" georganiseerd door UCSIA. In dezelfde maand vond de studiedag "Over eenzaamheid" plaats georganiseerd door ASTROV Straathoekwerk in het Provinciehuis. Daarnaast maakt Kamiano deel uit van het paramedisch overleg voor daklozen, georganiseerd door De Steenhouwer. In oktober 2011 ontvingen we met dit overleg dr Slockers, al meer dan 20 jaar straatdokter van Rotterdam. Hij en zijn team konden ons veel advies geven en hun ervaringen delen. De vrijwilligers van Kamiano namen ook deel aan de bijscholingsmomenten van het COZA-overleg.

Voor wie eenmalig komt helpen in Kamiano is een aangepast informatief programma voorzien. In het jaar 2011 kwamen er opvallend veel jongeren zich aanbieden voor een 'sociale stage'. Het gaat meestal om laatstejaars van de middelbare school en studenten van sociale richtingen. Hun inzet in Kamiano is voor hen een eerste contact met de wereld van de dak- en thuislozen. Dat zijn middelbare scholen (van Antwerpen en Limburg) en Hoge Scholen van Antwerpen en omgeving die elke jaar met de nieuwe leerlingen en studenten terugkomen. Ze zijn in het algemeen heel tevreden over hun stage wat te lezen staat in hun verslagen. Hierbij een paar zinnen van zo een verslag:

"Ik ben tot het besef gekomen hoe plots dingen kunnen veranderen. Sommige daklozen hadden vroeger ongeveer hetzelfde leven als mij en plots door verschillende gebeurtenissen kwamen zij op straat terecht. Ik leerde deze mensen te begrijpen door met hen een gesprek aan te gaan, soms verliep dat niet zo vlot of wilden ze er niet graag over spreken."

"Deze verschillende ervaringen kunnen mij helpen in de verdere vordering van mijn opleiding. Er is een grote kans dat ik nog vaak in aanraking kom met deze doelgroep."

"Het was in het begin niet makkelijk om contact te zoeken met deze mensen, omdat ik dacht dat hun wereld enorm verschilde van de mijne. Dit bleek achteraf gezien helemaal niet zo, het zijn ook gewone mensen met een eigen visie op het leven en dromen die ze willen waarmaken. Natuurlijk leven deze mensen totaal verschillend als ik, ze hebben het op vele factoren moeilijker dan ik waardoor het voor hen ook niet zo makkelijk is om hun dromen waar te maken."

"Doorheen de inleefweek ben ik beginnen beseffen dat deze mensen het niet gemakkelijk hebben in hun alledaagse leven. Als ik dan naar mijn mezelf kijk, besef ik des te meer dat ik al een zorgeloos leven heb gehad. Vroeger klaagde ik al wel eens over kleinigheden en zei mijn moeder vaak, dat er nog kinderen en mensen zijn die het veel slechter hebben dan wij. Ik besef dat ik kansen en mogelijkheden heb die voor de doelgroep van mijn inleefweek niet haalbaar of vanzelfsprekend zijn."

Verder waren er zoals vorige jaren delegaties van parochies, serviceclubs, scoutbewegingen, vrouwenverenigingen die zich aanboden. Opvallend was ook de groeiende aanwezigheid van buitenlandse gasten, o.a. groepen uit Nederland en Engeland.

2011 is een sterk jaar geworden door zo grote inzet van zowel "oude" als "nieuwe" vrijwilligers. Dit vraagt duidelijk meer coördinerend werk om elke taak ingevuld te krijgen. Kamiano kreeg versterkt hulpaanbod onder andere van: vrouwengroep KAV van Lokeren en vrouwengroep van Markant (christelijke middenstandsvrouwen) van St. Amands. Deze twee groepen waren al jaren aanwezig in Kamiano, in 2011 was hun inzet versterkt door frequenter aanwezig te zijn. Ook tekenend is het feit dat enkele burens zich actief ingezet hebben, geraakt door het beeld van de toestromende groep van dak- en thuislozen.

'Niemand kiest voor armoede'

Tekst en foto's: Min Van Hoeymissen

SINT-AMANDS

Zeven jaar geleden ging Markant Sint-Amands een eerste keer helpen bij het serveren van maaltijden voor armen en daklozen bij Kamiano in Antwerpen. Tot op vandaag doen ze dat nog steeds. Zes markante dames vertellen over hun ervaringen en beweegredenen. Een kerstverhaal van solidariteit met de zwaksten in onze maatschappij.

Sant'Egidio en Kamiano

De Sint-Egidiusgemeenschap is een christelijke lekengemeenschap die in meer dan zestig landen actief is. De Gemeenschap ontstond in 1968 in Rome. Ze ontleent haar naam aan het kerkje van Sant'Egidio in de Trastevere-wijk, waar ook nu nog het centrum van de gemeenschap is gevestigd. In de lage landen heeft Sant'Egidio haar centrum in Antwerpen. De gemeenschap heeft in Antwerpen ook een restaurant voor armen en daklozen, Kamiano genaamd. Kamiano verwijst naar de naam die de melkboets van Molokai aan Pater Damiaan gaven. De Grootste Belg aller tijden staat symbool voor engagement voor de armsten en de zwaksten, over alle ideologische grenzen heen.

Plechtige communie

Maria, Marthe, Christiane, Rita, Greet en Ingrid zijn zes van de twaalf Markantvrouwen van afdeling Sint-Amands die regelmatig gaan meehelpen bij Kamiano. Af en toe gaat een aantal van hun echtgenoten mee.

Marthe: 'Het is eigenlijk allemaal begonnen toen de Sint-Amandse communicanten in 2004 op bezoek waren geweest bij Kamiano in Antwerpen. Hun ervaring sprak ons zodanig aan dat wij besloten om een eerste keer te gaan helpen op 22 april 2004. Tot op vandaag

doen we het nog regelmatig.'

Maria: 'Het paste ook in ons thema zingeving.'

De maaltijden in Kamiano worden elke woensdag en zaterdag geserveerd van 16.30 tot 19.30u. De verantwoordelijke van Kamiano contacteert Markant wanneer de organisatie hulp nodig heeft in het restaurant. De Sint-Amandse afdeling helpt met tafels klaarzetten en dekken, mensen bedienen, eten uitscheppen in de keuken en opruimen. Het eten wordt door een traiteur bereid. De mensen worden bediend zoals in een restaurant met op het menu soep, hoofdschotel en dessert. Er zijn tevens halalmaaltijden voor moslims. Het gebeurt soms dat er te weinig eten is door de toevloed aan mensen en dan moet er geïnventariseerd worden. Er is wel altijd eten beschikbaar in de diepvries, of er wordt rijst bijgekookt. De maaltijden zijn gratis.

Met meer dan 300 aan tafel

De laatste keer waren er 330 armen en daklozen die aan tafel kwamen. De groep is samengesteld uit alle rassen, culturen en talen.

Christiane: 'Aan de ingang van het restaurant staan medewerkers van Kamiano en die bepalen of de mensen binnen mogen.'

Maria: 'De meeste van de armen en daklozen worden gescreend door de organisatie en zijn gekend.'

Rita: 'Dronken personen, mensen onder invloed van drugs of met huisdieren worden niet toegelaten. Die krijgen wel eten mee en ook wat brood.'

Marthe: 'Kamiano gaat ook de mensen opzoeken. Zij weten waar deze zich bevinden, meestal op openbare plaatsen

zoals het centraal station en de metro.'

Greet: 'Er zijn vele soorten mensen: jonge gezinnen, jonge mannen alleen. Zelfs gewezen zakenlui in maatpak komen aankloppen. Door tegenslagen zijn ze in de armoede verzeild.'

Maria: 'Er wordt geen stempel op de mensen gekleefd. Katholiek of niet, moslim, alles is onvoorwaardelijk.'

Christiane: 'Een tijdje geleden waren er ook veel mensen uit het oostblok zoals Russen en Polen. Dat is nu veel minder.'

Rita: 'Vroeger waren het veel meer ouderen terwijl nu meer jongeren komen aankloppen.'

Marthe: 'Er zijn ook meer kansarmen dan daklozen.'

Ingrid: 'En tachtig procent zijn mannen.'

Christiane: 'Er was een mevrouw die darmkanker had en door de vele behandelingen had zij geen geld genoeg en na haar chemokuur had ze ook niet veel zin om alleen te eten. Kamiano biedt dan gelegenheid tot praten.'

Ingrid: 'De mensen leggen hun persoonlijke situatie niet uit en wij vragen hen ook niet hoe het zover is kunnen komen.'

Christiane: 'Het binnenkomen is al een grote stap op zich.'

Maria: 'En om deze stap te zetten moet het al ver gekomen zijn. Velen hebben gewoon geen geld meer om eten te kopen voor hun kinderen en zichzelf. Niemand kiest voor de armoede, maar komt erin terecht door bepaalde gebeurtenissen in het leven.'

'Wat een luxepaarden zijn wij'

Naast Markant kan Kamiano rekenen op heel wat losse medewerkers. De meeste zijn uit Antwerpen zelf, maar ook van Limburg en zelfs Nederland. De

04 INTERVIEW † **Markant Sint-Amands**

verantwoordelijk doen ook alles op vrijwillige basis. Zij staan er elke keer.

Christiane: 'Veel helpers komen uit alle lagen van de bevolking. Er komen ook verschillende Franstaligen helpen, maar die praten wel perfect Nederlands.'

Rita: 'Zuster Maria is de vaste bediende van de soep. Zij is 85 jaar en is elke keer aanwezig.'

Niet enkel eten

Noest maaltijden voorziet Kamiano ook nog in andere noden. De armen kunnen ter plaatse een bad of douche nemen en krijgen desgevallend proper ondergoed, een hemd en sokken. Er is ook een kapsalon. Een dokter biedt verder medische hulp via consultaties. Er zijn wel geen overnachtingen voorzien.

Greet: 'Kroeger was er ook een bootiek waar de armen verse kledij konden krijgen. Daar was dikwijls nog medische kledij bij. De bootiek is er nu niet meer door praktische problemen.'

De maaltijden zijn voor de meeste armen ook geen snelle hap, maar zijn een echt sociaal evenement.

Greet: 'De vaste medewerkers gaan bij de mensen zitten om te praten.'

Maria: 'Wij praten met de mensen, maar hebben geen hechte band. Alles is onvoorwaardelijk, wij laten ons niet in mat details en verdere geplogenheden van de mensen.'

Rita: 'Als je emotioneel betrokken raakt, is het beter geen direct contact te hebben. Je werkt dan beter op de achtergrond.'

Kerstspeciaal

Met Kerstavond is het altijd een beetje speciaal. De mensen krijgen dan een echte feestmaaltijd voorgeschoteld.

Maria: 'Kerstmis wordt altijd in een kerk gevierd. Je ziet die beelden soms op tv. Onder andere de kerk van Sint-Andries, in de Volksstraat en de Carolus Borromeuskerk staan open voor de armen.'

Marthe: 'De mensen kleden zich op hun best voor deze feestmaaltijd. Er zijn er zelfs die zich in wit pak uitdossen.'

Christiane: 'Prinses Mathilde is zelfs een keer langsgelopen.'

Ingrid: 'Met Kerstmis krijgen de mensen allemaal een cadeautje.'

Marthe: 'Wij vragen aan Kamiano welke cadeautjes de mensen willen en dan verzamelen wij de nodige fondsen en kopen b.v. sjaals, handschoenen, rugzakken, enz.'

Christiane: 'Elk jaar krijgen we een uitnodiging voor de kerstviering in de kathedraal en voor de receptie achteraf.'

Kamiano blijft financieel leefbaar dankzij giften van vrijwilligers. Vele bedrijven, waaronder multinationals en kno's, doen een stevige financiële bijdrage. Sommige helpers hebben ook een petekind. Markant Sint-Amands haalt geld op bij zijn leden. Met deze fondsen kunnen onder andere de kerstcadeaus worden gekocht.

Marthe: 'Via het parochieblad roepen we ook op om bij te dragen, maar dat blijft echter beperkt.'

Wat drijft Markant?

Markant St-Amands is de enige afdeling in België die een dusdanig initiatief neemt. Wat inspireert de afdeling om onbaatzuchtig en onvoorwaardelijk de armen te gaan helpen?

Christiane: 'Gewoon door de dankbaarheid van de mensen.'

Marthe: 'Als wij daar de eerste keer kwamen was ik enorm onder de indruk en ik dacht bij mezelf: wat een luxepeaarden zijn wij.'

Ingrid: 'Je krijgt enorm veel vriendschap van de mensen. Maar als je buitenkomt besef je pas wat andere mensen niet hebben.'

Maria: 'Er is een enorme discipline bij de mensen met zoveel verschillende karakters. Op het einde zijn we altijd moe maar bijzonder voldaan.'

Markant als groep wordt enorm geapprecieerd door Kamiano. 'We zijn goed en ook een beetje zot', zeggen de zes in koor. Daardoor wordt er al eens geprofitteerd van hun goedheid, maar daar geeft de groep niet om.

Vreugde en verdriet

Bij Kamiano wordt gevierd en gerouwd zoals in andere gezinnen. Bij een verjaardag krijgen de mensen soms een ijsje en een taartje en er wordt gezongen voor de jarige. Een overlijden is daarentegen soms bijzonder triest.

Marthe: 'Inlids is iemand van de groep overleden, een

Fransman. Die dwaalde al een tijd rond in Antwerpen en had geen familie meer. Kamiano maakte zelf een doodsbrief met foto en was de enige 'familie' van de overledene.

Maria: 'Op de begrafenis waren vijf mensen aanwezig, onder wie de priester, enkele verantwoordelijken van Kamiano en zuster Maria. Een bijzonder triest verhaal.'

Onzekere toekomst

Het aantal armen en daklozen is de laatste tijd licht aan het stijgen. De Markantvrouwen staan midden in de realiteit en stellen niet meteen beterschap vast.

Christiane: 'Als je van thuis uit al in armoede geraakt, is het moeilijk om er uit te komen. Het wordt een kringloop als je thuis geen goed voorbeeld hebt.'

Marthe: 'Ik heb er niet zo'n goed oog in. Vooral maar jonge mensen tuimelen in de armoede en er komen ook meer kinderen met leerachterstand. Dit zijn duidelijk geen goede signalen vanuit de maatschappij.'

'Op de begrafenis van een persoon waren vijf mensen aanwezig. Bijzonder triest.'

Over Markant

Markant is het netwerk van ondernemende vrouwen. De vereniging staat voor activiteit, ondernemingszin, interesse en zingeving. Met hun hulp aan Kamiano nemen ze die visie voor realiteit. De Markant-afdeling Sint-Amands doet een warme oproep aan vrijwilligers die op woensdagmiddag of zaterdagmiddag enkele uurtjes kunnen vrijmaken om mee te gaan helpen bij Kamiano. Graag contact opnemen met Marthe Maes-Kuwaerts via e-mailadres kuwaerts.m@scarlet.be.

Dit initiatief kan gesteund worden door een financiële bijdrage te leveren op rekening van de Vereniging voor Solidariteit vzw

KBC 409-8563756-58

Fortis 220-0037004-83

2011 werd een absoluut recordjaar door het aantal vrijwilligers die zich aangeboden hebben om tijdens een van onze kerstfeesten voor de armen te helpen. Er waren meer dan 400 mensen waarvan 240 voor de eerste keer kwamen. Dankzij deze inzet kon VVS zo vele prachtige kerstfeesten voor de armen organiseren.

Acties door vrijwilligers

Vele vrijwilligers organiseren acties om geld of nuttig gerief in te zamelen. De solidariteit voor Kamiano groeit en wordt diverser met de jaren. Vanuit of verbonden met Kamiano geven velen op een eigen en creatieve wijze een teken van solidariteit. Behalve verschillende gratis uitnodigingen voor een of ander cultureel evenement, waren ook een paar nieuwe realisaties in 2011. Er waren vrijwilligers die zelf lekkernijen hebben gebakken voor verjaardag van Kamiano, anderen hebben zich meer dan ooit actief ingezet in het zoeken naar sponsoring of naar voor het Kamiano Centrum nuttige items: hier gaat het vooral om hygiënische producten voor de douches. Ook voor het kerstmaal en de kerstgeschenken kon Kamiano rekenen op de

sympathie van een aantal ex-vrijwilligers die nu Kamiano via materiële weg steunen. Al deze tekens van solidariteit erkennen en ondersteunen de waardigheid van de mens in nood.

Specifieke activiteiten in 2011

Verjaardag van Kamiano (1 juni 2011)

Zoals elk jaar heeft Kamiano op feestelijke manier zijn verjaardag gevierd. Er werd een speciaal feestelijk menu opgesteld en de gasten konden zitten niet alleen maar in de gewone zalen van Kamiano maar ook op het binnenplein. Het prachtig weer, feestelijk menu en dessertjes voorbereid door vrijwilligers waren componenten van dit geslaagde verjaardag.

66

Dierendag (1 oktober 2011)

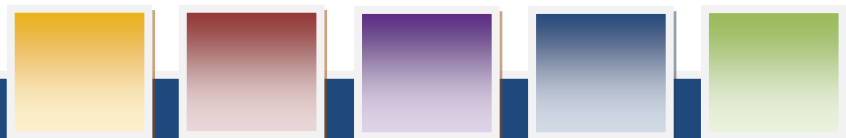
Daklozen en armen die dieren hebben, konden op de parking van Kamiano terecht voor de dierenverzorging. Dierenartsen en hondengedragsspecialisten gaven gratis advies. Er was ook mogelijkheid tot dierenwijding.

Herdenkingsviering in de St. Carolus-Borromeuskerk (1 november 2011)

In deze eucharistieviering worden alle overleden vrienden van Kamiano herdacht sinds de oprichting in 1994. Deze liturgie heeft veel aantrek bij familie en vrienden van de overledenen, en bij de vrijwilligers. Centraal in de viering staan de herdenkingsboeken van wie gestorven zijn. Elke man of vrouw die tijdens de herdenkingsviering vernoemd wordt, staat erin vermeld met een foto en hun levensloop. Het is een intens moment van herinnering en verzoening en tevens een troost voor de nabestaanden. Niemand wordt vergeten in deze plechtigheid die gevolgd wordt door een samenzijn met soep en broodjes op het plein voor de kerk.

Kerstfeest met de thuislozen in St. Carolus-Borromeuskerk (24 december 2011)

Naar jaarlijkse traditie ging het kerstmaal door in een kerk: een feestelijke maaltijd voor honderden armen van de stad. De 450 gedekte plaatsen waren allen volzet. Een 250tal vrijwilligers zorgden voor een vlotte bediening en voor gezelschap aan tafel en het maken en uitdelen van de geschenken. De kerstsfeer werd compleet met live

kerstmuziek opgevoerd door professionele muzikanten. Ook dit jaar gaven de vrijwilligers die zich aandienen het beste van zichzelf. Met hun inzet op deze bijzondere avond maakten ze vele armen blij. Onder de aanwezigen ook burgemeester van Antwerpen Patrick Janssens en bisschop Johan Bonny. Daarnaast kwamen vertegenwoordigers van de Joodse en de moslingemeenschap hun hulp aanbieden. Ze zaten mee aan de feesttafel. Hun aanwezigheid werd door de mensen in nood erg gewaardeerd.

Kerstfeest-Brussel Anderlecht (24 december 2011)

Met een bus vol vrijwilligers en een camionette goed gevuld met tafels, stoelen, decoratie en feestelijke gerechten werd er een bijzonder kerstfeest georganiseerd in Anderlecht. Daar was door SOS-opvang, een initiatief van een 8-tal NGO's een noodopvang voor vluchtelingen georganiseerd. Asielzoekers die recht hebben op opvang van overheidswege, maar daar wegens plaatsgebrek niet terecht kunnen, kunnen tijdens de wintermaanden bij SOS-opvang terecht voor enkele nachten opvang. Deze opvang was slechts enkele dagen voor Kerst gestart. Toch waren er al meer dan veertig gasten, meestal mannen alleen, maar ook enkele gezinnen die er onderdak vonden. Zij waren verheugd en vaak vereerd dat er speciaal voor hen een feestelijke kerstmaaltijd georganiseerd werd. De sfeer was dan ook bijzonder hartelijk! Zo werd het voor zowel de gasten als de vrijwilligers een onvergetelijke kerstavond.

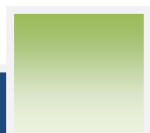
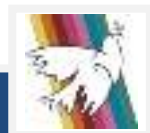
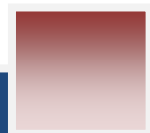
Kerstfeest met de gevangenen in Merksplas (24 december 2011)

Voor de eerste keer mocht VVS een kerstfeest organiseren in gevangenis van Merksplas. 50tal vrijwilligers vertrokken van Antwerpen met de bus gevuld met de kerstversiering en kerstcadeaus. Wij mochten het feest organiseren op twee verschillende afdelingen. Ter plaatse worden vrijwilligers dus in twee groepen opgesplitst en er gingen twee feesten tegelijkertijd door. Sommigen van de gedetineerden hebben sinds jaren geen kerstfeest meer gevierd en geen geschenken gekregen. Des te groter was de vreugde dat de vrijwilligers hen zo een moment van kerstgeluk konden schenken. Er werden veel gesprekken aan de tafels gevoerd. De vrijwilligers konden een beetje inzicht krijgen in de leefwereld van de gevangenen en waren ontzettend onder de indruk daarvan. Sommigen van hen begonnen brieven te wisselen met de gedetineerden. Een van hen schreef volgende woorden:

"Ook dank voor het kerstfeest met je team van Sant'Egidio. Het was fijn dat er mensen ons nog zien als mens ondanks de feiten dat wij gemaakt hebben. [...] Dank voor je steun en je team"

Opluisteren van de eucharistieviering in de gevangenis te Antwerpen (25 december 2011)

Voor de tweede keer gingen wij met een groter aantal vrijwilligers tegelijk naar de gevangenis te Antwerpen om daar de eucharistieviering op te luisteren en een babbeltje met de geïnterneerden te doen.

Kerstmis is geen inhoudsloos begrip voor de honderden vrijwilligers die al dagen in de weer zijn voor daklozen en armen. Dit weekend mondt hun inspanning uit in feesten voor 1800 mensen.

Het inpakken en verdelen van de kindergeschenkjes verloopt nauwgezet en gepersonaliseerd, zodat elk kind met een leuk kerstcadeau naar huis gaat. FOTO: BERT HAASDAWNS

“Persoonlijk contact is de kern van Kerstmis”

De wat kunstmatige sfeer van kerstmarkten beu? Dan kunt u zich inzetten voor een unieke kerstervaring ten bate van armen en daklozen. In de Antwerpse Kammerstraat kwam de machine op gang voor de feesten die honderden minder begoede landgenoten in de watten leggen.

• In de Kammerstraat druppelen de vrijwilligers binnen. Een paar meter verder struikelen in drukke winkelstraten mensen over elkaar in de kloppacht opeenvolgende kerstcadeaus. In het hoofdkwartier van de Sint-Egidiusgemeenschap liggen de voorstellingen in de rijen. Hier worden de voorstellingen getoond voor de diverse kerstfeesten die de volgende dagen over Antwerpen uitroepen.

De gemeenschap van Sint-Egidio is een internationale organisatie die in meer dan zeventig landen zo'n 150.000 behoevenden laat aansluiten aan de feestjes. In Antwerpen troeft de organisatie door het jaar meermalen per week in het daklozenrestaurant Kammer voor warme maaltijden.

Meer activiteiten

Met de kerst worden de activiteiten nog opgedreven, zegt woordvoerder Jan De Volder. “Van Heiden we dote, zinnen een mooi gevelverhaal, een gratis maaltijd en een gezamenlijk. We nodigen ze uit op naam uit, al laten we ruimte voor onwettige bedelen of daklozen die zich graag aanbiedt. Maar de persoonlijke aandacht blijft belangrijk. Het is niet dat we daklozen of arme al niet helpen aanpakken.”

Kerstmenu

- Dit krijgen de genodigden in de Carolus Borromeuskerk vandaag op hun bord.
- Vitrine op een bedje van sla en kerstomaaten.
- Tomatenroomsoep.
- Kalvevee met champignonroomsaus, peertje, wortelfantatie en gratin dauphinois.
- Kerstboche.

Feest in de cel

• Het toenemende aantal vrijwilligers geeft de gemeenschap van Sint-Egidio dit jaar de gelegenheid zijn activiteiten te verbreden. Er worden feesten in strafinstellingen, zoals die van Merksplas, georganiseerd. “De maatschappij mag niet alleen veroordeelen”, zegt Pascale Bemelmans. “We moeten ook voor deze mensen altijd een deur openlaten.”

De jaarlijkse kerstviering van de Sint-Egidiusgemeenschap is in Antwerpen een feestmaal geworden. Het grootste evenement vindt met kerst plaats in de Carolus Borromeuskerk, waar 250 vrijwilligers voor 400 gasten zorgen. In totaal worden feestjes voor zo'n 1800 mensen voorbereid, van wie ongeveer 1400 in de provincie Antwerpen.

Gereguleerde vrijwilligers vinden het geen probleem, integendeel. Hun aantal groeit zo snel aan dat de organisatie

dit jaar met een klopjebloem zit. Om het een aan de slag te krijgen, wordt het aantal kerstfeesten geweldig uitgebreid. Maar hier zijn volen de gemeentelijke bevoegdheden te beperken. Jan De Volder. Of kerst te terug naar het jaar 2000, maar op het feest, een terug naar de roots. Waarschijnlijk, weg van de laatste Glasvezel?

Belangeloos

Ook vrijwilliger Pieter Wiers is al weken in de weer met de voorbereidingen. “In september beginnen de eerste mensen te vragen of ze naar ons feest mogen komen”, lacht hij. “In oktober begon de voorbereiding. Geen luxe, want we zijn in het Antwerpse 1400 mensen wilt veranderen. Gelukkig krijgen we inmiddels steeds meer vrijwilligers: christenen, moslims, ... Van waar ze ook komen, ze ontdekken hier iets heel moois, iets waardevol dan gewoon geld geven: persoonlijk contact. Dat is de kern van Kerstmis.”

Ook financieel lijn de organisatie goed te lopen. “Wij leven zonder subsidies maar van vrijwillige giften, vooral van gewone mensen”, zegt Jan De Volder. “Grote medicatiepakketten worden we niet. Soms gefinancierd bedrijf, maar daar zit geen lijn in. Ook de cadeautjes die we op kerstavond uitdelen - een meer elke bezoeker - komen van kleine sponsors. We ontvatten cadeaus wil doen, kan dat geld geven of een geschenk.”

Al haast Jan De Volder zich om eraan toe te voegen dat die giften niet het allerbelangrijkste zijn. “De beste manier om ons te helpen is met vrijwillige, belangrijke inzet. En daar hebben we geen gebrek aan.”

STERVANDERBRUG

An Van Looveren: “Hartverwarmend”

• An Van Looveren (66) zit Antwerpen sloekt voor het derde jaar op rij haar tijd in de kerstfeesten van de Sint-Egidiusgemeenschap. In de Kammerstraat is ze al dagen in de weer met het sorteren en personaliseren van cadeautjes, waaronder een stapel flesjes-dekankjes die straks worden uitgedeeld. “Ik vraag me soms af wie het meest geniet van dit feest op kerstavond: de genodigden of ikzelf. Het is een hartverwarmende gebeurtenis die ik niet graag meer zou missen.”

Amra Dorjbayar: “Authentiek”

• Op zijn 23 is Antwerpenaar Amra Dorjbayar een “bincle”. “Dit is mijn eerste jaar”, zegt de jongeman die het hele jaar door de bezoeken van dertien- tot vijftienjarigen aan bepaalde coördineert. Vandaag waakt hij over een buurtfeest in de wijk Stuyvenberg, een van de zeventien kerstfeesten van de Sint-Egidiusgemeenschap. “We halen de mensen thuis op, brengen ze bij een mooi gedecoreerde tafel. Dit is authentiek en waardvoller dan dat hele gecommercialiseerde kerstgedoe.”

Annemarie Pieters: “Welkom”

• De Nederlandse Annemarie Pieters (45) vond in 1992 na haar verhuizing naar Antwerpen meteen de weg naar de Sint-Egidiusgemeenschap. Dit weekend is ze medeverantwoordelijk voor een kerstfeest voor asielzoekers in Anderlecht. “We verwachten zeker zeventig mensen. Natuurlijk zijn daar mensen bij die vanuit hun cultuur geen voorstelling hebben met Kerstmis. Maar wij vinden het vooral belangrijk dat we mensen die altijd voor een gesloten deur staan, laten voelen dat ze elders welkom zijn.”

Kamiano Brussel

Sinds juli 2011 gaat Kamiano Brussel niet langer door in "Groot Eiland" omdat de maaltijden te kostelijk zijn en het gebouw binnenkort verkocht zal worden. Sindsdien gaat wel wekelijks op donderdag (en tijdens periodes van grote koude ook op extra momenten) Kamiano mobiel door. Verschillende equipes gaan dan rond met soep, broodjes, fruitsla, yoghurt, koffie, ... om de daklozen te ontmoeten. Binnenkort zal Kamiano opnieuw van start gaan in een zaal in het parochiecentrum van de Rijke Klarenstraat.

Kamiano Brussel werkt samen met een aantal organisaties (Samu Social, La Fontaine, Dune, Infirmières de Rue, Bij Ons, ...), vooral om mensen door te verwijzen voor nachtopvang, douches, medische verzorging, etc. Kamiano heeft een aantal mensen kunnen helpen om hun administratieve situatie in orde te brengen, waardoor ze opnieuw een inkomen hebben en niet meer op straat verblijven.

Kamiano Brussel is ook betrokken bij het "Collectief Straatdoden", dat instaat voor het verzorgen van de uitvaart van straatdoden alsook een jaarlijks collectief herdenkingsmoment voor alle mensen die op straat gestorven zijn.

Naar jaarlijkse gewoonte werd er ook in 2011 op kerstdag een feestelijk kerstmaal gehouden, deze keer in de Rijke Klarenkerk in het centrum van de stad. Een 80tal vrijwilligers organiseerde een diner voor 200 gasten, waaronder daklozen van Kamiano, bejaarden van de instelling Pacheco en asielzoekers. Het menu (assortiment van wildpastei, pompoensoep, kalkoen met gratin) werd gemaakt door een bevriend traiteur, het dessert (kerststronk) werd geschonken door een bakker.

VVS heeft bijgedragen aan de oprichting en de werking van Kamiano Brussel en van daartoe opgerichte zuster-vzw. 'Solidarités au Pluriel'. Deze hulp werd in 2011 voortgezet.

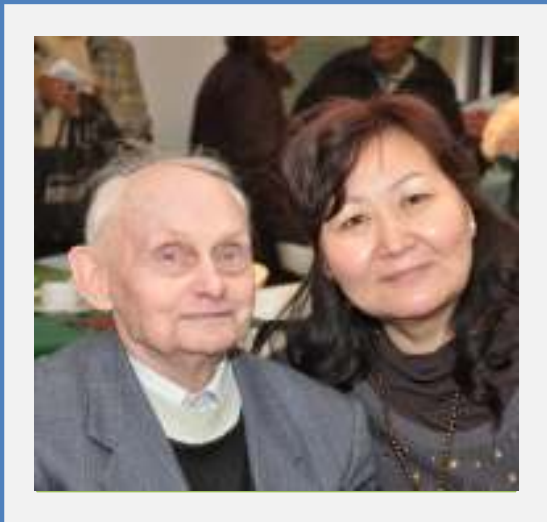
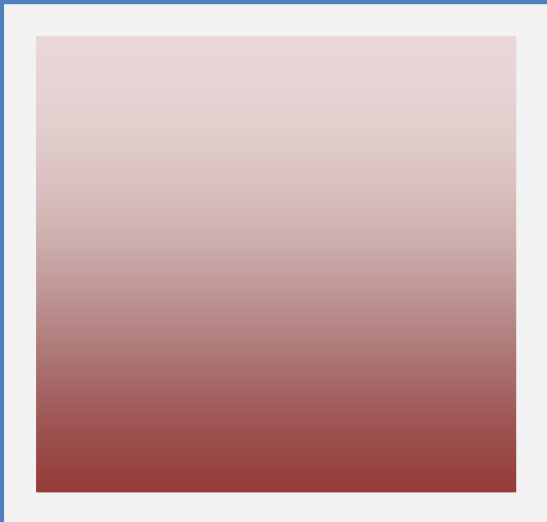
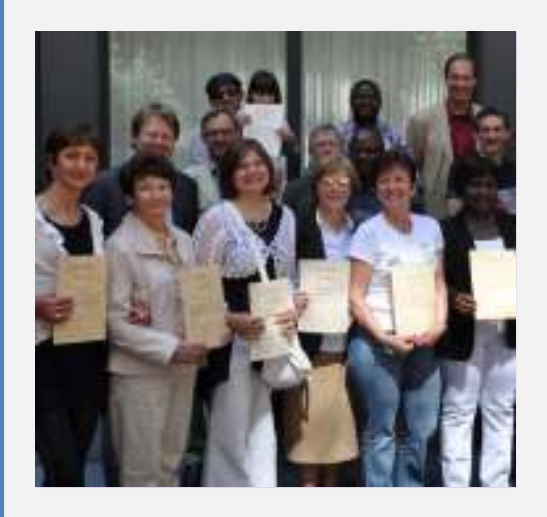

Samenwerking met andere organisaties

Deze was frequent en veelzijdig: contact en uitwisseling met instanties die drugsverslaafden begeleiden en ondersteunen zoals Free Clinic, de Sleutel, verschillende straathoekwerkers, ODD (opvang dakloze druggebruikers); met verschillende inloophuizen van de CAW's: de Steenhouwer, de Vaart; met Nick Everts van straatpastoraat 't Vlot; met sociaal assistenten van verschillende dienstencentra en OCMW-wijkcentra; met de sociaal assistent van het dienstencentrum Hof ter Beke (OCMW) voor de bewoners van de Lange Batterijstraat (ex-daklozen); met de crisisopvang de Passage (CAW Metropool); met het onthaal daklozen Vrijdagmarkt (CAW Metropool); met de nachtopvang de Biekorf (CAW Metropool); met de Brug in Lier voor tijdelijke opvang van dakloze vrouwen of koppels met kinderen; met JAC Antwerpen: centrum voor opvang en begeleiding van jongeren; met de stad Antwerpen, dienst Samenleven (Tom Meeuws); met de woonstbegeleiders voor de transitwoningen van de stad Antwerpen; met VZW Vrienden van Bethlehem voor goedkope woningen; met het Wagenwiel voor studio's en woonst met of zonder begeleiding; met voorzieningen BJB begeleidingstehuizen zoals Hof ter Heide (Hoboken - Berchem), medisch pedagogisch instituut Remi Quadens in Brasschaat - aangaande kinderen die onder toezicht van de jeugdrechtbank staan; met de Poolse parochie te Antwerpen voor opvang van de Poolse daklozen en organisatie van de uitvaarten; met het Poolse consulaat voor documenten voor de daklozen en optimale hulpverlening; met de Poolse AA-groep te Antwerpen bij begeleiding van de daklozen die aan hun alcoholprobleem willen werken; met gevangenispastores; met het Beschermingscomité van de Antwerpse gevangenis; met huizen voor vrouwenopvang, o.a. Wittenhof; met Het Huis, een privé-initiatief waar ouders onder toezicht hun kind kunnen ontmoeten; met Maarten Inghels, de dichter die het initiatief nam van de "eenzame uitvaarten"; met het ontmoetingshuis de Blauwe Poort voor het organiseren van een waardig afscheid van enkele armen; met De Loodsen met Poverello en andere organisaties die voedselondersteuning aanbieden in de stad; met VZW DAKANT (Daklozenhulp Antwerpen) in het Atheneum die voedselpakketten uitdelen; met de C-dienst, een organisatie die o.a. meubels verkoopt aan behoeftigen tegen lage prijs en tevens voedselpakketten aan huis brengt; met de kappersschool St. Maria Th., Van Rijswijckplein Antwerpen; met de wijkgezondheidscentrum Sint-Andries; met de Dokters van de Wereld; met de sociale dienst en de pastorale dienst van het Sint Vincentiusziekenhuis in Antwerpen; met het personeel van het psychiatrisch ziekenhuis Sint Amadeus in Mortsels; met het personeel van het buurthuis Pleintje in Deurne; met de ergotherapeute van het WZC Nottebohm Antwerpen voor het begeleiden van mannen en vrouwen die in Kamiano komen eten en op zoek zijn naar nuttige tijdsinvulling; intensieve samenwerking met de outreachwerkers van de winteropvangplaats Shelter 68; intensieve samenwerking met de straathoekwerkers van respectievelijk zone Centraal Station, De Coninckplein, Sint Andriesbuurt, Sint Jansplein – zij komen met regelmaat in Kamiano

gesprekken voeren met hun "gasten" en zitten met kerstavond mee aan tafel om gesprekken te voeren; met straathoekwerk van asbl Diogènes Brussel; met de cel dispatch van het OCMW Linkeroever; met het Leger des Heils in Utrecht; met sociale dienst van het ZNA ziekenhuis Middelheim; met doorgangshuis voor vrouwen in Sint Niklaas; met het Werk der Daklozen in Antwerpen; met de sociale dienst van Hoge Beuken Hoboken; met verschillende advocaten in het Antwerpse; ...

Interculturaliteit, nieuwkomers en samenleven in diversiteit

Samenleven met verschillenden is wereldwijd een topic voor Sant'Egidio. Zowel via haar thuislozencentrum 'Kamiano' als via haar kinderwerking 'School van Vrede' is VVS sinds lang vertrouwd met de problematiek van nieuwkomers in de stad. Vanuit haar aandacht en concrete hulp voor migranten en nieuwkomers, tracht Sant'Egidio een dialoog op gang te brengen en het samenleven te stroomlijnen.

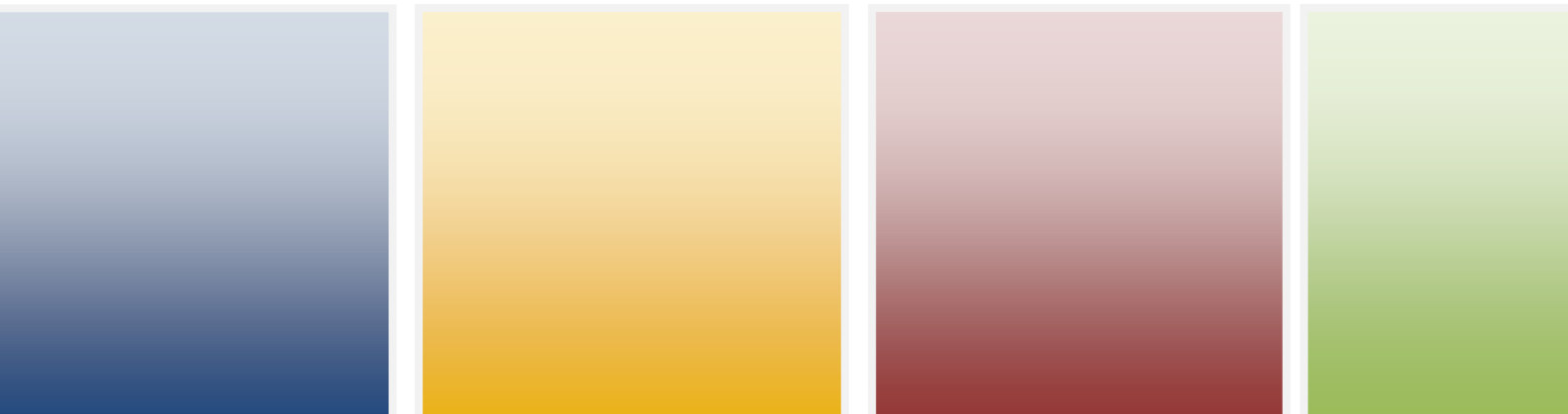
Identiteit en openheid zijn daarbij sleutelwoorden. De Antwerpse provincie is rijk door de aanwezigheid van joden, christenen, moslims en vrijzinnigen: de eigen identiteit moet niet weggestoken worden om vreedzaam samen te leven, maar openheid op de ander is nodig om harmonieus met elkaar te kunnen omgaan. Steeds vaker komen samenlevingsmoeilijkheden in de media-aandacht, terwijl het samenleven de grote uitdaging van onze tijd is. Sant'Egidio wil laten zien dat het mogelijk is deze droom te realiseren. Het beste voorbeeld daarvan is onze kinderen- en jongerenwerking. In de Scholen van Vrede komen kinderen samen van verschillende overtuigingen en achtergronden en er wordt vreedzaam samen geleerd en gespeeld. Dezelfde kinderen gaan ook met elkaar op vakantie, zigeunerkinderen samen met moslimkinderen, katholieken samen met vrijzinnigen etc. Bij de kinderen- en jongerenwerking wordt veel aandacht besteed aan geweldloze opvoeding en openheid voor de ander. Kinderen en jongeren worden aangemoedigd om de andere, ook als hij of zij verschillend is, te accepteren, goed te leren kennen en met hem/haar bevriend te worden. Op deze manier worden mensen over de breuklijnen van de samenleving samengebracht en bruggen gebouwd. Ineens blijkt dat 'die moslim' of 'die zigeuner' niet zo slecht is als men dacht. Het gebrek aan cohesie in heel wat moeilijke stadswijken legt een dringende behoefte bloot aan positieve modellen van samenleven in diversiteit. Zulke positieve modellen probeert Sant'Egidio al jarenlang te bouwen in de armste wijken van onze stad waar de Scholen van Vrede, Friends groepen en ouderenwerking aanwezig zijn. Deze geduldige en doordachte multidimensionele aanpak van Sant'Egidio brengt heel wat vruchten voort. Er wordt zichtbaar dat deze wijken waar Sant'Egidio al lang bezig is, niet meer dezelfde plaatsen van racisme, antisemitisme en onverschilligheid zijn. Onze werkingen veranderen de mensen, waardoor ze op veel aandacht kunnen rekenen, zowel in de media, als in scholen, buurtgroepen en verenigingen.

Vanuit dezelfde principe probeert VVS een platform van interreligieus dialoog op te bouwen op het niveau van onze stad en ons land. De zetel van de organisatie dient al jaren als ontmoetingsplaats voor mensen van verschillende religieuze gemeenschappen. Wij geloven dat de religies veel gemeenschappelijk hebben – vooral het streven naar vrede en aandacht voor de armen - en dat juist deze dimensies nog meer onderstrepen zouden moeten worden. Maar om dat te ontdekken moet met elkaar in dialoog gaan en elkaar persoonlijk leren kennen. Daarom organiseert VVS jaarlijkse evenementen waarvoor de vertegenwoordigers van alle geloofsgemeenschappen worden uitgenodigd. Tijdens de vredeswandeling worden sprekers van verschillende godsdiensten uitgenodigd en aansluitend laten ze samen een vredesduif los. De jongeren bouwen een platform van dialoog door samen evenementen te organiseren wanneer de bedoeling is dat jongeren van verschillende religieuze achtergronden elkaar leren kennen en moeten samenwerken om een doel te bereiken. In 2011 was dat een zeer geslaagd initiatief – Varen Voor Vrede. Voor haar moslim-vrienden organiseert VVS jaarlijks een Iftar-maaltijd tijdens hun vastenperiode – Ramadan. Voor deze maaltijd worden ook de vertegenwoordigers van de Joodse en Christelijke gemeenschap uitgenodigd. Om de Joodse burgers te herdenken, die tijdens de Tweede Wereldoorlog gedeporteerd waren, organiseert VVS de jaarlijkse herdenkingswandeling door de Joodse wijk onder het motto: “Wie vergeet is gedoemd te herhalen”. Ook moslim-vrienden en zigeuners nemen deel aan deze wandeling. In 2011 vond nog aansluitend een conferentie plaats in de zetel van VVS met de aangrijpende getuigenis van rabbijn Broodman van Israel, zelf een overlevende van Holocaust.

74

In 2011 vond voor de eerste keer plaats de Interfaith Harmony Breakfast in het kader van de internationale Interfaith Harmony Week. De vertegenwoordigers van drie monotheïstische godsdiensten van ons land gingen met elkaar in gesprek in verschillende themagroepen. Eerste Minister Yves Leterme was ook aanwezig.

In oktober organiseerde VVS een conferentie “De Geest van Assisi 25 jaar jong” naar aanleiding van de 25 verjaardag van het initiatief van paus Johannes Paulus II die in 1986 de vertegenwoordigers van alle wereldreligies naar Assisi uitnodigde om samen voor vrede te bidden. VVS bracht lokale religieuze autoriteiten samen om gedachten uit te wisselen over dat initiatief en over de mogelijkheden tot vredevolle samenleven ondanks verschillen.

JAN DE VOLDER (44) WIL JOODS-CHRISTELIJKE RELATIES VERBETEREN

"We bidden tot dezelfde God"

Zondagavond 13 november, Pelikaanstraat Antwerpen. De schemering is ingezet en een koude mist daalt neer over de stad. Het verkeer komt tot een halt en een stilte vult de omliggende straten. In de verte enkele flikkerende lichtjes, het zijn brandende kaarsjes. Ze komen dichterbij. Het zijn er plots een heleboel. Een rustige menigte, zo'n 400 man groot, passeert in serene stilte. Kinderen, volwassenen, gepensioneerden, Joden met keppeltjes, vrouwen met kruisjes en moslims. Een tiental mensen dragen bordjes met zich mee, AUSCHWITZ-BIRKENAU, TREBLINKA, BUCHENWALD. Het kan niet anders of dit is de jaarlijkse fakkeltocht van de Sint-Egidiusgemeenschap ter herinnering aan de deportatie van Antwerpse Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog.

JOCHEN VANDENBERGH - FOTO'S: KIM DE MOLENAER

Voorop lopen de burgemeester van de stad, bisschop mgr. Bonny en rabbijn Brodman. Er wordt halt gehouden aan het monument voor de gedeporteerden. Een zanggroep brengt enkele liederen en de hoge gasten nemen het woord. Deze herdenking is maar één van de vele activiteiten die de Sint-Egidiusgemeenschap jaarlijks organiseert. Een van de boegbeelden van de organisatie is Jan De Volder. Daarnaast is hij ook politiek redacteur van het Vlaamse katholieke opinieblad Tertio. Zijn missie: christenen en Joden dichterbij elkaar brengen, "we zijn allemaal kinderen van Abraham". Een gesprek.

Jan De Volder is een man met een engagement. Als prominent lid van Sant'Egidio (ook gekend als Sint-Egidiusgemeenschap), zet hij zich voortdurend in voor de minderbedeelden in de samenleving. Lessen Nederlands voor anderstaligen, huiswerkbegeleiding voor kansarme kinderen, een gratis warme maaltijd voor daklozen, ... het is maar een greep uit de solidariteitsacties van Sant'Egidio. Ook als journalist bij Tertio toont De Volder zich als iemand met een doorgedreven maatschappelijke betrokkenheid. Vanuit een brede benadering schrijft hij over politiek en religie. Als doctor in de geschiedenis publiceerde hij onder andere over het Jo-

dendom en fascisme in Italië. Op de boekenmarkt oogste hij een eerste succes met *Van binnen weent mijn hart – De vervolging van de Antwerpse Joden*. Kenmerkend voor het boek zijn de interviews waarin De Volder de individuele beleving van het antisemitisme en de Jodenvervolging blootlegt. Die interviewstijl lijkt De Volder goed in de pen te liggen, want in 2002 verschijnt *Trialoog*. Naar aanleiding van de moord op islamleraar Mohammed Achrak organiseert De Volder een gesprek tussen een rabbijn, een imam en een priester. Het trio reflecteert over religie en een vreedevolle, harmonieuze samenleving, terwijl De Volder het verslag optekent. Het resultaat is een bijzonder boek waarin een Jood, een moslim en een christen hun gemeenschappelijke spirituele grondvesten tegenkomen. In Antwerpen is De Volder de motor achter tal van initiatieven die de Joods-christelijke relatie moeten versterken. "De verschillen tussen onze geloven mogen niet ontkend worden, maar wat ons bindt is zoveel sterker", aldus De Volder, die in 2003 door koning Albert II geëerd werd met de titel van baron.

Zoekt u vergeving voor de geschiedenis door Joden en christenen dichter bij elkaar te brengen?

We moeten vandaag de schulden niet zoeken voor de wandaden uit het verleden. Christenen en Joden dragen een lange gemeenschappelijke geschiedenis mee, die vaak pijnlijk is en tot veel misverstanden heeft geleid. Dieper ingaan op de oorzaken zou ons ver leiden, maar het heeft er toe geleid dat het christendom zich lange tijd in anti-Joodse zin heeft ontwikkeld. Ons verleden is inderdaad getekend door betreunswaardige antisemitische gruwel met als meest afgrijselijke wandaad de Holocaust. Die verschrikking heeft de mensheid in het algemeen en het katholicisme in het bijzonder naar een moment tot collectieve bezinning gevoerd. Het antisemitisme van de nazis was van een andere orde, maar de Shoah heeft de katholieken doen nadenken over het anti-judaïsme in eigen schoot. Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) maakt daar komaf mee en het document 'Nostra Aetate' betekende een ware ommekeer in het katholiek denken over de Joden. Zo wordt duidelijk dat het lijden en de dood van Christus "niet alle Joden van die tijd zonder onderscheid, en evenmin Joden van onze tijd kan worden aangerekend". Dat nieuwe denken is diep doorgedrongen onder katholieken. Misschien vind je hier en daar nog antisemitische oprispingen, maar dat heeft te maken met de politieke situatie in het Midden-Oosten. Zeker op het niveau van het katholieke leergezag – de paus en de bisschoppen – wil niemand terugkeren naar het oude, negatieve denken over de Joden.

Nochtans ondernam het Vaticaan de laatste jaren toenaderingspogingen met de integristen van het heilige Pius X-Genootschap, een christengemeenschap die het tweede Vaticaans Concilie niet aanvaardt.

De integristische volgelingen van de schismatieke Franse bisschop Mgr Lefebvre (1905-1991) struikelden over veel zaken in Vaticanum II. Zo hielden ze vast aan de oude liturgie zoals die voor het Concilie overal werd gevierd. Op dat punt heeft paus Benedictus XVI inderdaad een duidelijke toegift gedaan door die oude liturgie in ere te herstellen.

Van een heel andere orde is het denken over de Joden. Onlangs stelde Richard Williamson, de Engelse integristische bisschop die de Holocaust ontkent, opnieuw dat de Joden Godmoordenaars zijn. Dat zij die oude ideeën nog verkondigen, toont de grote bocht die de brede rooms-katholieke Kerk vijftig jaar geleden heeft genomen. Zolang ze die antisemitische denkpijlers niet verlaten, worden die integristen niet opnieuw volwaardig lid van de katholieke gemeenschap. De huidige paus zal daar namelijk nooit op toegeven. Daar ben ik gerust in. Wie de geschriften van paus Benedictus XVI leest, weet dat het hem meens is wat betreft het respect naar andere geloven toe, en zeker naar het Jodendom.

Hoe verklaart u de eeuwenlange ruzie tussen Joden en christenen vanuit het feit dat er toch zoveel gelijkenissen zijn tussen de twee religies?

De Joden zijn onze familie, maar familieruzies zijn nu eenmaal het ergst. Denk maar aan de Bijbelse broederparen, Kain en Abel of Jacob en Esau. De verwantschap tussen de christenen en Joden staat dus helemaal niet contradictoerisch op het eeuwenlange geruzie. Maar we moeten de focus van het verleden verleggen naar het heden en de toekomst. Uiteindelijk bidden wij elk op onze eigen manier tot dezelfde God. En dat moeten we zo houden. De verschillen tussen beide geloven zijn ook fundamenteel. De figuur Christus is daarvan het beste voorbeeld. De christenen erkennen hem als de Messias, terwijl de Joden nog wachten op hun verlosser. Dat is een essentieel verschil tussen het Joodse geloof en het christelijke. Maar minstens zo belangrijk is dat de Bergrede van Jezus geen afschaffing van de Thora voor ons is, het is er een aanvulling op. Het Oude Testa-

ment is dus ook een deel van het christelijke geloof. Zo bidden wij de psalmen, enz.

Staan sommige Joden niet achterdochtig tegenover uw christelijke verzoeningsinitiatieven?

Absoluut en dat begrijp ik ook heel goed. Het Tweede Vaticaans Concilie is amper vijftig jaar oud. Daar zijn eeuwen van angst en bloedvergieten aan voorafgegaan. Zo'n eeuwenoud ressentiment vaag je niet zomaar weg. Die ervaring is enigszins gesedimenteerd in het Joods collectief bewustzijn. De laatste twee pausen, Johannes Paulus II en Benedictus XVI, hebben al heel wat toenaderingen gedaan tot het Joodse volk. Vergeet niet, de huidige paus is een Duitser en de vorige was een Pool. Dat zijn twee naties met een zwaar antisemitisch verleden. Paus Benedictus XVI bezoekt op zijn reizen stevast de Joodse gemeenschap in Berlijn, Keulen, New York en bezocht ook al Israël. De inspanningen vanuit de top zijn nodig, maar nemen het eeuwenoude wantrouwen niet in één klap weg. Andrea Riccardo, de stichter van San'Egldio, zegt terecht dat toenadering tussen godsdiensten een "geologisch geduld" vraagt.

De Antwerpse Joden staan bovendien bekend als een erg gesloten gemeenschap. Hoe slaagt u erin daar door te dringen?

Bij de chassidische gemeenschap ervaar ik inderdaad die geslotenheid, maar onder de 'moderne' Joodse gemeenschap maak ik makkelijk vrienden. Die Joden vormen vooral een erg complexe gemeenschap met veel verschillende gevoeligheden en interessante persoonlijkheden. Ik hoor ook wasien dat de 'moderne' groep in Antwerpen steeds kleiner wordt terwijl de chassidische groeit. Dat vind ik jammer. De Joodse aanwezigheid is erg belangrijk voor Antwerpen. Het grootste drama dat deze stad ooit gekend heeft, was de Jodenvervolging tijdens de bezetting. Wie wil integreren in deze stad moet die geschiedenis kennen, want het zegt iets over Antwerpen. Daarom organiseren wij herdenkingswandelingen, waarbij we expliciet jongeren en migranten betrekken. Dat de nieuwkomers ook leren wat er in Antwerpen met de Joden is gebeurd.

Waarom zoekt u geen toenadering met de moslims?

Dat doen we wel. Op onze herdenkingswandelingen lopen regelmatig moslimjongeren mee. Zeker gezien de spanningen in het Midden-Oosten, vind ik dat heel belangrijk. We moeten de dialoog aangaan met elke overtuiging in de samenleving. Ook met de moslims hebben we namelijk veel gemeen. De moslims erkennen het bestaan van Jezus als een groot profeet en Maria is zelfs de meest voorkomende vrouw in de Koran. Bovendien zijn Joden, christenen en moslims allemaal kinderen van Abraham. Ook Joden en moslims hebben veel gemeen, zoals een aantal spijswetten en een gedeelde ethische kijk op het leven.

Christenen hebben natuurlijk met de Joden de Bijbelse verhalen gemeen, terwijl de Koran toch een heel ander soort boek is. Joden en christenen vertellen de waarheid met een verhaal. Al die prachtige vertel-

"De grote uitdaging van een globaliserende wereld is leren samenleven met mensen van verschillende overtuigingen"

Rabbi Brodman maakte zelf de Holocaust mee en sprak over zijn oorlogservaringen in Den Haag en Terezienst dtt

WARE VRIENDEN

We zijn een hele eind vooruit gekomen sinds het Tweede Vaticaans concilie. Eén van de beste vriendschappen die de voorbij decennia in Vlaanderen tot bloei kwam, is die tussen de Joodse en de Sant'Egidio gemeenschap, onder leiding van barones Hilde Kieboom.

Deze vereniging staat steeds paraat om haar Joodse vrienden bij te staan en initieert ook verschillende gezamenlijke activiteiten met Joodse organisaties. De uitnodiging van Joodse sprekers en prominenten en de jaarlijkse herdenkingswandeling voor de slachtoffers van de Shoah zijn slechts enkele van de projecten die bij het grote publiek bekend zijn. Minder bekend evenwel, zijn hun kleinschalige projecten of de uitstekende individuele contacten die onderling met veel warmte onderhouden worden.

De Sint-Egidiusbeweging poogt bovendien als een katalysator te functioneren in de katholieke wereld en slaagt daar ook in. Zo zijn er de goede contacten met het bisdom Antwerpen en de belangrijke rol van bisschoppelijk vicaris Rik Hoet, die steevast aanwezig is op de talrijke Joodse evenementen, en niet in het minst met Mgr. Johan Bonny, de bisschop van Antwerpen. Natuurlijk waarderen de Joodse stadsgenoten de spreekwoordelijk geworden inzet van Sant'Egidio voor de sociaal zwakkeren in onze stad al langer dan vandaag. Gelukkig werden de meningsverschillen die vorig jaar naar aanleiding van de amnestiekwestie ontstonden, ondertussen al lang uitgeklaard, waarbij het snel duidelijk werd dat het niet meer dan een misverstand betrof.

De Joodse gemeenschap is oprecht te vinden voor meer interreligieuze samenwerking, het is daarom ook bijzonder positief dat een organisatie als Sint-Egidius er staat om deze coöperatie en verbredering actief te implementeren.

Michael Frellich

lingen maken de boodschap universeel in tijd en ruimte, want ze laten interpretatie toe waardoor het veel minder een voedingsbodem is voor fundamentalisme.

Als journalist durft u ook kritische bedenkingen plaatsen bij het Israëlisch-Palestijns conflict. Hoe kijkt u eigenlijk naar het Midden-Oosten?

Met heel veel pijn. De Joden hebben recht op hun land en veiligheid, maar de Palestijnen ook. Mijn sympathie voor Joden staat geen sympathie voor Arabieren in de weg. De enige toekomst voor beide volkeren is vrede met de buren, maar dat is blijkbaar erg moeilijk. De kritische vragen die ik als journalist stel, zijn niet altijd mijn eigen overtuiging. Ik stel ze omdat mijn lezers ze stellen.

U hebt contacten binnen heel wat geloofsgemeenschappen in Antwerpen. Merkt u iets van spanningen?

Zo nu en dan haalt een incident wel eens de media, maar dat is meestal toe te schrijven aan een individu dat alleen handelde. Ik heb niet het gevoel dat er in Antwerpen geloofsgemeenschappen zijn die op gespannen voet leven met elkaar. Dat is iets waar we trots om moeten zijn, maar toch blijft waakzaamheid geboden. Potentieel vormen religies die naast elkaar bestaan een explosieve cocktail. Maar we slagen erin vreedzaam naast elkaar te leven. Sant'Egidio levert daar zeker een bijdrage toe. Dit jaar heeft de gemeenschap bijvoorbeeld Varen Voor Vrede georganiseerd. Jongeren van verschillende overtuigingen namen het in het Bonapartedok tegen elkaar op in een roeiwedstrijd. Een christen, een Jood en een moslim samen in e n boot met een gemeenschappelijk doel voor ogen.

Op hoeveel plaatsen in de wereld acht u zo iets mogelijk? Daar is het mij dus allemaal om te doen. In een globaliserende wereld zullen we steeds vaker worden geconfronteerd met migratie. Mensen van verschillende overtuigingen gaan met elkaar moeten leren samenleven. En niet alleen met respect voor elkaar, maar ook in vriendschap. Dat is de grote uitdaging van deze wereld.

Taalschool Yaguine en Fodé

Voldoende kennis van de Nederlandse taal is een enorme hefboom voor de integratie in de Antwerpse samenleving voor wie permanent in onze stad wil blijven. Hoewel het aanbod Nederlands voor Anderstaligen (NT2) de jongste jaren grondig is verbeterd en geprofessionaliseerd, maakt het aanhoudende succes van onze taalschool duidelijk dat er behoefte is aan 1) plaatsen waar gratis les wordt aangeboden; 2) lesmomenten die niet op werkdagen vallen – zoals zaterdag; 3) mondelinge oefeningen en conversatie.

De taalschool werkt samen met het 'Huis van het Nederlands'. Er worden alleen cursisten ingeschreven die elders reeds een erkende opleiding volgen of hebben gevolgd en bijgevolg al een zekere basiskennis Nederlands hebben. Als dat niet het geval is, wordt hen gevraagd zich eerst via het Huis van het Nederlands in te schrijven voor een erkende cursus, en zich op een later tijdstip, met enige basiskennis, weer bij de taalschool aan te melden. Praktische spreekvaardigheid bijbrengen is de voornaamste doelstelling van de Taalschool. Zowel bestaande cursussen, zélf geschreven teksten, "Wablieft"-kranten, video's als de warme vriendschappelijke manier van lesgeven, helpen dit doel bereiken.

Een cursus bestaat uit vijftien lessen van telkens 2 uur (30 uur per semester). Er zijn twee instapmomenten: in september en in januari. Er wordt over gewaakt dat de groepen niet te groot worden zodat ieders leerkansen geoptimaliseerd kunnen worden. Het niveau van de cursist wordt bepaald op basis van een intakegesprek met een van de leerkrachten.

Studenten krijgen een (niet officieel) getuigschrift van deelname als ze minstens 20u van de 30u (per semester) hebben gevolgd.

In 2011 waren er in het tweede semester (januari tot en met juni) drie klassen van drie niveaus (beginnend – gevorderd – gemengd). Op 11 juni 2011, na afloop van het laatste semester, reikte de school tijdens een feestelijke ceremonie een 50-tal getuigschriften uit. Na enkele jaren trouw de lessen gevolgd te hebben, had een groot aantal leerlingen een zodanig niveau bereikt dat zij geen lessen meer hoefden te volgen. Zij schreven zich daarom niet meer in voor het eerste semester van het nieuwe schooljaar. Dat betekende ook dat een aantal leerlingen kon doorstromen

naar een groep van een hoger niveau.

Voor het tweede semester meldden zich voor de groep van de beginners veel bewoners aan van het opvangcentrum voor asielzoekers van het Rode Kruis op Linkeroever. In het tweede semester (2010-2011) waren er drie klassen van drie niveaus (beginnend – gevorderd en een gemengde groep op woensdag). Het aantal studenten dat op woensdag les wilde en kon volgen, bleek eerder beperkt, daarom werd ervoor gekozen de lessen op woensdagmiddag niet voort te zetten. Wèl bleek er behoefte aan een specifiek aanbod voor anderstaligen die al over een stevige basiskennis Nederlands beschikken. Er werd daarom in het eerste semester (2011-2012) een derde groep op zaterdagmiddag ingeroosterd. De nadruk lag in die lessen op het perfectioneren van de taalvaardigheid op de werkvloer.

Aanbod van de Taalschool Yaguine en Fodé in 2011

Alle lessen vinden plaats in de hoofdzetel van VVS – Lombardenstraat 28, 2000 Antwerpen

Semester	Dag	Voormiddag	Avond
Sem. II: januari-juni 2011	Ma	Secretariaat	
	Di	Secretariaat	
	Woe	Secretariaat	Heterogene gespreksgroep: 13.30 – 15.30
	Do	Secretariaat	
	Vrij	Secretariaat	
	Za		1 - beginnerniveau: 14.00 – 16.00 2 – gevorderden: 14.00 – 16.00
	Zo		
Sem. I: September 2011- januari 2012	Ma	Secretariaat	
	Di	Secretariaat	
	Woe	Secretariaat	Heterogene gespreksgroep: 13.30 – 15.30
	Do	Secretariaat	
	Vrij	Secretariaat	
	Za		1 - beginnerniveau: 14.00 – 16.00 2 – gevorderden: 14.00 – 16.00 3 – conversatie: 14.00 – 16.00
	Zo		

Volkeren van Vrede

In 2011 was de beweging 'Volkeren van Vrede', opgericht in 2001, weer uitermate actief. 'Volkeren van Vrede' is een beweging van nieuwkomers in Antwerpen, van verschillende taalkundige en culturele achtergrond die echter een zelfde droom hebben: niet alleen hulpvrager zijn, maar met de eigen capaciteiten ook zelf stappen zetten naar hun integratie en socialisatie. Tonen dat zij mannen en vrouwen zijn die als nieuwkomers een meerwaarde voor onze samenleving kunnen betekenen. Ze tonen met hun inzet dat migratie niet alleen als een probleem, maar eerder als een kans en potentieel gezien moet worden. De leden van 'Volkeren van Vrede' zijn ervan overtuigd dat de onderlinge verschillen een rijkdom voor ieder zijn. Zij vinden dat respect voor de ander, geweldloosheid, gerechtigheid, solidariteit en wederzijdse waardering geen illusie zijn maar net een geheim om onze aarde te redden.

De voornaamste doelstelling van 'Volkeren van Vrede' bestaat uit het bewerkstelligen van de vrede, als diepste verlangen van elke man en elke vrouw. Op de weg hiertoe ontmoeten we de volgende nevendoelestellingen: respect opbrengen voor elke man en elke vrouw; werken aan geweldloosheid, als sterker wapen dan eender welk geweld en als opwekker van ieders positieve energie; engagementen opnemen opdat alle mensen dezelfde rechten zouden hebben, zodat iedereen een volwaardig burger van een rechtvaardiger wereld kan worden én werken aan solidariteit, in het bijzonder met mensen die lijden of zwak zijn.

80 Om deze principes in de praktijk om te zetten, werden in 2011 zowel maandelijkse vergaderingen met de leden van 'Volkeren van Vrede' als bijzondere projecten opgezet.

Maandelijkse activiteiten

Elke tweede zondag van de maand vond van 14.00 tot 16.00u. de vergadering van 'Volkeren van Vrede' plaats in de Lombardenstraat 28. De voertaal is altijd het Nederlands: dat is niet alleen een teken van integratie in onze maatschappij, het is ook dwingende noodzaak omdat het de enige overkoepelende taal is voor alle deelnemers. De inhoud van deze vergaderingen werd telkens voorbereid op de bestuursvergadering van de beweging, gewoonlijk op donderdag vóór de maandelijkse vergadering.

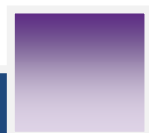
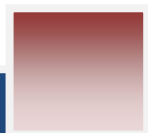
Volgend op de regularisatieperiode van eind 2009 kregen veel van onze vrienden verblijfspapieren. Daarom moest er tijdens de bijeenkomsten minder aandacht aan de technische aspecten van het verkrijgen van verblijfsdocumenten besteed worden, en was er de gelegenheid om op andere onderwerpen te focussen. Dit jaar waren dat de ontmoeting tussen de verschillende culturen en de solidariteit met oudere Antwerpenaren. De bijeenkomsten worden gemiddeld door een veertigtal personen bijgewoond. Daarnaast is er nog de ruime kring van een paar honderd vrienden die vooral naar de grotere momenten komen. Top van de vertegenwoordigde landen van herkomst blijven Congo, Kazachstan en Oekraïne.

Tijdens de vergaderingen werden de gewone activiteiten van Volkeren van Vrede door het jaar voorbereid. In januari werden er beelden getoond van de vredeswandeling en de kerstfeesten die door Sant'Egidio wereldwijd werden georganiseerd. Uiteraard wou iedereen de beelden van zijn eigen land van herkomst zien, wat een gelegenheid bij uitstek was om over de tradities van verschillende landen te kunnen praten. In februari ging de vergadering over het Interfaith Harmony Breakfast (zie verder in dit hoofdstuk). In april werd de film 'Des hommes et des dieux' vertoond. Dit leverde veel stof tot discussie : velen weten immers uit ervaring wat het betekent om deel uit te maken van een religieuze minderheid. In diezelfde periode werd er tijdens de vergaderingen ook regelmatig ingegaan op de actualiteit: tijdens de Arabische lente waren er onder andere getuigenissen tijdens de vergadering van mensen die al tien jaar geleden uit Libië gevlucht waren en de situatie op de voet volgden.

In mei werd er in plaats van een vergadering meegeholpen met Varen voor Vrede. Er waren kraampjes met o.a. Mongools en Congolees eten. In juni werd de diploma-uitreiking van de taalschool gecombineerd met de vergadering. In juli werd de uitstap van augustus voorbereid met een film over de deltawerken in Nederland. Traditiegetrouw werd de vergadering afgesloten met een ijsje. Juli en augustus waren verder maanden van vakantie met de bejaarden en de jaarlijkse uitstap van alle leden van Volkeren van Vrede, dit jaar naar het kunstmatige eiland 'Neeltje Jans' in de deltawerken in Zeeland en naar het pittoreske dorpje Veere. Daar werd er uitgebreid gepicknickt. Hét moment om te proeven van multiculturele hapjes allerhande!

In september organiseerde VVS een speciale vergadering met de meest actieve leden van Volkeren van Vrede van verschillende achtergronden. Er werd onder andere gesproken over de gastvrijheid in hun nieuwe vaderland, over het al dan niet ervaren van discriminatie...

Er was ook een delegatie van een achttal leden van Volkeren van Vrede die in september mee naar München ging om deel te nemen aan het internationaal vredescongres. Eén van de hoogtepunten voor de Congolese deelnemers was de conferentie waar Mgr. Monsengwo een van de sprekers was. Toch is niet alleen de eigen cultuur bepalend: een aantal anderen heeft vol aandacht geluisterd naar het getuigenis van Tamara Chikunova over haar persoonlijke ervaring met de doodstraf in Oezbekistan, en werd daar zeer door ontroerd. Toen Tamara ter gelegenheid van de internationale dag tegen de doodstraf in Antwerpen kwam (30/11/2011) waren ze erbij om haar nogmaals te beluisteren en om haar persoonlijk te kunnen begroeten, samen met andere vrienden die ze hadden uitgenodigd. Een ontmoeting die van beide kanten zeer geapprecieerd werd.

De vergadering van december stond in het teken van voorbereiding voor verschillende door VVS aangeboden kerstfeesten.

82

Er waren behalve de maandelijkse bijeenkomsten nog andere momenten om meer kennis van andere culturen op te doen, en dan in het bijzonder van de cultuur van het nieuwe thuisland. Kleine groepjes van de beweging brachten bezoeken aan verschillende kerken in het Antwerpse en Brusselse (o.a. de Armeense kerk, de Grieks-katholieke kerk). Op 21 juli werd er een geleid bezoek gebracht aan het Fort Breendonk. Iedereen die in België lager of middelbaar onderwijs heeft gevolgd, heeft hier wel eens een schoolbezoek aan gebracht. Als nieuwkomer is het belangrijk om ook dit onderdeel van de Belgische geschiedenis te leren kennen. Zo was ook het bezoek aan de Romi Goldmuntzsynagoge op 4 september een gesmaakte gelegenheid waarbij een tiental nieuwkomers zich verdiepte in de achtergronden van Joods Antwerpen.

Solidariteit met oude Antwerpenaren

De vriendschap en solidariteit tussen nieuwkomers en ouderen stond ook dit jaar centraal. Het is een belangrijke vorm van gratis inzet van nieuwkomers ten opzichte van de samenleving die hen ontvangt. Helaas maakt de wetgeving het vrijwilligerswerk in sommige van deze gevallen moeilijk. Mensen zonder papieren

mogen in ons land geen vrijwilligerswerk doen en degenen die van een OCMW-uitkering genieten, moeten toelating vragen om dat te mogen doen en het antwoord is in de meeste gevallen negatief. Hopelijk wordt daar snel een mouw aan gepast.

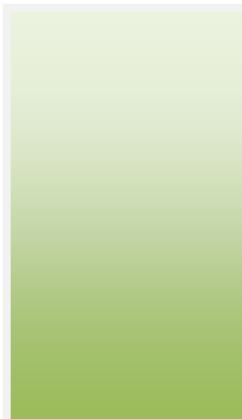
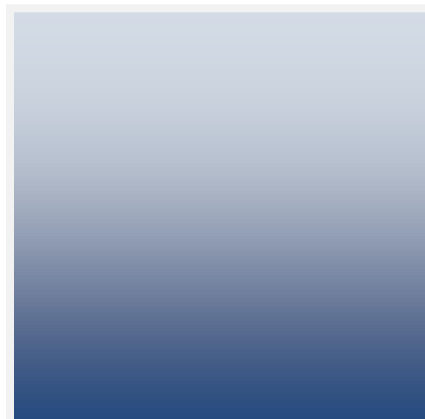
Een toenemend aantal leden van VVV neemt vast deel aan de bijeenkomsten van bejaarden in de wijk, zowel op het Kiel, Merksem als in Antwerpen-Noord. Ze ontmoeten daar bejaarden uit de wijk en sluiten vriendschap met hen. Zo groeit ook een netwerk van sympathie en solidariteit in de wijk. Een aantal vrienden van Volkeren van Vrede hebben bovendien vaste momenten waarop zij meehelpen in het huis voor ouderen, Simeon en Hanna. Zij zijn daar zeer gewaardeerde bezoekers en vrijwilligers!

Leden van 'Volkeren van Vrede' bezoeken tijdens het jaar bejaarden, met name in een aantal rusthuizen. Zij praten met hen en helpen hen bij praktische moeilijkheden. Vooral zijn ze actief bij de wekelijkse bijeenkomsten van Leve de Ouderen! op het Kiel, Merksem en in Antwerpen-Noord. Via deze contacten verbeteren de leden van

83

'Volkeren van Vrede' hun kennis van het Nederlands en verhogen zij de levensvreugde van de bejaarde medemens. In de eerste drie weken van juli 2011 hielpen tal van leden van Volkeren van Vrede mee in de zomervakanties die de bejaarden doorbrachten in Westmalle.

'Volkeren van Vrede' heeft in 2011 gewoontegetrouw bijgedragen aan een heel aantal kerstfeesten, zoals bijvoorbeeld op het Kiel, in RVT Melgeshof (Merksem) en RVT Bilzenhof (Antwerpen-Noord), maar er waren ook mensen die meehielpen bij het kerstfeest van Simeon en Hanna of in de noodopvang voor vluchtelingen in Brussel.

Specifieke activiteiten in 2011

Vredeswandeling (1 januari 2011)

Op 1 januari 2011 hield de vereniging haar jaarlijkse vredeswandeling met aandacht voor de conflicten wereldwijd en voor de samenlevingsproblematiek in de eigen stad. Leden van 'Volkeren van Vrede' verleenden logistieke hulp bij dit initiatief ter bevordering van de vrede in Antwerpen en ter herdenking van de landen die wereldwijd in oorlog verkeerden en droegen bordjes mee met de namen van landen in oorlog. Na de wandeling werden voor de kathedraal toespraken gehouden door Pieter Wieers (Sant'Egidio-VVS), Mgr Johan Bonny, bisschop van Antwerpen, rabbijn Aharon Malinsky, imam Jamal Maftouhi en een vertegenwoordiger van Volkeren Voor Vrede. Na een interludium van de Generation A werd een vredeswens uitgesproken en de sprekers hebben samen met de delegatie van kinderen van de Scholen van Vrede een vredesduif losgelaten.

Interfaith Harmony Breakfast (6 februari 2011)

Op zondag 6 februari werd er in de zetel van de VVS een interreligieuze bijeenkomst gehouden. Het kaderde in de internationale "Interfaith Harmony Week" – een initiatief van de koning van Jordanië. Op vraag van het koninklijk paleis organiseerde VVS deze samenkomst in de vorm van een ontbijt voor de drie monotheïstische religies. Er waren meer dan 40 vertegenwoordigers van Christenen, Moslims en Joden aanwezig. Ze gingen met elkaar in "trialooggesprekken" in themagroepen: theologen, religieuzen, politici, journalisten, vrouwen, ziekenhuispastoors, aalmoezeniers, etc. De bijeenkomst werd bijgewoond door de premierminister Yves Leterme die in zijn toespraak aan de gasten zijn dankbaarheid betoonde voor dit nodige initiatief en aanmoedigde om nog meer zulke projecten te ontwikkelen. Vertegenwoordigers van elke geloofsgemeenschap namen het woord. Aan het einde werd symbolisch een olijfbom geplant in de tuin van de zetel van onze organisatie door de deelnemers van de bekende Antwerpse "trialoog": bisschoppelijk vicaris Hendrik Hoet, rabbijn Aaron Malinsky en imam Jamal Maftouhi.

Varen Voor Vrede (4 mei 2011)

Varen Voor Vrede werd een bootwerdstrijd op het Bonapartedok, voor het MAS. Voor deze wedstrijd namen opnieuw telkens 2 ploegen van 6 jongeren (bestaande uit minstens drie verschillende godsdiensten of overtuigingen) het tegen mekaar op in een kano die een bepaald parcours moesten roeien. Enkel goede samenwerking en dialoog deed vooruit roeien en niet in een rondje. Het eerste parcours van de wedstrijd werd geroeid door aan de ene kant religieuze leiders (een bisschop, een rabbijn, een imam en een vrijzinnige) en aan de andere kant door bekende Belgen van verschillende culturele achtergronden. Het was een prachtige namiddag zowel voor de jongeren die aan de wedstrijd deelnamen als voor de talrijke toeschouwers.

JODEN, CHRISTENEN EN MOSLIMS OP INTERRELIGIEUS ONTBIJT

Op zondag 6 februari werd in Antwerpen een bijzondere interreligieuze bijeenkomst gehouden. Op vraag van het paleis organiseerde de St.-Egidiusgemeenschap een samenkomst voor de drie belangrijke monotheïstische religies. Dat kaderde in de internationale 'Interfaith Harmony Week'. Meer dan vijftig vertegenwoordigers van deze godsdiensten woonden de ontmoeting bij. Er werd gekozen voor een interreligieus ontbijt - mét koosjere ontbijt tafel voor de Joodse gasten.

Namens de Joodse gemeenschap waren onder andere vertegenwoordigers van de Shomre Hadas, B'nai B'rith en de Wilza aanwezig. De Katholieke Kerk was vertegenwoordigd door de pauselijke nuntius van ons land Mgr Giacinto Berloco en door de bisschop van Antwerpen mgr. Johan Bonny. Voor de Islam was o.a. de voorzitter van de moslimexecutieve uitgenodigd.

Aan verschillende tafels werden 'dialooggesprekken' gevoerd: niet alleen theologen, priesters, rabbijnen en imams, maar ook journalisten van verschillende geloofsovertuiging, vrouwen en ziekenhuispastors gingen met elkaar in gesprek.

Om de belangstelling voor deze bijeenkomst vanwege de regering te onderstrepen was ook premier Letermé aanwezig. Hij prees dit initiatief in zijn toespraak en was - net zoals alle sprekers - de St. Egidiusgemeenschap zeer dankbaar om steeds opnieuw dergelijke projecten te organiseren. Rabbijn Abraham Malinky, mevrouw Nadine Iarchy en dr. René Trau hielden korte toespraken namens de Joodse gemeenschap. Aan het einde van de plechtigheid werd symbolisch een olijfbom geplant in de mooie tuin van St.-Egidius. Dit gebeurde door de leden van de interreligieuze dialoog, rabbijn Aaron Malinky, vicaris Hendrik Hoet en imam Jamal Maftouhi.

Organisator Jan De Volder stelde dat voor Sant'Egidio de uitdaging van de 21ste eeuw niet is om 'de botsing van de beschavingen uit te vechten', maar integendeel te leveren voor de uitbouw van een 'beschaving van het samenleven'. Hij onderstreepte ook dat er wel vaak over de noodzaak van interreligieuze dialoog wordt gesproken, maar dat die in de praktijk nog veel te weinig wordt gevoerd. De gemeenschap van Sant'Egidio zet zich zowel lokaal als internationaal in voor verzoening en vrede, met name door de ontmoeting tussen mensen van verschillende culturen en levensbeschouwingen te bevorderen.

Foto's : Christophe Van Opstal

[Gebed voor vluchtelingen \(17 juli 2011\)](#)

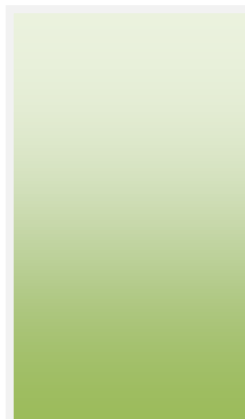
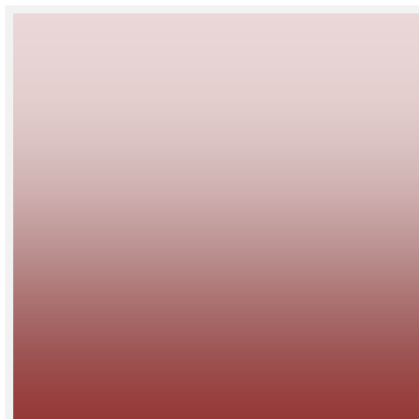
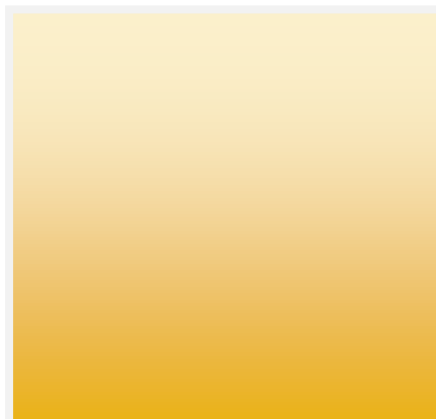
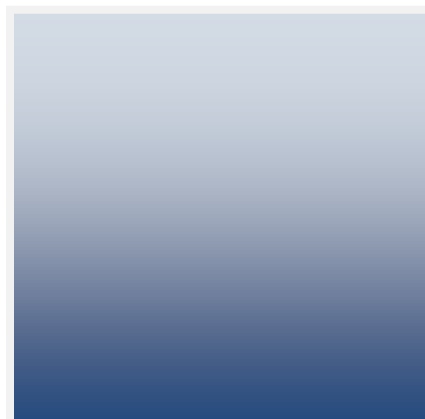
Naar aanleiding van de Internationale Dag van de Vluchteling die de Verenigde Naties hebben uitgeroepen op 20 juli, werd er een gebed voor alle vluchtelingen en nieuwkomers georganiseerd. Dit vond plaats op vrijdag 17 juli in de Carolus Borromeuskerk. Terwijl er kaarsen werden aangestoken, deden nieuwkomers van verschillende achtergronden voorbeden in hun eigen taal, voor al diegenen die hun vaderland achterlaten op zoek naar een betere en veilige toekomst voor zichzelf en hun kinderen, maar ook voor de velen die deze vlucht niet overleven.

[Zomeruitstap voor Volkeren Voor Vrede \(21 augustus 2011\)](#)

Op zondag 21 augustus 2011 vertrokken er weer twee bussen voor de jaarlijkse zomeruitstap van Volkeren van Vrede naar de Nederlandse provincie Zeeland. Een honderdtal mensen van alle leeftijden en achtergronden bracht eerst een geleid bezoek aan het kunstmatige eiland 'Neeltje Jans' en leerde over de achtergronden van de Deltawerken. Voor de jongsten onder hen was er bovendien een grote waterspeelplaats, waar naar hartelust is gevot in de zonneschijn. Na afloop vertrokken de bussen naar het plaatsje Veere, waar er uitgebreid gepicknickt is. Naderhand was er nog tijd om een bezoek te brengen aan het pittoreske dorpje. Behalve tijd om van elkaars hapjes te genieten was de picknick ook een goede gelegenheid om van elkaars gezelschap te genieten en de vriendschapsbanden in alle rust aan te halen.

[Iftar-maaltijd voor de Moslim-vrienden \(25 augustus 2011\)](#)

Naar jaarlijkse gewoonte nodigde VVS alle Moslim-vrienden uit voor een feestelijke iftar-maaltijd in de zetel van de organisatie. Aan kinderen van de Scholen van Vrede, Friends, Jongeren voor Vrede en leden van Volkeren Voor Vrede die Moslim zijn, werd een feestelijk maaltijd aangeboden. De vertegenwoordigers van de Joodse en Christelijke geloofsgemeenschap waren ook aanwezig als teken van respect voor hun Moslim-vrienden.

Internationale Vredescongres: Mensen en Godsdiensten (10-14 september 2011)

De vertegenwoordigers van alle groepen van VVS vertrokken naar München om er deel te nemen aan de interreligieuze vredescongres "Mensen en Godsdiensten. Ze namen deel aan verschillende conferenties en maakten ruimschoots gebruik van de gelegenheid internationale contacten te leggen en nieuwe vriendschappen te sluiten. Vanuit Antwerpen gingen er meer dan 100 mensen naartoe, waaronder een 50-tal Jongeren Voor Vrede, een 25-tal bejaarden van verschillende wijken, een 10-tal leden van Volkeren van Vrede en een groot aantal vrijwilligers.

Het Herfstconcert "Oude en nieuwe Antwerpenaren ontmoeten elkaar" (16 oktober 2011)

Op zondag 16 oktober 2011 vond een klassiek concert plaats in de mooie Kanunnik Van Gesselzaal in het Elzenveld. Virtuoze allochtone musici vergastten er meer dan tweehonderd bejaarden op een prachtige middag. Nadien was er ruime gelegenheid tot informeel contact tussen de autochtone ouderen en de allochtonen. Een deel van de leden van Volkeren van Vrede stond in voor het onthaal, het ophalen en terugbrengen van de ouderen.

Conferentie "Geest van Assisi 25 jaar jong" (26 oktober 2011)

Conferentie "De Geest van Assisi 25 jaar jong" naar aanleiding van de 25 verjaardag van het initiatief van paus Johannes Paulus II die in 1986 de vertegenwoordigers van alle wereldreligies naar Assisi uitnodigde om samen voor vrede te bidden. VVS bracht lokale religieuze autoriteiten samen om gedachten uit te wisselen over dat initiatief en over de mogelijkheden tot vredevolle samenleven ondanks verschillen. De sprekers waren: Mohamed Achaibi (voor de Moslim-gemeenschap), mgr. Johan Bonny (voor de katholieke gemeenschap), Lama Karta (voor de Boeddhistische gemeenschap), Hilde Kieboom (Sant'Egidio-VVS), Aharon Malinsky (voor de Joodse gemeenschap), Hans Neels (voor de protestantse gemeenschap) en Mgr. Athenagoras Peckstadt (voor de orthodoxe gemeenschap).

Herdenkingswandeling van de Shoah (13 november 2011)

De herdenkingswandeling vond plaats doorheen de Joodse wijk in herinnering aan de deportatie van 15.000 medeburgers tijdens de Shoah en de waanzin van de rassenhaat onder het motto 'Wie vergeet, is gedoemd te herhalen'. Sprekers daar waren Patrick Janssens – burgemeester van Antwerpen, rabbijn Broodman van Israel – zelf overlevende van Holocaust, mgr. Johan Bonny – bisschop van Antwerpen en een vertegenwoordiger van de jongerengroep van VVS. Zes paar kinderen en bejaarden uit alle volkeren legden bloemen neer voor het monument. Heel wat

Moslims en Joden namen deel aan dit initiatief. Jongeren werden ter voorbereiding rondgeleid in de Kazerne Dossin en Breendonk. Kinderen van het Land van de Regenboog, jongeren van Jongeren voor Vrede en leden van Leve de Ouderen! en Volkeren van Vrede wandelden mee.

Samenwerking en overleg

Forum Asiel en Migraties (FAM): Sant'Egidio-VVS is lid van de Algemene Vergadering.

Vluchtelingenwerk Vlaanderen: Sant'Egidio-VVS is lid van de Algemene Vergadering.

Huis van het Nederlands: samenwerkingsverbanden met de taalschool Yaguine en Fodé; er worden cursisten doorverwezen naar onze school.

Cordoba – samenwerking in verband met interreligieuze dialoog; Sant'Egidio-VVS staat vermeld in de folder van de organisatie.

B'nai B'rith en Forum van Joodse Organisaties: jaarlijkse herdenkingswandeling voor de slachtoffers van de Shoah.

Asielcentrum Rode Kruis, Linkeroever – in verband met de taalschool Yaguine en Fodé; veel nieuwe cursisten werden door het centrum doorverwezen.

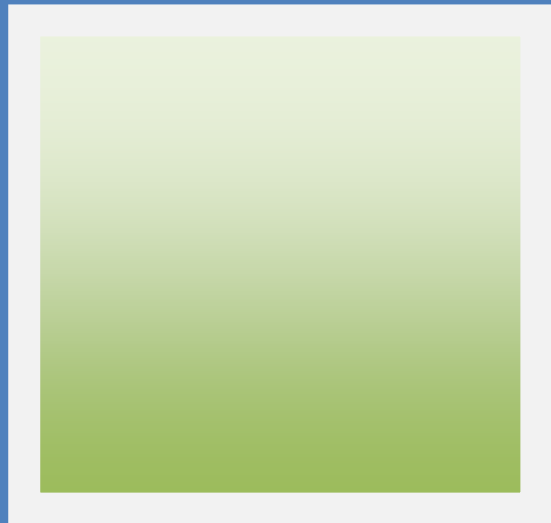
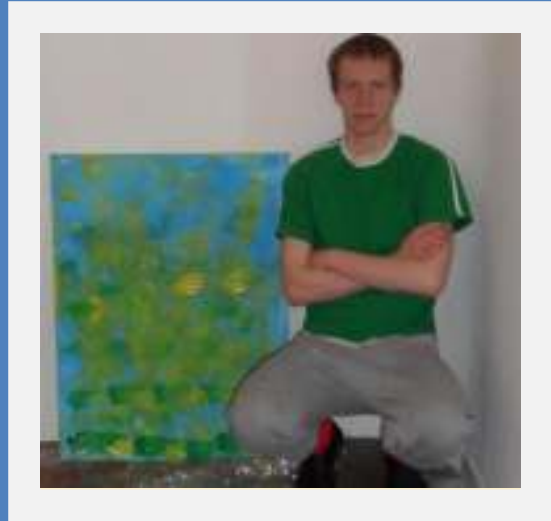
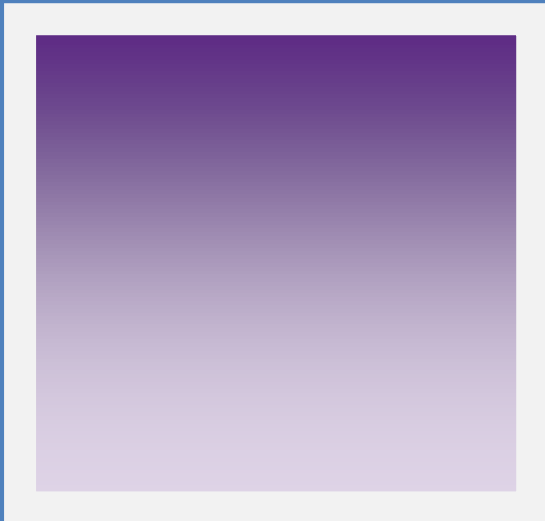
88

Amos – oecumenisch netwerk christenen en migratie.

De acht (de8) – samenwerking rond opvang mensen zonder papieren; een aantal lesgevers van de taalschool heeft een driedaagse cursus gevolgd bij de8, de cursus ging over verblijfsstatuten en recht op gezondheidszorg en werk.

De vrienden van Bethlehem vzw. – samenwerking rond huisvesting.

'De Amici'

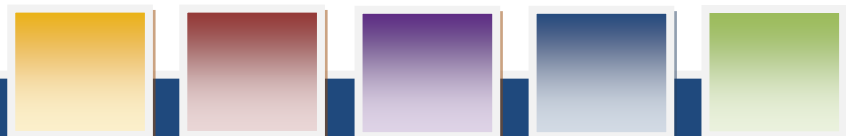
'De Amici': vrienden met een verstandelijke en sociale beperking

Samenleven met verschillenden, dus ook met mensen met een verstandelijke en/of sociale beperking is al lang wereldwijd een belangrijk deel van de werking van Sant'Egidio. Door dit initiatief ook in Antwerpen in het leven te roepen, wil VVS laten zien dat deze mensen een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan onze maatschappij. Ze kunnen grondleggers zijn van een elementaire verandering in de mentaliteit en cultuur. Want door hun vertrouwen en openheid voor anderen laten ze zien dat het mogelijk is in elke levenssituatie blij te zijn – als er genoeg vrienden in de buurt zijn. Een belangrijk kenmerk van mensen met een verstandelijke beperking is hun vreugde en het vermogen deze aan de medemensen verder te geven.

90

Mensen met een verstandelijke beperking kunnen een grote vreugde uitstralen als ze zich gewaardeerd voelen en solidariteit ervaren. Hun beperking moet daarbij geen obstakel zijn, in tegendeel: hun beperking kan tot een andere, gevoeliger en diepere manier van waarneming van de wereld bijdragen. De beperking wil niet zeggen dat iemand daardoor triest of ongelukkig is. Wanneer mensen met een mentale en/of sociale beperking ongelukkig zijn, komt dat meestal omdat ze zich uitgesloten voelen of geïsoleerd zijn of onder een afwijzende houding van de maatschappij lijden.

Leven aan de zijde van een mens met een beperking betekent een verrijking aan menselijkheid en kan een breder en dieper gevoel voor het leven laten groeien. Want deze mensen bezitten een gevoel voor wat essentieel is in het leven. Deze 'wijsheid' uit zich niet altijd op een directe manier, maar kan echter in de relatie met andere mensen een weg naar buiten vinden. Mensen met een beperking roepen op tot nadenken over waarden als gratis inzet en solidariteit, vriendschap en gastvrijheid, waarden die noodzakelijk zijn voor een geslaagd leven.

Sant'Egidio-VVS wil laten zien dat mensen met een verstandelijke en/of sociale beperking een belangrijke plaats in onze maatschappij verdienen en er een belangrijke rol kunnen spelen. Ze moeten alleen maar de kans krijgen. Hoewel de zorg en opvang voor mensen met een handicap goed opgebouwd is in onze welvaartstaat, leven velen meer dan men denkt verstopt en gaan ze vaak gebukt onder een gebrek aan waardering en inschakeling in het sociale weefsel.

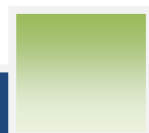
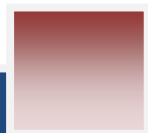
Voorstelling van de Amici

Binnen onze werkingen voor kinderen en jongeren en in Kamiano kwamen wij steeds meer mensen tegen met een verstandelijke en/of sociale beperking. Vaak klaagden ze dat ze niet te veel te doen hadden. Vanuit de overtuiging dat deze mensen een grote bijdrage kunnen leveren aan onze maatschappij is in januari 2010 een nieuwe groep binnen VVS ontstaan – De Amici, het Italiaans voor vrienden.

91

De Amici is ondertussen een groep van een 25tal mensen van verschillende leeftijd met een verstandelijke en sociale beperking. Ze komen maandelijks samen voor aangepaste vorming rond verschillende thema's, bij voorbeeld de ouderen, de zieken, de arme landen in de wereld, de armen dicht bij ons, eenzaamheid in de moderne maatschappij, etc. Geregeld krijgen ze ook catechese en vieren ze mee eucharistie.

Behalve de maandelijkse bijeenkomsten komen de Amici regelmatig op bezoek in het huis voor de ouderen 'Simeon en Hanna' waar ze voor feesten en ontspanningsmomenten zorgen. Deze vriendschap werd in 2011 verder gezet en uitgebreid. De Amici hebben samen met de bewoners van het huis en de eenzame bejaarden van het Centrum het Kerstmis gevierd. In de zomer werd voor de Amici een uitstap georganiseerd. Ze gingen hun bejaarde vrienden op hun vakantie in Westmalle bezoeken. Een heel aangename verrassing en een prachtige namiddag voor iedereen die aanwezig was. Al deze bezoeken laten zien hoe verrijkend deze twee groepen voor elkaar kunnen zijn. Aan de ene kant de bejaarden die zich vaak uitgesloten en eenzaam voelen en aan de andere kant jonge mensen die ongeacht hun beperkingen feesten komen organiseren en zo veel vreugde meebrengen.

Daarnaast werd nog een ontmoetingsmoment in 2011 ingelast – Atelier voor moderne kunst. Vele van de Amici toonden interesse in de kunst maar kregen nooit gelegenheid om zelf iets daarmee te doen. Vandaar dit nieuw project dat na een jaar al zeker een groot succes is geworden. De Amici komen er graag naartoe en ze beoefenen kunst onder begeleiding van professionele vrijwilligers. In het kader van het atelier gingen de Amici op museumbezoek naar Luik en naar een vernissage in Antwerpen. Ze namen ook deel aan de tentoonstelling Damiaan Project georganiseerd door het Bisdom Antwerpen. De Amici hebben voor deze gelegenheid een collage en verf op canvas gemaakt. Hierbij de officiële beschrijving van hun kunstwerk:

Groepswork: Op het werk kun je achter de H. Pater Damiaan de kerk zien die hij heeft gebouwd. Naast hem staan enkele kinderen in voetbalkledij. Zij symboliseren het werk dat hij heeft gedaan voor de zwakken op Molokai. Hij heeft hun leven mooier en beter gemaakt. Ook de bloemen en de frissen kleuren van de achtergrond staan voor het nieuwe leven dat Pater Damiaan heeft gebracht. Maar het werk van Pater Damiaan is niet gedaan. Vandaag willen wij ons nog laten inspireren door zijn leven. Daarom vliegt bovenaan de duif met het olijftakje, het symbool van vrede.

92

In 2011 gingen de Amici voor de eerste keer samen op reis. Vijf Amici en drie begeleiders vertrokken naar Rome. Het was een enorme uitdaging zowel voor de Amici zelf als voor hun begeleiders. Voor velen was dat de eerste keer dat ze in een vliegtuig stapten en naar het buitenland gingen. Iedereen heeft bij de bevriende gezinnen gelogeerd waardoor de familiale sfeer van de reis werd behouden. Overdag gingen de Amici de talrijke kunsthistorische musea bezoeken en ze genoten van de

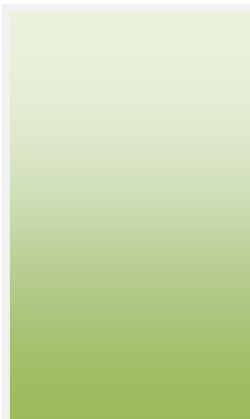
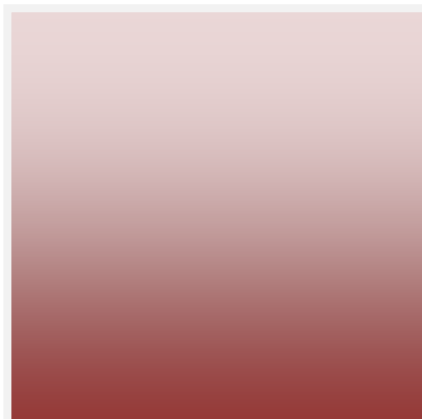
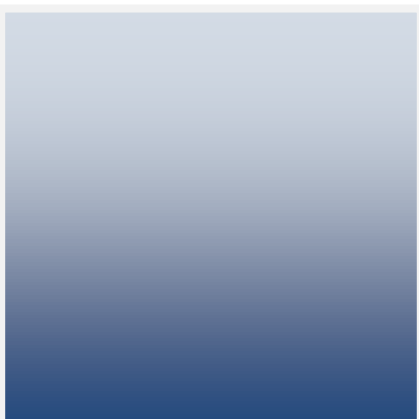

prachtige stad. Ze maakten ook kennis met de gelijkaardige werking in Rome. Ze bezochten een huis voor mentaal gehandicapten van Sant'Egidio in Rome en gingen eten in een restaurant waar mensen met beperkingen werken. Ze hebben nieuwe vrienden ontmoet en konden van ervaringen wisselen. Verbazingwekkend vormde de taalbarrière geen enkel probleem. Iedereen was zeer tevreden en onder de indruk van zowel de stad als een ontzettend vriendelijke en warme ontvangst van de medewerkers in Rome.

Samenwerking met Primavera

Al sinds enkele jaren werkt Sant'Egidio-VVS samen met Primavera – een voorziening voor opvang en begeleiding van volwassenen met een verstandelijke handicap uit Antwerpen-Merksem. Een keer per week komt een groep van 5 à 10 personen onder begeleiding naar het secretariaat van VVS om te helpen. Daar verrichten ze gemakkelijke taken die echter tot het goed functioneren van het huis bijdragen. Sommigen zijn verantwoordelijk voor de vernietiging van oude documenten, anderen voor het wegbrengen van flessen en nog anderen voor mailings. Werk voor hen wordt altijd op voorhand voorbereid door onze vrijwilligers zodat ze zich in ons huis nuttig voelen. Bij de taken horen: enveloppen vullen en zegels plakken bij grote mailings, folders kopiëren en plooiën, potloden slijpen voor Scholen voor Vrede, was voor Kamiano plooiën, etc. De samenwerking wordt langs de verschillende kanten positief geëvalueerd en wordt zeker de volgende jaren voortgezet.

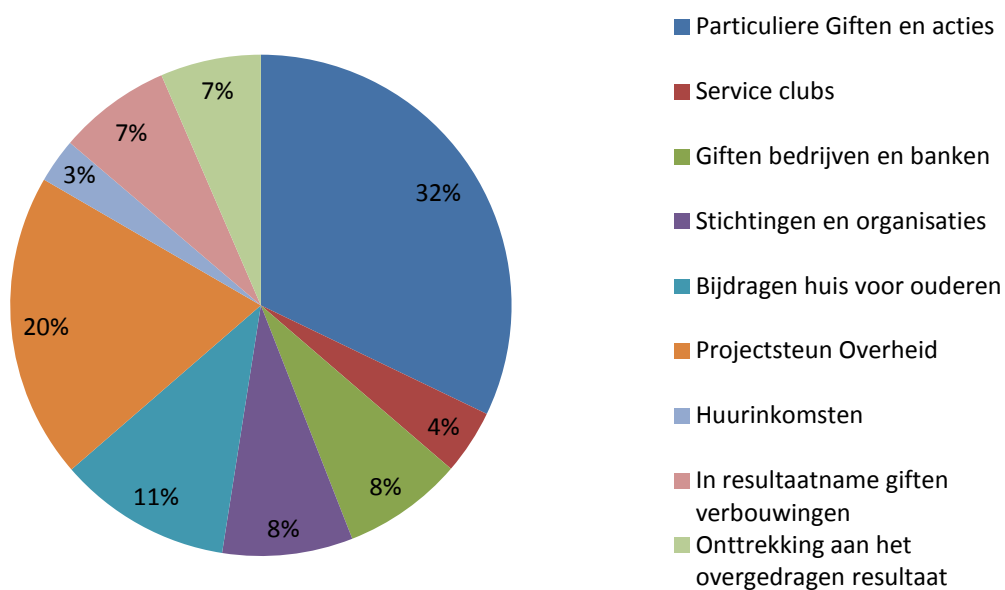

Financiële situatie

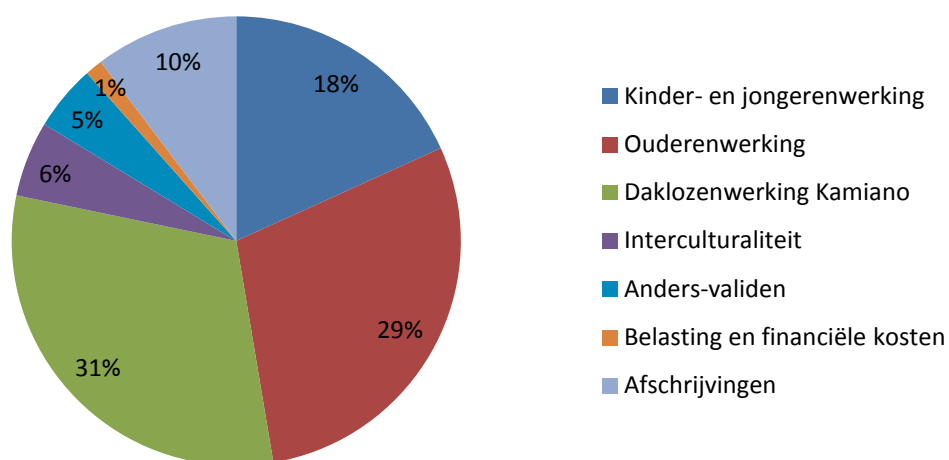
De rekeningen, met een totaal aan kosten en opbrengsten van 843.341,47 € werden geauditeerd en door de bedrijfsrevisoren Callens, Pirenne & C° goedgekeurd. Deze gegevens worden ook vermeld op de site van Donorinfo: www.donorinfo.be.

Verdeling van de inkomsten

Inkomsten	Bedrag (€)	Percentage (%)
Particuliere Giften en acties	270.963,86 €	32
Service clubs	35.175,00 €	4
Giften bedrijven en banken	65.415,06 €	8
Stichtingen en organisaties	70.988,39 €	8
Bijdragen huis voor ouderen	94.127,45 €	11
Projectsteun Overheid	166.346,92 €	20
Huurinkomsten	24.184,44 €	3
In resultaatname giften verbouwingen	61.391,19 €	7
Onttrekking aan het overgedragen resultaat	54.749,16 €	7
Totaal	843.341,47€	100

Verdeling van de uitgaven

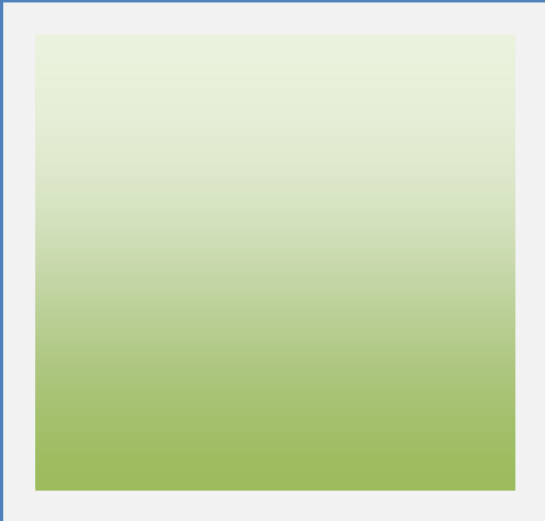
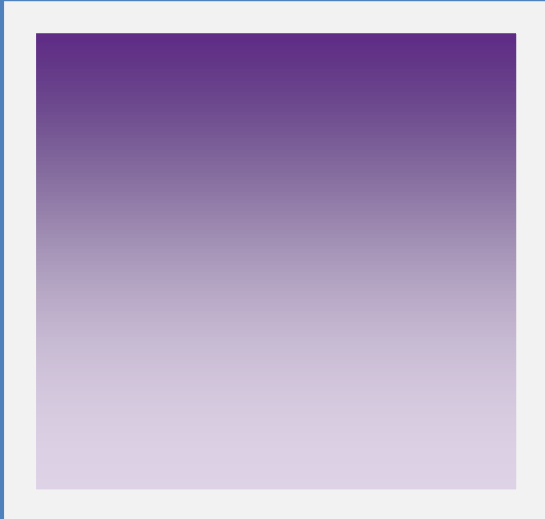

Uitgaven	Bedrag (€)	Percentage (%)
Kinder- en jongerenwerking	153.659,43 €	18
Ouderenwerking	245.716,16 €	29
Daklozenwerking Kamiano	260.596,67 €	31
Interculturaliteit	45.843,81 €	6
Anders-validen	39.912,78 €	5
Belasting en financiële kosten	10.625,08 €	1
Afschrijvingen	86.987,54 €	10
Totaal	843.341,47 €	100

96

Balans

Activa		Passiva	
Vaste activa	945.614,71 €	Eigen Vermogen	1.097.617,39€
Vlottende activa	313.719,51 €	Vreemd Vermogen	161.716,83€
Totaal	1.259.334,22€	Totaal	1.259.344,22€

VVS vzw
Lombardenstraat 28
B-2000 Antwerpen
Tel. +32/3/229.04.10
Fax +32/3/226.07.37
info@santegidio.be
www.santegidio.be
KBC: IBAN: BE95 4098 5637 5658
BIC: KREDBEBB
BNP Paribas-Fortis: IBAN: BE14 2200 0370 0483
BIC:GEBABEBB

